

MAGYAR VENDÉGLŐS-

és

KÁVÉS-IPAR

III. évfolyam.

Budapest, 1900. június 1.

II. szám.

SZERKESZTIK:
Dr. SOLTI ÖDÖN,
BARTA BÉLA, F. KISS LAJOS.

☆
MEGJELENIK:
minden hónap 1-ső és 15-ik napján.

☆
ELŐFIZETÉSI ÁRA:
1 évre . . . . . 12 korona
1/2 > . . . . . 6 >
Egyes szám ára 50 fillér.

☆
HIRDETÉSEK ÁRA:
1 négyhasábos nonpareille sor
20 fillér.

*
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., József-körút 30. sz.

Kuti Sverteczky Gáspár.

A Jog, Törvény és Igazság!

fénykorában is, tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, hogy méltóztatnék becses rendelményeivel vagy látogatásával üzletemet felkeresni, mert eleven még mindig **jó minőségű árut olcsó árért** szállítani.

Szenzációs ujdonság!!!

Evőeszköz!!!

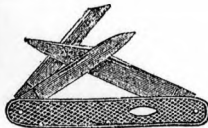
Britannia evő kanál a minőség drábjá 17 kr.

Ruha kefe a legjobb készítmény tiszta sörtésből darabja 1.25 kr.

Cyfalat 6 erős massey mikroból drábjá 50 kr.

Sollingeri acél zsebkés 50 kr.

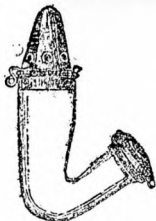

Hajkefe tiszta sörtésből darabja 1 frt.

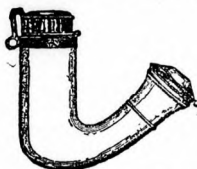
ugy a kés, mint a villa **egy darab kovásolt acérből** van készíve, soha tönkre nem mehet, a főváros több száz forrasztó üzemében kipróbálva párja 50 kr., 10 pár vételénél áronedvezmény.

Angol Bulldog revolver finoman nikkellezve
7% 9% 12%
3.50 kr. 4.70 kr. 5.25 kr.

valódi tajték pipa jótállás melletti darabja 1.50 kr.

valódi tajték jótállás mellett darabja 2.50 kr., nagyobb 3.50 kr.

Elszakíthatlan pénztárca egy darab bőrből készíve, papír és apró pénzek, drábjá 1.25 kr.

vidékre utánvételt tömeges megrendelést tisztelettel kér

FELDMANN ANTAL versenybazára

BUDAPEST, VII. ker., Kerepesi-ut 50. szám.
(Adria szállóval szemben.)

SCHÖNPRIESENI-LIKÖRGYÁR R.-T.

előbb Eckelmann testvérek

Schönpriese.

Ajánlják általánosan kedvelt likör-specialitásait.

Kolostortitok (Klostergeheimnis) öreg rozs, Eckelmann keserű, cherry-brandy, tojás-cognac, ekaui, orosz allasch, orosz kömény, alpesi keserű, Standsdorfer, schönpriesei gabona kömény, claretreuse, cacao, curacao, anisetta, uzymint a többi fajta külön liköröket és punschokat.

Vezérképviselet Magyarország részére:

Reiner Adolf

Budapest, Teréz-körút 31.

Mindenmely bel- és külföldi ásványvizek és forrástermények

szállító telepe.

MATTONI-FÉLE

GIÉSSHÜBLER

legújabb égványos

SAVANYU-KŰT

legjobb asztali- és üdítő ital, kitűnő hatásának bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hollyagruknál.

Mattoni Heurik, Karlsbad és Budapest.

Budapest, Teréz-körút 31. és Hlanaftinál-ágyület szerb kir. udv. szállitók

MATTONI és WILLE

A legfinomabb palaczkör

a világhírű pilseni polgári söröződe alap. 1842-ben

„pilseni ősforrás“

nevezetű gyártmánya.

Vidékre pasteurizálva küldetik, miáltal 4-6 heti tartósság biztosítva. Budapestre házhoz szállítva. Rendelvényeket kérjük kizárólag címünkre, mint a magyarországi vezérképviselethez küldeni.

MEZEY és TÁRSA

Budapest, IX., Ranolder-utca 4. sz.

Telefon: 58-60.

FÖRSTER K.

étkezőtermei

Budapest, V., Váci-körút 68.

A müncheni „Löwenbräu“ sör

főraktára.

Hordó vagy 10 palaczkos rendelményt házhoz szállít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Magyar Vendéglős- és Kávés-Ipar

A SZÁLLODÁS-, VENDÉGLŐS-, KORCSMÁROS- ÉS KÁVÉS-IPAR ERDEKEIT ELŐMOZDÍTÓ SZAKLAP.

A „SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉESOK, PINCZÉREK ÉS KÁVÉSSEGEDEK ORSZÁGOS NYUGDIJ-EGYESÜLETE”,

A „DEBRECZENI SZAB. KIR. VÁROSI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉESOK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA”,

A „NAGYVÁRADI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉESOK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA”,
AZ „ÚJVIDÉKI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA”

HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:		Megjelen:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Negyedévre	3 korona.	minden hónap 1. és 15.	Budapest, VIII. ker., József-körút 30. sz.
Félévre	6	napján.	Hirdetések felvétele ugyanott.
Egész évre	12		Kéziratok nem adtnak vissza.
Egyes szám ára 50 fillér.			

APRÓ HIRDETÉSEK.

E rovalban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillérbe kerül, **Vastagabb betűkből 8 fillér.** Ennélfogva mindenki könnyen kiszámíthatja a hirdetési díjat. Apró hirdetések előre fizetendők. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a hirdetés alatt álló kis szavak közöltek. **Eredeti okmányokért a kiadóhivatal felelősséget nem vállal, tehát csak másolatok küldendők az ajánlatokhoz.** Írásbeli válaszokhoz válsz-bélyeg melléklendő. Állások keresésénél a kiadóhivatal csak akkor közli az állástadó nevét, ha erre a hirdető engedélyt ad, ugyanez áll állásokra való ajánlkozásoknál is. Jellege alatti ajánlkozók ezimeit semmi esetre sem közölhetjük. Az ajánlatok továbbítására 10 filléres levélbélyeg melléklendő.

Vegyes hirdetések.

Vendéglő.
jó forgalmu, a vasutáló-mással közvetlen szemben több vasutalon kiéga-zással, nagy forgalommal, a nevezett város bir nyolcz-osztályu gimnáziummal, négy osztályu állami polgári leányiskola, főadóhi-vatal, járásbiróságí hivatal, harmincezer lakossal, beteg-ség miatt örök áron eladó. Venni szándékozók értekezhetnek a tulajdo-nossal Mezőtúron, Farkas Iguátz vendéglősnél. 31

Spárgát
naponta friss törésűt, szá-llít 4 kilót tartalmazó posta-dobozokban bérmentve 4 korona utánvét mellett. Vidovszky Károly, Békés-Csabán. 31

Nagyvendéglő
kiadó B.-Almásón egymás-utáni 2 és félévre, június 30-ától átvehető, a helyi-ség áll 9 szoba és 1 nagy terem, egy kocsiszín és 3 nagy istálló, 2 tekepálya. A bérösszeg 600 forint évenként és negyedenkil előre fizetendő. **Ambil József.** B.-Almás. 33

Régi nagy vendéglőhelyiség ugyan-akkora pinczével és mel-lékhelyiségekkel Szövetség-és Tivadar-utca sarkán azonnal kiadó. Bővebbet ugyanott. 32

Pompás
sarkohelyiség a Baross és Mária-utca sarkán, mely-ben már évek óta ven-deglő van berendezéssel f. é. év augusztus 1-től olesón kiadó. Cím a kiadóban. 21

Eladó fürdő.
Vas megyében, Körmen mezőváros területén, a vá-rostól félórányi távolságra, az ugynevezett **Hegy-Hegy-aljai fürdő** hozzártozó **vendéglő és nyári mulla-tóhely és gazdasági bir-tokkal** együtt kedvező fel-tétel mellett örök áron el-adó. Venni szándékozók forduljanak Korponai Fe-rencz tulajdonoshoz. 26

VERES IMRE
url- és női cipész
BUDAPEST.
VI. Lovag-utca 22. sz.

Bérbeadandó
kávéház. A „Zrinyi”-kávé-ház Pécselt, Ferencciek-utca 52. sz. alatt lakással együtt ez év november hó 1-től kezdve **bérbe adandó.** Bővebbet: **Skala Venczel** háztulajdonosnál. 13

Kerthelyiség
bérbeadás. Győrött, újvá-rospan kb éven át jó hir-nevének örvendő és jelen-leg is élénk forgalmu, ugy-nevezett Komló-kert, mely áll lakhelyiségek, 1000 □-ól terjedelmű és évente jövedelmező gyümölcsös kert-helyiségek, keltős fedett kuglizó, táncmulat-ságoknak alkalmas helyi-ség, pincze stb 1900. évi április hó elejétől **bérbe-adandó** 400 ft évi bérrel berendezéssel együtt, eset-leg örök áron eladó. — A helyiség május hó 1-én volna elfoglalandó. Érte-kezhetni: **Csukly Lajos** 21
úrnál Győrött, Újváros. 19

Alpaca-ezüst
és
China-ezüstárakat
ajánl
HERMANN J. L.
RAKTÁRA
BUDAPESTEN
IV. váci-utca 24.
A minőségért kezeskedem.

Evőeszköz készletek, bor- és sólartók, leves-tálak, cezet-olajtartók, kenyérfosarak, tálazák, tálak, casserol-ok, kan-nák, esemege- és gyümölcsállványok, gyertyatartók, giran-dot-olók stb.

Menyasszonyi kelengyéhez tartozó czikkék, alkalmi ajándékok, műipari és luxus cikkek.
—
Teljes berendezések szállodák, kávéházak és vendéglők számára.
16 legmagasabb kitüntetés a legnagyobb kiállítások részéről.
Alapítottatt 1810.

Hirdetmény.
Belényoshen, a marhavá-sár-téren legjobb forgalmu **Koresma-tízlet** házzal együtt szabad kézből eladó. Értekezhetni: **Neumann Abraham** tulajdonossal, **Belényoshen** Ügynökök di-zajtatnak. 28

Vidéki
városban, 5000 lakos, já-rási székhely, egy igen jó forgalmu szálloda kávé-házzal egybekölte beteg-ség miatt elszámolásra vagy bére átadó, esetleg örök áron eladó Czim a kiadóhivatalban. 20

SPRINGUTHENRIK
tojásnagykereskedő
Szerceesen-u. 37. 39. sz.

LEGJOBB
a
FIUMEI
CACAO
és
CSOKOLÁDÉ!
Mindenütt kapható.

Budapest egyedüli szakszerű intézete. Fehérneműek tisztításra saját kocsijainkon költ sörmentesen hálói el-vitotnak és haza is szá-llítatnak. Mosás előtt a fehérneműk **Atvizsgálatnak és szük-ség esetén ki-ség esetén néltül javíttatnak.**

„HATTYU”

gőzmosó- és tisztító-intézet
vegyi tisztítás és mű-festészet
BUDAPEST,
VII., Gizella-ut 26. sz.
saját gyár.

Elvállal legszebb kivitelű fehérnemű mosás és vasalást **magánosok, szállodák, kávéházak, vendéglők és üzletek** részére. A n. é. közön-ség szives pártfogását kéri:

A Hattyu gőzmosó- és tisztító-intézet igazgatósága.

Magtökintésre a gyár a n. é. közönység rendel-kezősére áll.

TELEFON.

Vidéki meg-rendelések pontosan sül-kiismeretesen esz-özöt-tenek.

A mosás min-den chemiat szerek nélkül történek.

Szakférfiak az idegenforgalomról.

Az idegenforgalom emelése érdekében megindított országos mozgalom alkalmával leveleket írtunk iparunk legelőkelőbb képviselőinek azon kéréssel, írják meg nekünk, hogy minő befolyással bír a szállodás, illetve vendéglős-ipar az idegenforgalom emelésére s hogy e czélból iparunk részéről minő újítások, reformok vagy más egyéb intézkedések volnának fogantatandók.

A leveleinkre beérkezett válaszokat a beérkezés sorrendje szerint és minden megjegyzés nélkül közöljük és az iparunk szempontjából felállítható követelményeket, valamint kartársaink javaslatait akkor fogjuk egészbe foglalni, ha a feleletek mindentűn beérkeztek hozzánk.

I.

Országos Casino
Müller Antal
Budapest.

Budapest, 1900. május 2.

A »Magyar Vendéglős- és Kávés-Ipar« tek. szerkesztőségének Budapestben.

Nagy elfoglaltságom miatt f. hó 15-iki b. soraikra csak röviden válaszolhatok.

Ha külföldön az a hír fog elterjedni, hogy Budapestben tisztá és figyelmes kiszolgálás mellett üzletes ételeket lehet kapni, akkor iparunk megtette kötelességét az idegenforgalom emelése ügyében.

Teljes tisztelettel

Müller Antal s. k.

II.

Simon P.
Hotel de Paris
Budapest.

Tek. szerkesztőség!

F. évi május hó 21-én kelt becses soraikra a legnagyobb készséggel értesítem, hogy szerény véleményem bárki foglalkozzék a szobán forgó fontos ügygyel, az részünkről csak tiszteletet és támogatást érdemel és ha ama, az idegenforgalom emelésére alakítandó egyesület nem akar velünk cooperálni, én ebben nem látom iparunk sérelmét, mert nekünk ugyanazt a czélt (melyet különben is mindig szem előtt tartunk és folyton elérni törekszünk), önállóan és társulataink keretéből kiindulva kell igyekeznünk elérni és iparunk nagyérdemű barátait segítségül hívni.

Tölem vagy más egyesektől származó vélemények és indítványok nem vezetnek czélra, ilyenekre csak társulataink vannak hivatva.

Amidőn a tek. szerkesztőséget még arról is biztosítanám, hogy ezen ügy iránt szívesen érdeklődöm, maradok

kíváló tisztelettel

Simon Pál, s. k.

III.

Schalkház, nagyszálloda r. t.
Kassa.

Tekintetes szerkesztőség!

E hó 15-én hozzám intézett felszólításának a legnagyobb készséggel teszek cleget, annál is inkább, mert az idegenforgalom emelésének kérdése hazánkban — de különösen szűkebb hazámban — már rég idő óta egyik legkedvesebb eszmém volt s azzal már nem egyszer tüzetesebben is foglalkoztam. Bizonyosságul ide mellette küldöm be az egykori »Kassai Hírlap« két számát, amelyben épp e kérdéssel behatódóan foglalkoztam. E két cziklnek, hála az égnek, meg is volt a fogantatja, ha csak részben is; a proponált színes plaká-

tokat városunkról és vidékéről épp most készítek, míg az erdei utakat azóta jóval meghosszabbították és jobb állapotba helyezték. Ezt csinálta Kassán a városi hatóság támogatásával egy lelkes kis csapat, amely felbuzdulva az eddigi eredményen, már most tovább munkálkodik a »tökéletesség« felé.

Hogy már most mit tegyen Budapest az idegenforgalom emelésének érdekében, ahhoz, őszintén megvallva, vajmi keveset szólhatok. Vidéki ember vagyok, ritkán fordulok meg hazánk szép fővárosában s így igen természetes, hogy az ottani viszonyokat sem ismerhetem olyannyira, hogy e fontos kérdéshez jogosan hozzászólhatnék. Hogy azonban Budapestnek nagy, állandó idegenforgalomra van szüksége, az kétségtelen s hogy az idegenforgalom emelése érdekében a maga részéről mindent el kell követnie, az még kétségtelenebb. Hisz maga Róma vagy Páris már egymagában elég vonzó erővel bír az idegenre és mégis, — minde kinshalmazza és lánivalósága mellett — még ma is mindent elkövet, hogy mennél több idegent csalogasson magához. Hát csak a szegény Budapest nem szorulna már e segédesszűkökre, különösen amidőn oly csekély a mutatóivalja?

Minde kérdésekre — amint fentebb említettem — nem érzem hivatottnak magamat választ adni; majd meg felelek rá a hivatottabbak: budapesti kollegáim.

De ön, tekintetes szerkesztő ur, tulajdonképpen nem is ezzel a kérdéssel fordult hozzám; az ön kérdése az volt: 1. minő befolyással bír a szállodás-ipar az idegenforgalom emelésére és 2. hogy e czélból iparunk részéről minő intézkedések, újítások, stb. volnának fogantatandók?

Az első kérdésre határozottan és röviden annyit felelek: az idegenforgalom emelésének legelső, ugyszólván egyedüli főfeltétele a közlekedési eszközökön kívül a szállodai intézmény. Sőt e tekintetben a szállodát igen gyakran még a czélszerű közlekedés fölé is helyezem. Mert a közlekedési eszközök egymagukban még sosem elegendők arra, hogy az utazási kedvet általánosságban emeljék, avagy az idegent egy helyre és hosszabb időre lebilincseljék. Jó, modern szálloda hiányában az utazás mindég csak a »szükség« esetére fog szorítkozni, akéi expressz vonaton, akéi döcögő kocsin. Hiába dícselkednek Budapest művészi és természet szépségekkal; a Dunapart káprázató képe nem fogja az idegent lelanczolni, ha ideiglenes otthonát oly helyen képtelen fölvenni, mint aminő a »régie« Pestnek a »Fehér hajó« vagy a »Két pisztoly« vendéglője volt. Az egyiptomi és a szibériai vasut első csákányütésével egyidejűleg épültek föl a svájci mintájú szállodák is. A vasut és hajó közlekedési intézmény tehát karöltve jár a szállodai intézménnyel; egyik a másikra annyira rá van utalva, mint az ember a levegőre meg a vízre. Bontsuk le az összes szállodákat csak egy napra is és a világ személyforgalma 80%-kal meg fog csappanni! Ez oly igazság, mit senki emberfia kétségbe nem vonhat s ami ékesen amellet bizonyít, hogy mily fontos szerepe jut a szállodáknak az idegenforgalom emelésének kérdésénél.

Épp azért föl nem foghatom, sőt a leghatározottabban kárhoztatom a fővárosi idegenforgalom emelésének érdekében megindult mozgalom vezetőinek ama eljárását, hogy tervük és munkásságuk keretéből a fővárosi fogadósokat teljesen mellőzték. Már pedig állásuknál, foglalkozásuknál és érdeküknél fogva első sorban csakis ők volnának hivatva ha nem is éppen e mozgalom élére állani, de mindenesetre annak leghatódóbb támogatói lenni. Mert az tagadhatatlan és mint magyar ember büszke örömmel konstatalhatom, hogy a fővárosi szállodák tulnyomó része elegancia, kényelem, tisztaság, jószág és olcsóság tekintetében bármely svájci, rajnai vagy párisi hotellel bátran kiállja a versenyt. — Tehát

mindenesetre kár volt, sőt vétek volt őket e mozgalomnál mellőzni.

Ettől azonban nem fájjon oly nagyon a fejük. *Saját hatáskörükben* még mindig igen sokat tehetnek az idegenforgalom emelésének érdekében. Mert amint csalhatatlan ember nincs a világban, épp úgy kevés intézmény dicsekedhetik a »*tökéletességgel*«. És ezzel most becses kérdésének második pontjához értem. Mert habár az ímént megdicsértem is a fővárosi szállodákat (különben az nem is volt dicséret, mert csak igazságot szolgáltattam nekik) még ugyancsak az igazság kedvéért meg kell vallanom azt is, hogy van fővárosi szállóink intézményében még két oly *viasszús állapot*, mely ha az idegenforgalmat éppen nem is csökkenti, de az idegennek itteni tartózkodását hosszabb időre semmiesetre nem biztosítja, vagy legalább azt nagymértékben megnehezíti.

Az első viasszús állapot: *szálló-személyzetünk gyatra volta és fegyelmezetlensége*, ami semmiféle arányban nem áll szállóink eleganciájával és jóságával. A külföldi utas előtt azonnal szembe fog ötlenni az az óriási különbség, amely a külföldi szállószemélyzet és a mieink között van. A külföldiek minden ténykedésén, modulatán meglátszik ama bizonyos erős *öntudatosság*, *mozulati ambíció*, *szolgálati kedv*, *vagy hogy szakbeli kifejezéssel éljek, ama bizonyos mértékű intelligencia, iskolázottság és szakműveltség*, amely a mieinknél vagy teljességgel, vagy éppen igen nagy mértékben hiányzik.

Szóval mind oly szembeötlő dolgok és tulajdonságok, amelyek a külföldiek *föltényét a mieink fölött föltünő módon kitiintetik*. Mig ott még a *legutolsó »Hausknecht«* is teljes *komolysággal nagy sulyt fektet szállója jó hírnevének emelésére, addig itt nálunk ez a dicséretes törekvés majdnem teljesen ismeretlen*. De nincs szándékomban erről most itt értekezletet írni; nem is illeik bele e levéllem keretébe; majd adandó alkalomkor szívesen bocsátkozom annak részletezésébe is. Én itt csak a főbb, jellemzőbb különbséget akartam kidomborítani, amiből azonnal kitűnik, hogy e tekintetben a külföldön nem csak a »*kiképzés*« jó, de maga az *anyag is kitünő*. Nálunk az anyag nagyon silány, a kiképzés meg éppen igen hiányos. Mindenesetre a főok a helyi viszonyokban és körülményekben rejlik. Gazdáink tehát e tekintetben csakis bizonyos csekély mértékben érheti gáncs, mert gyatra és silány anyagból még a legjobb akarattal és erőmefeszítéssel is, alig gyurhatunk szépet és jót. A külföldi szállodásnak, személyzete megválasztásánál *öt-hat ország* áll rendelkezésére, ahonnan aztán kénye-kedve szerint választhat magának, amint ezt az üzlet érdeke megkívánja. *És ahol nagy az anyag, ott bizony könnyű a jó választás is*. Nálunk azonban hazai viszonyaink nagyon megnehezítik e választást. A haza nyelvének tudása ma már fogadónkban is kötelezővé vált s így az az anyag, amelyből szállószemélyzetünk kikerül, *csakis egy országra és annak is csak egyes részére terjed ki*. És amely örvendetes is e körülmény a magyarosodás szempontjából, épp oly mértékben megnehezíti ez a fogadós helyzetét személyzetének megválasztásában.

Ezenkívül van még egy másik nagy akadály is, mely személyzetünk kiképzését nagymértékben megnehezíti, nemkülönben az idegen utas itt tartózkodását némiképp kényelmetlenné teszi s ez: *a magyar vendég*.

Soha még fejletlenebb, éretlenebb vendéget a szállodai életre nem láttam a magyar vendégnél. *Ő csak a vendégek jogait ismeri* (s ezt is az infinitívumban), de azok *kötelesegeiről fogalma sincsen*. Neki az mindegy, akár a »Hotel Imperial«-ban vagy a Kondorosai csárdában lakik; egyedüli parancsoló ur akar maradni mindenütt a házbán s *nincs semmi kímélettel vagy tekintettel többi vendégtársai iránt*. A személyzethez se szép, se jó szava nincsen s e hiányt dusás »Trinkgeld«-bel gon-

dolja pótolni. Miután pedig fővárosi szállóink vendégeinek legalább 80%-a magyar vendégekből áll (s ezekből viszont legalább is 80% az e fajtájú), nem csoda, ha ily vendégek mellett a személyzet sem művelődhetik oly értelemben, amint ezt a külföldieknek lejeztem. A külföldi vendégnek pedig, akinek világműveltségénél fogva megvan a helyes érzéke a szállodai élethez, s így az azzal járó jogokat, de kötelesegeit is ismeri, bizony nem lehet nagy inyére az ilyen vendégtárs s ha az ily fajtákkal gyakorta találkozik, menten elmúlik a kedve, hogy magyar szállodában hosszabb ideig tartózkodjék.

A második viasszús állapot, ami szállóinkat a külföldiektől olyannyira megkülömbözteti: a folytonos *éjjeli czigányzenés*. A külföldi utas előtt e hön szokás szokatlan, ismeretlen s mondjuk ki röviden, kellemetlen is. Az utas a szállót rendszeren nem mulatságból, hanem inkább kényelemből keresi föl. *Оттошт keres* magának ott, ahol nyugodtan és kényelemmel étkezhetik és alhatik is.

A magyar szállókban azonban e kivánságának épp az utolsó részét csak nagy nehezen találhatja meg. A czigányzena utóvégre egymagában még nem volna oly nagy baj, ha az a bizonyos »bácskai virtus« nem szegődne mellé. De a »Bernát Gazsiék« fajtája még mindig virul, még az ily helyeken is. Pedig mi sem természetesebb, mint ha valaki egy *első rangú szállodában kényelmesen lakni és nyugodtan hálni akar*. De e viasszús állapotért most sem okolhatjuk a vendéglőt; ismét csak a helyi szomorú viszonyok és körülmények okai mindennek. *Mig a külföldi szállodákban majdnem valamennyi vendég nemcsak hogy ott lakik, de ott is étkezik, addig mindünk annak legfeljebb csak 10 százaléka követi ezt az ésszerű és helyes példát*. Már most mit csináljon a fővárosi szállodás az ő nagy, fényes éttermével, melynek egyedüli föntartása is rengeteg nagy költségre kerül? *Kénytelen, kelletlen oly eszközöközöz fordulni, melylyel e hiányt némileg pótolni reményli*. S ez eszközök legelseje is legolegesebbika a czigány. Az ő szempontjából teljesen igazat adok neki, de igazat kell adnom a külföldi utasnak is, akinek végtére e dologhoz semmi köze és joggal megköveteli és meg is követelheti, hogy pénzéért nyugodtan lakhassék és alhassék. S ha ezt még sem találja meg, egy-két nap mulva ismét csak odább áll egy házzal. Ha tehát komolyan és erősen azt akarjuk, hogy az idegenforgalom fővárosunkban nagyobb lendületet nyerjen, akkor a *fővárosi szállodásoknak mindenesetre és első sorban arra kellene törekedniök, hogy e viasszús állapotok — ha azok ez idő szerint teljesen meg nem szüntethetők is — legalább a minimumra redukáltassanak*. Kellene valami modus vivendit kitalálni, melynél fogva a kecske is jóllakjék, meg a saláta is megmaradjon. Szóval a fogadós lelje meg a számadását, de viszont a külföldi utas is találja meg nálunk természetéhez és szokásához hiven az ő szokásos otthonát. Ha e kényes és igen nehéz kérdést helyesen megtudnók oldani, akkor, hitem szerint, az idegenforgalom is nagyobb arányokat fog öltetni. Azért meg egyszer mondom: *gondolkozzunk erről!*

Én mindenesetre tiszta szívűből kívánom, hogy az idegenforgalom fővárosunkban mennél nagyobb lendületet nyerjen. Sajnos, hogy e jó kivánságomat vidékeink egy jó nagy részére már nem terjeszthetem ki. Nem szeretném, ha a külföldi utas Magyarországon való barangolása közben itt még »*ázsiai földre*« bukkannék. Amit előbb a fővárosi szállodáknál kifogásolni látót találtam — *pedig est csakis az idegenek természetének és szokásainak szempontjából taglaltam* — az mind elenyésző csekélység ahhoz az igazi ázsiai állapotokhoz képest, mit vidéki szállóink *nyugomó részénél* találhatunk. Vidéki szállóink állapota jórészt még olyan siralmas, hogy ma

még — egyes kisebb vidékeket kivéve — általánosságban az idegenforgalom emelésére nem is gondolhatunk. Széles hazánk legkülönbözőbb vidékein alig van husz tisztességes »európai« szálloda. Égbekiáltó botrányos állapotokat találhatunk az ily helyeken.

Majd ha egyesült erővel és akarattal sikerült kiirtani e gatz, akkor az idegenforgalom emelésének ügyet hazánk gazdag szépségű vidékeire is kiterjeszhetjük. Addig is reménykedve és bizva a jobb jövőben, irigykedő szemmel tekintünk a »boldog Pestiek« felé! Kassa, 1900. május 24-én.

Schalchház Lipót.

Magyar lapok. — Budapest kávéasai. — Lappert úr.

Igétünkhez képes folytatjuk budapesti kávéásaink érdekében ezen ügyben megkezdett harczunkat, mert megvagyunk róla győződve, hogy felvilágosító soraink csakis hasznára válnak összes kávéásainknak.

Az összerdek megköveteli, hogy akárhol szerzik be kávéásaink ujságjait, először is tetemes megtakarítást érjünk el, másodsorban kellő biztosítékot nyerjünk arra nézve, hogy kellő időben, tehát pontosan kapják az összes ujságokat. Továbbá ki kell vinnünk azt is, hogy holmi ujság-szállító vállalat ne beszélhessen félvállról kávéásainkkal és ne történhessen meg az az impertinentia, hogy 1—2 napi késedelmes fizetés miatt beszüntesse az ujságok szállítását a nagy gomru ujság-szállító. Hogy pedig ilyen elbánásban részesítette evőt Lappert ur, arra nézve elég bizonyítékot szolgáltatnak ama elkeseredett szavak, melyek Lappert úr ellen nyilvános és zárt ülésen elhangzottak.

Tudjuk jól, hogy Lappert ur könnyen vesz mindent, mert elég erősnek érzi magát arra, hogy a versenyt már méhben megfojtassa és igér mindent, csakhogy eddigi evőkörét megtarthassa, de arról is van tudomásunk, hogy már több előkelő kávé (mintegy huszan) más vállalatnál rendelte meg szükségletét és nagyon meg van elégedve az eredménnyel, mert szükségletük bezérésénél mintegy 20%-ot takarítanak meg.

Hogy ezen állításunkat hideg számokkal is bizonyítsuk, egy pár Lappert-féle eredeti számla alapján indultunk ki és a következő eredményre jutottunk.

Egy középserű forgalmu kávéház ujságszámlája körülbelül 300 koronára rug évnegyedenként, tehát az évi forgalom 1200 koronát tesz ki.

Ilyen összeg, vagyis 1200 korona mellett bármely más vállalatnál rendelve meg a lapokat, biztos évi 200 korona megtakarítást érünk el.

Egy kisebb forgalmu kávéház szükséglete 600 korona, itt tehát az évi megtakarítás 120 korona.

Egy nagyobb kávéház székségele körülbelül 2400 korona évente, itt tehát 480 korona megtakarítás érhető el.

Hangsúlyoznunk kell, hogy az eredeti kifizesett számlák kezeink között vannak és ezen összegek csakis a külföldi napi- és heti-lapokra, valamint egy-két magyar hetilapra vonatkoznak.

Ha már most meggondoljuk, hogy Budapestten körülbelül 160 kávéház van — a középserű forgalmat véve alapul — ahol az évi megtakarítás 200 koronát tesz ki — akkor ez az összesre nézve 32,000 korona megtakarítás jelentene évente.

Ha azonban tovább megyünk számításunkban, akkor rájövünk arra, hogy bármely ujság-szállító sem dolgozik haszon nélkül s így s ennek alapján csak még inkább megbecsülhetetlen az az üzleti eljárás, mely miatt panaszt emeltek Lappert ur ellen a közgyűlésen.

Nem akarjuk senkinek sem szemére hányni, hogy becsületes munkájával vagyont szerzett magának, sőt tiszteljük a becsületes munkát, azonban midőn a takarékoság szempontjából kávéásaink megmutatjuk, hogy évente mily nagy összeget dobnak ki, vagy jobban mondva mily

nagy összeget takaríthatnak meg, akkor kötelességünk nemcsak az elmondottakat nyilvánosságra hozni, hanem mindazt köztudomásra juttatni, ami még rendelkezésünkre áll kávéásaink érdekeinek megóvására.

És így elsősorban arra a conclusióra jutottunk, hogy amíg Lappert ur olyan külföldi lapokat otróvált kávéásainkra, a melyeket még az ausztriai, vagy külföldi vendég sem olvas, addig a magyar törzsvendégekről megfelekedve, számláiban nagyon szegényen vannak képviselve előkelő magyar illusztrált- és elzslapjaink. Természetes dolog, hogy eddig hiába tiltakoztak az ily önkényes eljárás ellen kávéásaink, kényszerhelyzetben voltak, mert nem volt versenytársra Lappert urnak és akinek nem kellett a rossz ausztriai, vagy külföldi áru, annak egyéb lapot sem szállított. Biztosra vesszük, hogy most engedékenységét mutat ez az ur, aki 30 évig kiaknázta üzletileg a kávéásokat s csak mindig akkor mutatta meg emberségét, mikor versenytársra akadt. Mert mikor Székely hírlapelárusító feltámadt, csak akkor támadt Lappertnek az az ideája, hogy jó lesz egy pár forintot koncznak odadobni jótékony célra, jó lesz alacsony árakal lehetetlenné tenni az új versenytársat. Célját akkor el is érte, mert versenytársát elterelte a kávéskótól. De most aligha kerül el a sorsát, mert senkisé meg szeret felülni ennek az urnak, aki végre egy tisztességes, anyagi örökkel rendelkező versenytársra akadt.

Még sok lesz a mondani valónk. Várjuk az anyagbeszerzés teljes befejezését és konkrét adatok alapján, tovább harcolunk kávéásaink és a magyar sajtó érdekében.

Első gondunk az lesz, hogy magyar illusztrált és hetilapjaink, kiknek befogjuk mutatni az eredeti Lappert-féle számlákat, vonják meg az elárusítást e czégtől. Ezen ügyben az »Ujságkiadó Országos Szövetségéhez« beadandó memorandum tárgyalásánál támogatni fog bennünket ama lelkes és hazafias gárda, mely máris elég anyagot becsájított rendelkezésünkre, de támogatni fog bennünket minden magyar lapkiadó is, aki látni fogja, hogy eddig minő közvetítőre bízta lapja terjesztését.

A helyközvetítés ügyéről.

I.

Évről-évre és szinte megdöbbenő következetességgel napirendre kerül a pinczerek helyközvetítési ügye. A »Budapesti kávésségdek köre« két év óta sikertelen próbálkozik a kérdés megoldásával, mellette a »Budapesti pinczerek szak- és munkaközvetítő egyesülete« még a kezdet nehézségeit vivja, míg hátuk megett a pinczérhelyközvetítő foglalkozás olyan virágásnak indul, mint amilyenek még sohasem örvendtek. Az elkeseredés pinczereink körében a helyközvetítők igazságtalanságai és zsarolásnak is beillő túlkövetelése miatt nőttön nő és most, hogy más iparágak alkalmazottai részére a közvetítést díjtanul eszközölő állami munkaközvetítő intézet megnyílt, tetőpontját érte. Mindez elég ok arra, hogy a helyközvetítés ügyével ismételen is foglalkozzunk. Álláspontunk ez ügyben legkérges ismeretes. Kimondottuk, hogy mindaddig, míg iparunk a képesítéshez kötvé nincs — amire pedig még az ipartörvény küszöbön álló reviziója alkalmasból is vajmi kevés a reménységünk — és a képesített iparok sorában a testületek szervezetének előnyeit és kiváltságait nem élvezheti, a tanonczok és segédlek viszonyai törvényben szabályozva nincsenek, a kérdés végleges megoldását nem remélhetjük, hacsak nem ugy, hogy a közvetítést a társulatok vállalnák magukra. Az elméletben könnyen megvalósítható látszó kérdés azonban a gyakorlatban oly akadályokba ütközik, melyek elhárítása nagy nehezen, vagy éppen nem áll módunkban — a legjobban érdekelt félnek, a pinczérsgének, pedig legkevésbé. És ha a kérdéssel újra

foglalkozunk, ez bizonyára nem történik más miatt, mint azért, hogy álláspontunkat ezen kérdésben az eddigiéknél még határozottabban körülírjuk és ha lehet, az ügyet a megoldáshoz közelebb vigyük.

A székesfővárosban és a vidéken is mindegyre szaporodnak a cselédszerzői iparengedély alapján kizárólag pinczerek (késés-segédék) elhelyezésével foglalkozó »ügynökök«, kik ezen foglalkozást az alkalmazottak kihasználásával nagy anyagi haszonnal űzik. Régebben ugy a vendéglős ipartársulatnak (Leth Lajos), mint a kávé ipartársulatnak (Kutschera Mihály), meg voltak a maga helyközvetítői és a pinczerek s kávésegedek jogos és igazságos elbánásban részesültek, panaszra sohasem volt okuk. Maguk a közvetítő ügynökök, kiket a cselédek czupringereknek, a pinczérnyelv ellenben anázgereknek nevezett el, bizonyos benső viszonyban éltek az alkalmazottakkal és nem csak a főnök igényeit ismerték, hanem az alkalmazottak rátermettségének fokát is és így a pinczérnek alkalmas helyet, az üresedésbe jött helyre pedig alkalmas, odaváló pinczért tudtak szerezni, közvetíteni. Díjazásukat mindég a pinczéraktól nyerték és el kell ismernünk, hogy e tekintetben a régi anázgerek az alkalmazottakkal mindég méltányosan és igazságosan bántak, emellett maguk is, akárcsak öncsinálta specialisták, a közvetítés terén tisztességesen meg is élhettek. Amióta azonban a *pinczér-helyközvetítés jóvődelmesősége nyilvánvalóvá vált* s az eléinte szerény, többnyire behelgő modoru közvetítők egymásután alakultak át, ki háziúrrá, ki titkos vagy nyíltan bevallott vendéglős, kávéssá, a pinczerek keserves verejtékeiből származó vagy szemet szurt az éhes ekzsztenciák gyűlevész hadának, a pinczérközvetítők szaporodni kezdtek, még pedig olyannyira, hogy számuk egyedül Budapesten egy év alatt 23-ra szaporodott fel. Kítűzött czélunktól nagyon is messzire vezetne, ha elhelyt a szaporulatnak egyéb okait is keresnők, kutatva azt, hogy ily sok közvetítő hogyan is tud hát tulajdonképpen megélni? Azért csak annak konstatálására szorítokunk, — anélkül hogy konkrét esetekkel vagy személyekkel foglalkoznánk, — hogy *amióta a helyközvetítők ily rohamosan szaporodnak*, a helyközvetítő és pinczerek közötti régi jó, hogy úgy mondjuk patriarchiális viszonyunk vége szakadt, ellenben *folytonos a panasz, hogy a helyközvetítők egy része tisztességtelen módon szarolja a közvetítősüket igénybe vevő pinczéréket és kávésegedeket* horribilis közvetítési díjak szedése által, amiben sem a törvény, sem jogszokás — mert ilyen nincs! — nem gátolja őket. Megkönnyíti üzelmeket, hogy a főnökök bizalmát ők és — ami elég sajnos, — nem az alkalmazottak élvezik, amiért ismét *ma már csak azon pinczér kap tőlük helyet és így kenyérkeresetet, aki busás honoráriumot fizet, vagy az, aki szabad idejében a közvetítők tulajdonát képező kővelházakban pesszó és kártya mellett költi el mindennapi keresetét*. Tisztesség, szorgalom, becsületesség, munkabírá és amit elsősorban kellett volna említünk, szakképzettség mit sem számítanak ezeknek az európai rabszolgakereskedőknek szemében, kik *gazdálkodásukkal egy oly mérges kelevényt támasztottak társadalmonknak, melyet ha nem másképp, végre is a törvényhozással kellend orvosoltatunk*. Önző és haszonleső munkájuk valóságos pocsolyává tette a pinczérközvetítést, pocsolyává, melyben megvénytötték a pinczerek társadalmi helyzetét, bizonytalanná tették ez osztály keresetét és tehetetlenné, bábbá az egyest, ki életrehalálra van nekik kiszolgáltatva.

Nem mindenben ők a hibások. Hogy ennyire elfajulhatott a helyzet, része van ebben a pinczérreknek, a pinczérügyleteknek s a *rossz üzleti viszonyoknak is, melyek a kávési-kérdést megteremtették*, de része van törvényhozásunknak is, mely külön törvényről e tekintetben nem gondoskodott, úgy hogy a *pinczérközvetítés*

csak szabályrendeletileg s így is a cselédügygyel kapcsolatban nyert elintézését.

Jól tudjuk, hogy valóságos darázs-fészkekhez nyulunk, amikor a helyközvetítés ügyét feszegetni, a helyközvetítők ügyeit tárgyilagosan szellőztetni kezdjük. Mindez azonban nem tarthat bennünk attól, hogy ha kell, még az egyéni szenvedelmek felkeltésének árán is el ne mondjuk, amit elmondani, megirni kötelességünknek tartunk. A küzdelmet is nem egyesek, hanem egy egész rendszer ellen vesszük fel s nem azok támogatása a célunk, hanem az alkotás, melynek czélja és eredménye a *pinczér-helyközvetítés törvényhozási uton rendezése szak-ipartársulataink közbenjötté mellett.*

(Folytatjuk.)

TÁRCZA.

INNEN-ONNAN.

Reggeli Kirnbauernél. Haj-haj! Bizony nem is ér a kései frústök semmit. Se hangulat, se folytonosság, kicsi hely, kevés vendég stb. Még a *Prindl* se jött el az ő Samujához. Ez bizony már nagy dolog. Aztán mindenféle kibeszéd, hogy csak mellessünk. Pedig Kirnbauer és a felesége nagyon derék emberek, az ételük kifogástalan, italuk meg pláne pompás, no! mert hát a Törley szerete tisztelt polgártársunk Talismánja fogy, itt levén ami örökké való, de fájdalom! nem örökké tartó uri és gavallér maecenásunk György ur, recte: Székasi Sacellary György. Majd mindjárt megmondom, miért e «kikerékitése» nagyon kedves barátunk nevének.

Képzéljék csak! Sacellary egészségének helyreállítása czéljából kénytelen hosszasanban egy tengeri fördő nem egészen kellemetlen hullám csapkodásait (sic!) igénybe venni s így egy időre körünkől távozik. Mindazok kik ezen üzleten, barátságos embert azon rövid idő alatt megismerték, mely alatt sógorának Törley Józsefnek pezsgőbörgyárát a székesfőváros területén képviselte igaz és őszinte baráti érzéssel voltak iránta. Azért is reggeliző társaságunk nehezen fogja nélkülözni uri egyéniségét. Mindenki emlékszik még rá, hogy mily szerényen jött közénk. És mégis mindenki azonnal megszerette, tisztelte. E sorok írója, kit Sacellary lekötelező szíveséggel ajánlott be utódjává a Törley házba, meleg és kintűtető barátságának legjobban fogja hiányát érezni, mert Sacellary azokkal szemben — kiket megszeretett — nem ismert háttér sem figyelemben sem a folytonos kintűtetésekben. Mo.t hát visszavonul a magánéletbe. Legjobb kívánataink kísérik útján azért a jökeért, amiket egyeseknek és egyesületinknek tett. Nem volt oly nemes vagy humánus, melyre Sacellary ne adakozott volna pazar bőkezűséggel. Vonzó modorával és intelligenciájával nagy úrt hagy maga után. De azért reméljük, hogy még gyakran látjuk őt abban a körben, melyet annyira megszeretett és amelyben őt is annyira megszerették. Ugy legyen!

* * *

Blaschkakéknél. Azt hiszem, nem sok tőlem, ha remélni merem, hogy még mindig emlékeznek rá, hogyan irtam le a tavalyi Blaschka reggelit? Nóhát! Ahhoz a leíráshoz nincs mit tennem. Leírtam akkor a figyelmes házigazdát, bemutatam a gondos háziasszonyt, a szép és kedves házi kisasszonyt. Nem változott semmi. A gazda most is ugyanoly előzékenységgel fogadja vendégeit mint tavaly, a háziasszony most is gondos, körültekintő figyelmét senki, semmi sem kerül ki, ami pedig a házi kisasszonyt illeti, no! Itt már van egy

kis változás. Hogy micsoda változás? Hát az kérem, hogy az egy gyönyörű hajadónna fejlődött és egy perfect lady benyomását gyakorolja ránk. Persze olyan mama kevés van manapság, mint Blaskháné ő nagysága. Mert csak ilyen mamák nevelnek olyan lányokat mint az ő kisasszony lánya. Úgy vettem ki, hogy ő Nagysága többet mond a szemével, mint más az ajkaival. Mert akire ránéz, ha valami nem jól van, hát az meg nem áll előtte, hanem rögtön — elszel.

A társaság tulajdonkép itt tudta meg, hogy Sacelláry távozik körünkől és hogy mennyire sajnálja mindenki, azt bebizonyította az a dörgő éljenzés, amellyel belépésekor fogadták. Látszott az arczán, hogy jól esik neki e spontán megnyilatkozott szeretet, mert egészen elrész-kénylülve foglalt köztünk helyet.

Gyöngyvirágot hordtak most körül, azaz hogy hordott maga a bájós és tiszteletreméltó házi kisasszony, aki bizony senkiről sem feledkezett meg. De mi már ilyen kis emlékekkel nem igen elégszünk meg. Hát hozzá láttunk a kitűnő polgári konyhatermékek és zamatos borok kezeléséhez, mindaddig míg szeretett elnökünk nem adott jelt a távozásra. Mert ha ő, meg a híú kisérijé Kommer Ferencz elmennek, hát akkor mi is bátran mehetünk. Aminthogy mentünk is, de nem messzire, hanem a közeli szomszédban levő «igazhivők portájára» a Cairoba, cofára. Azt hiszem nem kell bizonyitanom, hogy itt a kávévilág pompásan behűtött Talismán is járta. Baj-baj! De hát kérem mi már ilyenek vagyunk.

* * *

Az idegenforgalom. Szerkesztő barátaim egy nagyon hízgelő levélben arra kértek fel, s ha jól tudom nemcsak engem, hanem másokat is, hogy nyilatkoznék, minő befolyással bír iparunk az idegenforgalom emelésére és hogy e czélból iparunk részéről, minő intézkedések, újítások, stb. volnának foganatosítandók.

Hát kedves barátaim! Először is köszönetet mondok azon valóban szép és helyes irányért, melyet lapotok követ. Ha egy kis felesleges igazság volna a földön, erre a kérdésre legalább is 3000 előfizető polgártársnak kellene feleletet adnia. De épen az a baj, hogy nincs igazság és ami kevés találkozik, az is fogytán van. De azért ne csüggedjete, mert ha ma nem is méltányolják még egészen becsületös törekvéteket, majd lesz egymásik nemzedék, mert — lennie kell. Örökös semmittevésben mi sem maradhatunk, s eljön az idő, talán nincs is már messze, mindenki be fogja látni, mily felette szükséges egy érdekünket méltóan képviselő szaklap.

És most megadom a kért választ.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy előttem már néhány száz turista úgy előszóval mint írásban hangoztatta, írta, hogy oda, abba az országba, ahol a fáradt utas nem lel kényelmes otthonra, értem alatta a minden conforttal ellátott szállodát, nem érdemes menni. Mi az ördögnek is nézné meg például az utazó páratlan fekvésti fővárosunkat, ennek remek környékét és látványait, ha este piszkos szoba, hiányos butorzat áll csak rendelkezésére? De mi már ebben európai színvonalon állunk, szállodáink kényelmessége, tisztasága minden, sőt még a legmagasabb igényeket is kielégítheti. Ebben a tekintetben tehát nem érheti fővárosi szállodásainkat és vendéglőseinket semmiféle vád. Ami pedig a konyhákat, pinczéket illeti, azok meg épen kiállják a versenyt bármely művelt nemzet pinczéivel, konyháival. Hol van tehát a hiba? Megmondom. Ott, hogy az intéző körök nem értik a módját hogyan kell az idegeneket ide csalogatni, itt tartani, szórakoztatni. Mert enni-inni valót, hozzá bő kényelmet elegendő kap a turista, csak pénze legyen. Szerintem az a főbaj, hogy nem történik semmi arra, hogy hazánk szép vidékei képbén, írásban a külfölddel

megismertessenek, mert ez az ismertetés néhány ezer forintba kerülne. No de ha erre sem kerül, mi a fészkes-fecskének fizetjük a horribilis adókat, amikkel ugyancsak szépen megvagyunk terhelve. A főváros szállodásai és vendéglősei megtettek mindent arra, hogy az idegen itten kellő kényelemre találjon, de azt már nem tehetik meg, hogy a lomniczi csucsoz termézetes nagyságban, vagy semiramisi függőkerteket állítsanak fel szállodáik udvarán, vagy épen a foyerban, noha ez — mert az utazó közönségnek semmijébe se kerülne, valóságnulag roppantul tetszenék. Ilyesmikről az állam gondoskodik, mi már úgy is elegendő — fizetünk

* * *

A díófa-utcában. A mi «főpohárnokunk» nagy ember. Nem mintha nem volna nálánál nagyobb is, hanem azért mert őt tényleg mindenki szereti és becsüli. A *Wilburger* reggeli látogatottságához azonban ezen kívül hozzájárul még az is, hogy a háziaszony «pompás». Azért hát a Nagydíófa-utcában kerül élénk a legőszeiillőbő pár, amit csak elképzelhetünk.

Ilyen helyen persze hamarabb felmelegednek a kedélyek. A dévajkodáshoz ott van *Doktor* Laczi, örök tartósságu móka-magazinjával, amelyből csak úgy dől a tréfa, akár másból a sör, vagy tesszem fel a Talismán, ha esetleg felfalná a lába. Mert olyan ez a Laczi gyerek, hogy ha elcsip egy jó nevetőt, addig el nem ereszi, míg a bordája a sok nevetéstől legalább tíz centiméterrel ki nem rukkolt a rendes helyéből. Bánja is ezt Laczi! A mint megpillantja *Gavallér Gyurkát* rögtön kész a haditerve. Először csak úgy befel mosolyog egyet. (Ami nála annyit tesz, hogy «fertig!»). A másik perczen pedig már kész a terve. Elkézd a homlokát törölgetni, panaszodik, hogy micsoda «kutya meleg» van, meg hogy a sör mostanában sehogyssem illik. Gyurka csak halgatja, de szelid és biztos tekintetével már kutatja-neszeli, hogy tulajdonkép miért is «nyöszörög» az öreg. De nem kell soká gondolkodnia. Laczi érzi már a pezsgő közeledését, akár Turul az időjárást. No mert tudja Gyurka, mi fáj a magyarnak. Jönnek is aztán a Talismánok. No! Most tessék a Laczit megnézni. Bár ha igazat akarok mondani minket is feligazt a látvány, melytől felcsillan a szemünk, akár a biztos révbé jutott rókáé. Ezeket megtoldja Carlos egy «Jeget Miska!» kiáltással, amire aztán rendbe jön minden.

Ahogy épen elbucsuzni akarának, feltűnik a bejáratnál *Schleifer Lajos* imponáns szakálla a tulajdonosával együtt. Tessék most elmenni? Felugrálunk mindnyájan, de Lajosnak is csak kéze van, (az igaz, hogy ez a kettő elég alapos!), hát azt szorongatjuk, megöleljük, sőt meg is éljenzünk a komát. Alig tud tőlünk szabadulni. Pedig jó apertivussal jött és ilyenkor — amint maga mondja — ha «kellő hangulatu» konyhára akad, azt biz ő mindenestől elpusztítja, mert olyan «konzertevést» mint ő tud rendezni, mindenféle emberfia nem mindennap láthat. Kérdezhetünk hát töle akármit, míg ő azt a tál libácskát az eltévesztett öntött salátával «jobbik helyén» nem tudja, nem is reflektál másra, mint hogy az ő isteni étvágyát csudáljuk.

A mi felfogásunk szerint most már kedves egészségére akarjuk kívánni az ebédet. A koma nagyot néz. — Sohse siessetek úgy a jókívánsággal. Legalább még most ne!

Azzal odaint a pinczért. Kedves polgártárs — mondja neki olyan ábrázattal mintha tíz napja nem evett volna — hozzon már valami kis enniválót!

Enyje a firkantyját, hát előlről kezded?

Nem én! — mondja ő — de csak nem mehetek haza üres gyomorral.

Igy szokott az én komám cselekedni. Megyünk is ám hozzá Kovácspatakra. De előbb elviszünk a komát

Petanovitshoz egy mokkalára, mint valami képviselőt. A banderium sem hiányzott. Elül is, hátul is kocnikon vonultunk fel.

* * *

Dejeuner. Egy kis jótékonyági ebéd, mondok: dejeuner, avagy dezsóné. (Ha ez a szó nincs jól írva — Eff ur lelke legyen rajta.)

Ha valaki annak idején megírja majd nyugdíj-egyesületünk történetét, alig hagyhatja majd figyelmen kívül azt a jóízű evést-ivást, amit egész szívvél és odaadással követünk el csak azért, hogy intézményünk minél jobban felvirágozzék. Hogy kik és mit ettek vagy ittak, az teljesen közömbös lehet a jövőbeli íróra, valamint a nyájas olvasóra is, de hogy mit csináltunk, azt legjobban parladozó hulláink fogják bizonyítani, mert ha valakit közülünk véletlenül exhumálni találnak, dióverő lábszárainkban annyi szarvasgomba, sampusz stb. fog találni, amiből az akkori orvostudomány meglepő megfigyeléseket fog tenni gyomorbeli kapacitásunkra vonatkozólag.

Mi történt példának okáért már megint? Két uri ember — nevezük őket *Littke* és *Granichstäden* uraknak — hogy egy kis jótékonyági *czévezőt* csaphassanak száz koronába fogadott (ebből ötven jut a nyugdíj-egyesület, ötven a vendéglősmenhely alapja javára), hogy a *Törley* pezsgője ennyi, a *Littke* ellenben annyi *Maligandos*. Tizenegy, vagy tudom is én mennyi? Ami különben mellékes is volt, mert az egyik ur, nevezük őt *Granichstädennek*, nyomban ki is szurkolta a száz koronát a nyugdíj-egyesület elnökének, csak annyit mondván: «Hát vesztettem!» Éljen! Éljenek! Illetve: Éljünk! Mert ez így fog menni mindig és bármily fulánkokkal is döföget némely vidéki ur nyugdíj-egyesületünk vezetősége ellen. Mert mi ezt így tartjuk jobbnak. Ha különben ő jobban tudja, módjában lesz erre nézve indítványával az aradi kongresszuson előállni, különösen, ha azt — előre bejelenti. Olvassák csak el az alanti menüt, amit a gourmandiajéről híres *Nándi papa* állított össze, no meg a remek konyhájáról híres *Kommer* Ferencz készített el és rögtön látni fogják, hogy nekünk van . . . igazunk. Szól pedig e menü ilyformán:

DEJEUNER DU 28 MAI 1900.

MENU

MERIDON AUX ECREVICES

FILETS DE BOEUF ET COTELETS DE

VEAU PETITS POIS Á L'ANGLAISE

OISONS FARCIES, SALADE DE SAISON

ASPERGES EN BRANCHES

FROMAGE

Mindehhez tessék hozzáképzelni fesztelen és kellő stylusban tartott jókedvünket! Mindezt pedig tulajdonképp nem is magunk, hanem a leghumánusabb czél eléréseért ettük és tettük. Hát nem jól tettük? Mert hogy jól ettük, az bizonyos.

B—s K—ly.

A

„Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok
Ipartársulata“

minden héten pénteken

TÁRSAS REGGELIT

tart.

A legközelebbi reggeliket a következő helyeken tartják:

1900 június 1-én *Hruska János* vendéglőjében (VI. ker. Kmetti-utca 11. sz.)

1900. június 8-án *Özvegy Morbitzer Ferenczné* vendéglőjében (Tavaszmező-utca.)

1900. június 15-én *Ebner Ferencz* vendéglőjében (VI. Aréna-út 90. sz.)

A

„Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok
ipartársulata“

tagjainak ez idei

első nyári kirándulása

flyó évi június hó 12-én, vagyis kedden
d. u. lesz megtartva

Doktor László

közkedveltségnek örvendő kartársunk *Gellért-hegyi*
vendéglőjébe.

Kuti Svarteczky Gáspár.

Róla írván, nyugdíjgyeletünk dicséretével kellene kezdenünk. Az alapeszme, melyen e szép és hatalmas, a maga nemében szinte páratlanul álló intézmény felépült, amint egyszer szilárd formákat öltött, egyszerre hódított hiveket magának a szegény pinczerek, tehetős vendéglősök, jómódu kávéos és vagyonos szállodások között. Az elsőik jövőjük biztosítását várják e humánus intézménytől, az utóbbiak — sokan jóskán előrehaladott korban — szívük nemes sugalmát követve, erkölcsi kötelességet vélnék teljesíteni, midőn egyrészt nemes példát adnak arra, hogyan kell mindenkinek a maga jövőjéről gondoskodnia, másrészt pedig áldoznak egy oly instituczióra, melynek gytmölcséit ők maguk talán soha, csak egy későbbi nemzedék fogja élvezni.

Azok közt, kik nyugdíjgyesületünk iránt kezdetől fogva élénken érdeklődtek, annak érdekeit minden rendelkezésükre álló eszközzel előmozdítani törekedtek, *Kuti Svarteczky Gáspár* alapító és igazgatósági tag nevével már a debreczeni kongresszuson találkozunk, hol a budapesti vendéglős-ipartársulat e szerény és rokonszenves tagja először szerepelt a nagyobb nyilvánosság előtt, noha akkor már régebben tagja volt az ipartársulatnak.

Nála, ki egy teljesen idegen iparos-pályáról lépett át a mi iparunk terére, különösen érdemül kell betudnunk, hogy nem csak teljes erővel és a legnemesebb ambícióval fogott hivatása betöltéséhez, hanem ezt oly módon tette, hogy hajlamból választott új foglalkozá-

sának mindig és mindenhol csak tiszteletet és becslé-
tet szerzett, kartársai körében pedig közkedveltségére
tett szert. Egyszerű, szerény magaviseelkedése kartársai
körében épp oly kedvelté tették, mint ideális politikai
magatartása polgártársai előtt, kik a nyolczadik kerület-
ben vezető szerepet juttattak neki.

Amilyen egyszerű és szerény ő maga, olyan volt
a práter-utcazi házatája is. Vendéglője rövid fennállás
után általános közkedveltségnek örvendő gyűhelyevé
lett a Józsefváros függetlenségét érzelmű polgárainak, kik
nemes Svarteczky uram portáján tartották hazafias kon-
ventikulumaikat és sok dolgot adtak a kerület kormány-
párti embereinek. Jó konyhája, jó bora hite messze
terjedt, sőt amikor a »Vendéglő az apácához« felirat
miatt, melyet üzletére alkalmazott, országos hírt pöre
támadt, neve és közmondásos vendégszeretete ország-
szerte ismeretessé váltak. Akkoriban dr. *Benedek János*,
az országos hírt poéta-ügyvéd írta meg a kázust lapunk-
ban egy remek humoros tárczában és a naplópok
hasásb tudósításokat vettek át lapunkból.

Egyszerű, igaz, becsületes magyar ember, büszke
az ő szárados nemességére, emellett szabadelvű a vég-
telenségig. Büszke arra, hogy korcsmáros és szolgál-
tatja ipartársulatát és országos nyugdíjgyesületünket.
Otthon mintagazda, a társaságban ur, megérdemli,
hogy azok sorába tegyék, kikre önrizzel szoktunk
hivatkozni.

Társulatok. Egyesületek.

HIVATALOS RÉSZ.

A »Szállodások, vendéglősök, kávéosok, pinczerek és
kávéségdek országos nyugdíjgyesülete« I. évi május
hó 28-án délután tartotta rendes havi ülését, melyen
Kommer Ferencz elnöklete alatt jelen voltak: *Nérey*
Dezso, *Berger* *Leó* és *Sztanoy* *Miklós* igazgatósági tagok
és *F. Kiss* *Lajos* szerkesztő. Elmaradásukat kimentették:
Francois *Lajos* felügyelő bizottsági elnök és *Seress*
Márton, *Kassáról*. *Kommer* *Ferencz* megnyitván az ülést,
felolvastatja az előző ülés jegyzőkönyvét, mely meg-
jegyzés nélkül hitelesített. — Jogtanácsos a mult havi
pénztári forgalomra vonatkozólag jelenti, hogy két
budapesti perselyből 10 korona, tagsági díjakból és adom-
mányokból összesen 2850 korona, az *Ehm* *János* üzlet-
ben levő perselyből 23 korona 42 fillér folyt be és
utaltott át az országos központi takarékpénztárba. —
A napirend értelmében bemutatja a budapesti, kassai,
szegedi, szombathelyi és aradi választmányok ápril havi
üléseiről beküldött jegyzőkönyveit és ezekkel kapcsolat-
ban jelenti, hogy ápril hó folyamán *Kassán* időzván,
alkalma nyílt az ottani ügykezelést személyesen ellen-
őrizni, amely alkalommal meggyőződött arról, hogy ott
Seress *Márton* elnök-igazgató buzgalma folytán a nyug-
díjgyesület eszméje nemcsak mindegyre nagyobb tért
hódít és a tagok száma is folyton emelkedik, hanem az
ügykezelés is oly pontos és mintaszert, mely minden
tekintetben a legnagyobb elismerést érdemli. Ezután
bemutatja *Bokros* *Károly* elnök ökövetkező tartalmú levelét:

Budapest, 1900. május 15.

Tekintetes igazgatóság!

A tekintetes igazgatóság tagjainak bizonyára tudom-
ásuk van arról, hogy jelenlegi állásomról lemondva,
f. évi június hó elsőjén a *Törley*-féle promontori pezsgő-
borgyár vezérképviseletét veszem át.

Noha a vezetésem alatt álló orsz. nyugdíjgyesület
alapszabályai nem zárják ki azt, hogy újabb alkalmaz-
tatásom daczára az elnöki tisztelet továbbra is megtartsam,
a jogszközásra való tekintettel erkölcsi kötelességemnek

tartom a tek. igazgatóságot megkérdezni, összeegyeztet-
hetőnek tartja-e jövőbeli működésemet egyesületünk
elnöki méltóságával?

Amidőn e kérdést felvetni bátorodom, nem
puszta formalitásnak hódolok, hanem gondos előrelá-
tással egyesületünk jövőjére tekintek. Csak természetes-
nek fogja találni mindenki, hogy nem könnyen és nem
is a fájdalom bizonyos érzése nélkül válnék meg azon
intézménytől, melynek megvalósításáért iparunk legjob-
bjaival egy sorban, hosszú éveken keresztül mint legjobb
legszébb ideáljáért őszinte odaadással és fáradságot
nem kimélve küzdöttem s amely intézmény ma, — mi-
dőn pálya- és hivatalársaim meg nem érdemelt kitün-
tető bizalmából annak élén állok, — őszintén megval-
lolem, életem egyik legnagyobb örömét és legszébb büsz-
keségét képezi.

Amiként a szerető szülő gondnal nevelt gyermeké-
vel, a tudós és művész az ő művével, melybe lelkeknek,
tudásának és ambíciójának egész tárházat fektette,
amint a messze idegenből hazatérő vándor az édes
anyaföldet, úgy vagyok én is szép egyesületünkkel.

Láttam megszűlni mint eszmét, láttam erősödni,
láttam terjedni, amint mindegyre nagyobb és nagyobb
tért hódított kartársaim szívében, lelkében és elméjé-
ben! A testet ölt ige megvalósulásánál is ott állottam
a napszámok sorában! Azután tovább építettünk a
szilárdan rakott alapon, megteremtve korunk egyik leg-
szébb és leghatalmasabb, páratlanul álló humanitárius
intézményét, mely ma, hogy tető alá került, — az én
göndjaimra van bízva.

Igy hát mert munkámat jól végezém, életem leg-
szébb célját megvalósulva látom, boldog öntudattal,
önmegelégedetten a jól és egészen teljesített kötelesség-
nek felelő érzetével állhatnék félre én is, hogy
helyemet, melyet leginkább szeretett kartársaim bizal-
mának köszönhetek, más, újabb, jobb és ifjabb erőnek
engedjem át.

De, mélyen tisztelt kartársaim, midőn az elnöki
tisztre vonatkozólag az összeférhetőség szóvá teszem,
nem a teljes visszavonulásra gondolok!

Tudom én azt nagyon jól, hogy új állásomban is
még nagyon sok és hasznos szolgálatot fogok tetheti
szeretve ápolni egyesületünknek, mely szívemhez egészen
odanőtt s ezért is — midőn az általam felvetett kér-
désben határozatokat kérem — vegyék kérem szívesen
tudomásul, hogy bármilyen legyen is határozatuk, életem
végső lehelletig egyesületünk egyik leghívőbb és leg-
szorgalmasabb munkása fogok maradni, hogy azt minél
szébbnek, hatalmasabbnak és dicsőbbnek láthassam.

Isten áldását kérve egyesületünkre, maradok
igaz hívők

Bokross, s. k.
elnök.

Az igazgatóság *Nérey* *Dezso* elnök indítványára,
tekintettel ama hervadhatlan érdemekre, melyeket *Bokros*
Károly magának az országos nyugdíjgyesület meg-
alakítása és érdekeinek megvédése tekintetében szerzett,
valamint tekintettel arra, hogy — miután *Kommer*
Ferencz elnök kijelentette, hogy *Bokros* *Károly* a bud-
apesti vendéglős-ipartársulatnak rendes tagja s így in-
kompatibilitásról szó sem lehet — *Bokros* *Károly* elnöki
tisztségben megmaradására kiváló súlyt helyez, határozati-
lag kimondja, hogy elnökének jövőbeli alkalmazását az
elnökséggel összeférhetőnek találja, erről elnökét hiva-
taltos átirattal értesíti, és őt az elnökségben megmara-
dásra kéri. *Sztanoy* *Miklós* jelenti, hogy az A. lapokat
a befizetések ellenőrzésére elégtelennek találván, törzs-
lapmintákat készítettett és azokat budapesti és vidéki
választmányok számára kinyomatta és kötetekbe köt-
tette. — Bemutat ezekből két példányt, melyeket az

igazgatóság felülvizsgálván, használhatóság és czélszerűség tekintetében kifogástalannak talál. *Sztanov* Miklósnak becses munkájáért köszönetet szavaz, az általa eszközölt készkiadásokat elfogadja és visszatérítésükre a jogtanácsost felhatalmazza. Ezzel az ülés véget ért.

A »Budapesti Kávésipartársulat« a nyári szünet megkezdése előtt június hó 11-én délután 5 órakor tartja utolsó választmányi ülést.

Sarkady Ignác ünnepzése. A »Nagyváradai szállodások, vendéglősök, kávéosok és kormcsárosok ipartársulata«, valamint az ottani kerületi betegsegítő-pénztár igazgatósága május hó 16-án szépen sikerült bucsuestélyt rendezett a Harsányi-féle Bazár-vendéglő külön termében *Sarkadi* Ignácznak tiszteletére, kit tudvalegőleg a budapesti kerületi betegsegítő pénztár igazgatójává választottak meg. A bucsuestélyen az ipartársulat és pénztár legelőkelőbb tagjai jelentek meg közöttük *Láng* József elnök, *Stern* Hermann alelnök, *Kunc* Gusztáv, *Moskovits* József dr., *Sarkadi* Lajos dr., *Jelinek* Ferencz, *Dési* Géza dr., *Szűts* Izso, *Edekmann* Menyhért dr., *Markly* János, *Sztarill* János, *Altman* Jakab dr., *Fassie* Sándor t. alkaptány, *Smerhowszky* József, *Lévai* Márton, *Sarkadi* József, *Neszmírák* Károly, *Schwartz* Izidor, *Szűts* Dezső stb. *Láng* József igazgató szép beszédében bucsuztatta a távozó titkárt, dicsőítve nagy szakbeli képességeit. Utána Dr. *Edekmann* Menyhért tartott nagyhatású beszédet, melyre *Sarkadi* a felvilágosodás és a munka dicsőítésével felelt. Ezután még számos toaszt hangzott el, a melyek közül különösen a dr. *Dési* Géza költői lendülettel elmondott szép beszéde részesült nagy tetszésben.

A székesfővárosi vendéglős és kávésiparról szóló szabályrendeleték revíziója a tanácsnál már folyamatban van és az iparügyi bizottság legközelebbi ülésén kerül tárgyalásra. E tanácskozás eredményéről részletesen fogunk elszámolni.

A szállodások, vendéglősök, kávéosok pinczerek és kávésegédek országos nyugdíjgyűlésének aradi fiókja május 14-én ülést tartott a Millenium külön helyiségében, a melyen bejelentette az egylet pénztárosa, hogy a 40 választmányi tag az elmúlt hóban 136 korona 88 fillért fizetett be tagsági díjakban, a mely összeget felküldenek a központi pénztárhoz, örvedetesen vették tudomásul a jelenlevők, hogy a fiókegylet a legszebben halad kitűzött célja felé. Ezután kiosztották a tagok közt a központból leküldött tagsági-okmányokat.

Az aradi pinczeregyesület rendes havi választmányi ülését a *Vendégszeretlet-asztaltársaság* heti értekezletével együtt tartotta meg e hó 14-én, hétfő délután fél négy óratól kezdődőleg a pinczér egyesület hivatalos helyiségében (Deák Ferencz utca 4. sz.) amelyen ugy az egyesületi, mint a nyugdíj bizottság és az asztaltársaság tagjai szép számban jelentek meg.

A „Budapesti kávésegédek betegsegélyző pénztára“ június hó 11-én este 9 órakor igazgatósági ülést tart.

Glick Frigyes ünnepzése az Országos Ipar-egyesület közgyűlésén.

Az Országos Ipar-egyesület folyó évi május hó 20-án tartotta rendes évi közgyűlését, melynek különösen azon része volt ünnepes és felemelő, midőn az egyesület érmeit osztották ki derék iparosoknak és szorgalmas munkásoknak és ezek közt a legnagyobbat az egyesület nagy aranyérmét iparunk egyik legkiválóbb képviselőjének *Glick* Frigyesnek.

A közgyűlésen *Zichy* Jenő gróf elmökölt; kivülről ott láttuk *Markus* József főpolgármestert, *Halmos* János polgármestert, *Szterényi* József és *Ambroszovics* Béla min. tanácsosokat, *Matlekovich* Sándort, lovag *Falk* Zsigmondot, *Heltai* Ferenczet, *Gelléri* Mór iparegyesületi igazgatót, *Tóth* Lőrinczet, gümöri *Szontagh* Pált, *Kovács* Gyula kir. tanácsost,

Borszöky Soma nyug. miniszteri osztálytanácsost, *Néuschloss* Marcellt, *Gundel* Jánost ipartársulatunk elnökét, idősb. *Kammer* Ernőt, *Thék* Endrét, *Ráth* Károlyt, *Hüvös* Józsefet, *Hegedüs* Károlyt, *Soltész* Adolf dr. iparegyesületi titkárt és másokat.

A közgyűlést *Zichy* Jenő gróf nyitotta meg nagy tetszéssel fogadott beszéddel, melyben az *iparfejlésért hiányáról* szökött oly mélyreható szakavatottsággal és tudással, mely hiven tükrözte vissza azt a fáradhatlan, lelkes és odaadó tevékenységet is, melyet az országos iparegyesületben e derék főúrunk immár huszonöt éve fejt ki. A *társadalom részvétele* ellen hangoztatott kemény, de igaz szavakkal, felpanaszolta a *vállalkozás hiányát, a tőke részvétele* és hogy *gváraink legnagyobb része idegen kézben van*. Majd kifejtette, hogy a *hazai iparnak részben megerősödését, részben újításteremtését és fővádiragztatását elősorban csakis az önálló vánterületűl várja s ezért ennek létesítését a magyar ipar legisfigyentesebb lélyföltételének tekinti.*

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után az évi jelentés felolvasása következett volna, de ezt a gyűlés felolvasottnak tekintette. A terjedelmes jelentésből kitűnik, hogy az egyesület a mult évben is nagy sikerrel működött az ipari élet minden ágában, bár az elmúlt esztendő egyáltalában nem volt kedvező az iparra. Az iparegyesület igen sok fontos kérdésben mint kezdő lépett föl és a legnagyobb dicséret illeti azért, hogy tevékenységének legnagyobb súlypontját az *iparpartólási mozgalomra* fektette. Erre a máris eredményesnek mutakozó akcióra *Gelléri* Mór igazgatónak az igazgatóság december 3-iki ülésén előterjesztett indítványa adta az impulzust, Ez indítvány és az ennek szellemében kidolgozott nagykörű program alapján megindult a nagyszabású mozgalom a magyar társadalom minden rétegében, egyesületekben, kaszinókban, municipiumokban, iparkamarákban, iparegyesületekben, társadalmi körökben és az egész hazai sajtóban. A mozgalom már is szép eredményeket mutathat fel; megszületett az iparpartóló kiállítás *Hegedüs* Sándorné elnöklése alatt és remélhetőleg meg is lesz az az eredmény, hogy a közönség nem vásárol többé sem osztrák, sem külföldi czikket, hanem szigorú következetességgel mindenben előnyben részesíti a hazai gyártmányt. Igazán épp oly bámulatos, mint dicséretremelő, hogy ez a hazafias kezűdés mily mélyre vágó és széles hullámokat vetett. Azok, a kik ezt a nagy ügyet kezükbe vették, elég biztosítékot nyújtanak az iránt, hogy a nagy ügyet diadalra is fogják vezetni. Az egyesület ezenkívül eredményesen foglalkozott az iparoktatással, a kiállítási ügyekkel, a segítő-*Czntári* ügyekkel, különösen az iparosok adóügyével, az egyes iparágak érdekeivel, szóval az ipar körébe vágó minden ügygyel. A jelentés hű képét adja a derék egyesület kitűnő munkálkodásának és bizat azzal, hogy a mostani vezetés okos, gyakorlati és lelkiismeretes buzgalmának sikerülni fog a magyar ipart arra a magas fokra emelni, melyre el kell jutnia, ha gazdaságilag számot akarunk tenni.

Az évi jelentéssel kapcsolatban *Ráth* Károly ékes szavakban emelte ki azt a széleskörű, tűdős munkásságot, mely az évi jelentésből kiviláglik s a melynek érdeme főképpen *Matlekovich* Sándort, a végrehajtó bizottság elnökét és *Gelléri* Mór, az egyesület igazgatóját méltán megilleti. A közgyűlés nevében hálás köszönetét fejezi ki az iparegyesület egész vezetőségének. Ezután a közgyűlés elnöknek újból *Zichy* Jenő gróft, alelnöknek pedig lovag *Falk* Zsigmondot és *Thék* Endrét választotta meg. Következett a díszermek és jutalmak kiadása. Mint lapunk előző számában megírtuk az egyesületi aranyérmét *Glick* Frigyes, a Pannónia szálloda tulajdonosa kapta meg. *Gelléri* Mór igazgató felolvasva az érem odaítélésének megokolását és *Glick* Frigyes ipari érdemeinek méltatását.

A Pannónia szállodát, mely már 1868. óta van a *Glick*-család kezén *Glick* Frigyes 1884-ben vette át és mai napig meg is tartotta. Előzőleg több éven át a külföldön és Amerikában tanulmányozta a szállodás- és vendéglős-

ipart és hazatérvén, egyedüli ambícióját képezte, hogy *tevékenységével, sőt jelentékeny áldozatkészségével a szállodás- és vendéglős ipart magasabb színvonalra emelje.* Sokat fáradozott a szakegyesületekben a *szakátsrak önértelének felkeltésén és emelésén, modern reformokat pengett és jó példát adott ezek megvalósítására.* Régi szállodáját 1892-ben nagy áldozatokkal a műipar modern vívmányainak igénybevételével újjáépítette s ezuttal igazán európai színvonalra emelte; külön villamos telepet rendezett be ennek megvilágítására; ezután a *Royalt alapította* s azt is nagy műteremtéssel és gyakorlati érzéssel rendezte be. Három év előtt személyesen vette át szállodájának vendéglőjét és kávéházát s ezeket tökéletesítve, magasabb színvonalra emelte, sok értékes újítással adván irányt a modern konyhaművészetnek.

A Pannóniának 1884–94-iki időszakban 73 szobája volt, az újjalakítás után 130 szobára lett; ezek mellett *modern fűtődék, pazar fényű olvasósoba, díszes irod., pihenő- és előszobák, udvortermek* s a modern műgényeknek megfelelő ebédlőtermek vannak. Mintaszerű berendezésűek az éléskamara, a konyha és a pincze is.

A szállóvendégek száma 84–62-ig évenként átlag 22.000-at, az újjalakítás óta évenként 36.000-et tesz; az *első időszakban a szálloda személyzete 80-ra rugott, ma már 152 személyt foglalkoztat* és pedig 4 gépészt, 4 portást, tűzoltót, őrt, 50 pinczért, 30 szolgát s 62 nőt, a kik között a szakácsnők, szobalányok és mosónők értendők. De nemcsak a telep emelése volt Glück Frigyesnek gondja. Minden térré kiterjedt az ő figyelme és minden kapcsolatos téren alkalmá volt személyes érdemeit gyarapítani.

Glück Frigyes a vendéglős-ipar érdekeinek emelése céljából sokat fáradozott az *éllap magyarosítása körül és Stáder Károlylyal egyetemben megírta az inyesmesterségek könyvét. Legtöbb érdeme van a budapesti szakirányú pinczeriskola kezdeményezése, létesítése és főtartása körül; ez iskola számára a tankönyveket is ő írta, vagy íratta és saját költségén adta ki.* Ezzel kapcsolatos ösztöndíj alapítványai pedig 9.500 frtra rugnak.

A vidéki pinczer-iskolák létesítését is szóval propagálta és alapítványokkal mozdította elő.

A vendéglősök és szállodások kongresszusain pedig több vitális kérdésben szállott sikra az általa képviselt szakma érdekeinek előmozdításáért.

De kézzelgéd támogatotta a többi általános érdekű ipari intézményeket is. *ő rendezte be a VIII. ker. munkáskaszinót* s ennek könyvtárát és az ő áldozatkészsége hozta létre jórésben az első telepet Budapesten a munkanélküliek foglalkoztatására.

A mai napon azonban, a mikor csak az egyes iparágak körül szerzett érdemeket szoktak méltatni, e helyen csak azt a tényt akarjuk kidomborítani, hogy Glück Frigyes a *fővárosi szállodás- és vendéglős-ipar érdekeinek hathatós képviselése és céltudatos fejlesztése körül mindenkor elismerést érdemlő munkásságot fejtett ki, e munkája közben sohasé kimélte az áldozatot, hogy összes ipari mozgalmaink lelkes munkatársa és a mi főt, hogy törekvéseit tényleg siker koronázza nemcsak saját telepén, hanem azzal is, hogy az általa nyújtott vonzó példa terjedt, hódított a főváros és az egész vidék más hasonló vállalatainak berendezése körül.*

És ha ezekhez hozzávesszük, hogy Glück Frigyes mint iparos és polgár minden hozzá közel álló köztérben igyekezett emberi kötelességeit teljesíteni, a t. közgyűlés bizonyára helyesli az igazgatósnak azt az eljárását, hogy az egyesület legnagyobb kitüntetését ez idén Glück Frigyesnek ítélte oda, *»a hazai szállodás és vendéglős-ipar emelése és az e szakbéli oktatás fejlesztése körül szerzett kiváló érdemeinek elismeréséül.*

Az eljárnással fogadtott jelentős előterjesztése után Gróf Zichy Jenő meleg üdvözlő szavak kíséretében nyújtja át az érmet Glück Frigyesnek, a közgyűlés eljenzése közben. Glück Frigyes a következőkben mond köszönetet:

Nagyméltósága Elnök Ur!

Tisztelet közgyűlés!

Hálás köszönettel veszem át az országos iparegyesület legnagyobb kitüntetésének e jelvényét, melyet értéke szerint fogok megbecsülni.

Nem tartottam reá számot, mert egész életemet át nem az elismerést kerestem, hanem azt a jóleső tudatot, hogy iparom emelése és fejlesztése érdekében teljesítem szerény tehetségemhez képest kötelességeimet. Ez a törekvésem arányban állott azzal az óhajjal, hogy a magyar kultúra fejlődésében és modern haladásban minden tényező egyformán vegye ki a maga részét s így azok a fontos iparágak is, melyeket nekem is képviselni szerencsém van.

Ép azért becses nekem ez a szép kitüntetés, melyben részesíteni méltóztattak, mert szent a meggyőződésem, hogy az nem nekem szűk, hanem az egész magyar szállodás és vendéglős iparnak, melynek érdekeit nekem is szolgálni osztályrészemül jutott. Fogadják azért hálám és köszönetem ismételt kifejezését azzal az igérettel, hogy e nagybecsű jutalom fokozni fogja bennem az igyekezetet és munkakedvet iparom és az egész magyar ipar érdekeinek buzgó képviselése és előmozdítása körül. (Eljenzés.)

Ezután kiosztották a többi érmet, melyeknek nyertesivel az elnök külön külön kezét szorított.

Az iparegyesület közgyűlése alkalmából Glück Frigyes vasárnap délben fényes díszbeöltözött az Iparegyesület tiszteletere a Pannónia külön termében. Az ebéden az iparegyesület igazgatóságának tagjai csaknem teljes számban résztvettek, gróf Zichy Jenő v. b. t. elnökkel, Matlekovits Sándor v. b. t. t. végrehajtó bizottsági elnökkel, lovag Falk Zsigmond és Thék Endre alelnökökkel élükön. A meghívott vendégek sorába voltak: báró Podmaniczky Frigyes v. b. t. t., a főváros képviselőiben Márkus József főpolgármester és Halmas János polgármester. Heltai Ferencz orsz. képviselő, a budapesti vendéglősök- és szállodások ipartársulatának képviselőiben Gundel János elnök, Stadler Károly és Kammer József s ezenkívül díszes sor a főváros közelét jelesein. Az első felköszöntőt báró Podmaniczky Frigyes mondta a királyra, gróf Zichy Jenő Glück Frigyeset köszöntötte fel, a ki szép beszédben mondott köszönetet az őt ért kitüntetésért. Matlekovits Sándor a főváros hatóságának jelenlevő képviselőit, Heltai Ferencz gróf Zichy Jenőt, Neuschloss Marcell Matlekovits Sándort, Ráth Károly Gelléri Mórt, Gelléri Mór Glück Frigyes családját, Stáruel Ferencz lovag Falk Zsigmondot és Ráth Károlyt, Gundel János az ipartestületet éltette. Ezeket kivül még egész csomó szellemes és lelkes felköszöntőt mondottak a lakoma során Thék Endre Glück, Gundel Jánost stb. Nagyon szép és megható epizódja volt a lakomának, midőn megjelentek részint frakkban, részint fehér kötényben a vendéglői- és konyhaszemélyzet tagjai, a kiknek élén Mitrovics Adolf főpinczer üdvözölte szeretett főnöküket és felkérte, hogy ez ünnepi alkalomból szabadítsa fel Pakurár Tódor és Simóni László borfukát. Majd Ecker János konyhafőnök emelt szót és Hinfal Kálmán szakácsanoncz felszabadítását kérte. Glück Frigyes erre felkérte Gundel János ipartársulati elnököt, vizsgálja meg, hogy a felszabadítandók méltók-e a felszabadításra? Gundel konstatálta, hogy ha a mai lakoma elkészítése és felszolgálása a három tanuló műve, akkor méltók a felszabadításra. Ekkor felemelkedt Podmaniczky Frigyes báró, hogy az aktust ő akarja végrehajtani. Podmaniczky Frigyes báró szellemes felköszöntőben dicsérte föl Glück Frigyeset. Szavait azzal fejezte be, hogy reméli, hogy a két új pinczérből és a szakácsból épp oly derék emberek válnak, mint a milyen derék Glück Frigyes minden intézménye. Viharos taps és eljenzés követte az ősz fűr szavait és a lelkes óvázió közben irták alá a felszabadító levelet a három fiatal iparostanulónak, a kik bizonyára mindenkor vissza fognak emlekezni felszabadulásuk nevezetes körülményeire. A pompás lakoma a legvidámabb hangulatban eltartott a késő délutáni órákig.

Nyilttér.

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csesemőt, gyermekeket és felnőttek egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert **dus szénsavtartalmánál fogva, specifikus övöszér is a tífus, cholera és a gyermekek tífoidszerű tavaszi-nyári hasmenése ellen.** Ehhez járul még, hogy a csesemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes **hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű bőséges tejet nyer.** A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, hughajtó és szomjart csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borviz.

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

ÉDESKUTY L.

cs. és kir. udvari szállító
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

A szájpaddlás nélküli

FOGAK

főlöszegessé teszik az **Inylemez** használatát. — Számos elismerő levél. — Felvilágosítás díjtalan. — Jótállás.

WELLNER GYULA spec. a szájpaddlás nélküli műfogak készítésében.

Budapest, VI., Andrásy-út 38. sz.

A **valódi** és a **legjobb** orvosi szaktekintélyek által ajánlott

Artézi-savanyuvíz

csak az „**ARTESIA**” Budapesti vendéglősök szikviz és pezsgő-italok gyár részvénytársaság gyárában

VII. ker., Egressy-ut 20/c. készül.

Kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Szíveskedjék a czégre figyelni.

Nyilatkozat!

Főpinczér

uraknak, a kik legalább 100 drb

adriai szeletet

rendelnek, művészi kivitelű számloló-czéduláinkból

ingyen és bérmentve

szívesen küldünk.

100 drb fumei Adria-Szelet

(a legfinomabb csemege)

7 forint.

Szétküldés csakis utánvét ellenében.

Fumei cacao- és csokoládégyár
(részvény-társaság)

FIUME.

ELSŐ MAGYAR

Üvegyár-Részvénytársaság

BUDAPESTEN,

Ferencz József-tér 8. (Béla-utca sarkán).

Ajánl csiszolt, préselt, öblös üveg- és világítási cikket, u. m.:

Teljes szállodai, kávéházi és vendéglői berendezések. Továbbá üvegasztali készletek kristályüvegből, a legolcsóbb és legfinomabb kivitelben és mindennemű háztartási cikkek.

Elő Magyar Üvegyár-Részvény-Társaság

Budapesten, Ferencz József-tér 8.

Megrendeléseknél kérjük tisztelt olvasóinkat mindig lapunkra hivatkozni.

Közgazdaság.

A söradók enyhítése.

— A magyar napisajtó becses figyelmébe. —

Mikor a nyár közele és az üdítő sörrel fogyasztásának a tetőpontra kellene hágania, a legelőnkebben hangzanak a serfőzők panaszai. *A tulmagas söradók, a söradópótlék, és ezen adók fizetési módosítási irádái, szinte elviselhetetlen terheket rónak sörgyárosainkra, válságba döntve ezen szép iparagát, melynek termelése a külföldi sörök versenyé következtében különben is folyton csökken.* Dacára annak, hogy a gyártás előfeltételei nálunk ép úgy meg vannak mint a külföldön, a gyártott sörök minősége kifogástalan talán termelésünk még másfél millió hektoliteren alul áll, míg Ausztria a múlt évben 19,8, Németország (1898-ban) 67 millió hektoliter sört termelt. Ilyen viszonyok közt jogosak a serfőzők panaszai, hogy míg a sör áráz adósökkenéssel le nem szállítjuk, sem a pálinkát nem szoríthatjuk ki a nép élvezeti czikke közül, sem a sörből irazi táplálkozásai ital nem lehet, a sör drága luxusital magát, melyet csak a tehetősebb ember szerezhet meg magának, a sörgyárak pedig a kisköku fogyasztás következtében sehogysem tudnak lábraállani.

A serfőzők egyesülete kimerítő indoklással járult a pénzügyi és a kereskedelemügyi miniszterekhez a helyzet javítása érdekében. Közöljük e beadványt, mint élénk bizonyítékát a magyar söripar válságos helyzetének és a gyárosok panaszai jogosultságának és reméljük, hogy a kormány megfogja adni a serfőzők által kért kedvezményeket és nem fogja megengedni, hogy a magyar söripar egészen a tönk szélére jusson.

A söradók enyhítése tárgyában a Magyar Serfőzők Egyesületének a m. kir. pénz- és kereskedelemügyi miniszterekhez benyújtott emlékirata.

Talán nem veszi rossz néven Nagyméltóságod, ha azon új korszak küszöbén, mely Excellentiá czéltudatos kezdeményezése folytán a magyar ipar számára jobb jövőt ígér, nagybecsű figyelmét azon iparágára irányítjuk, melynek érdekeit az alólírott egyesület van hivatva gondozni, t. i. a hazai söriparra.

Ezen egészséges alappal bíró és fejlődésre képes iparág, mely egy időben rohamosan haladt előre, néhány év óta nem bír tovább fejlődni nálunk, hanem állandóan stagnál és az érdekelte iparvállalatok — egy-kettő kivételével — nemcsak hogy nem virulnak, hanem a legnagyobb anyagi gonddal küzdve, valójában csak tengődnek. *A sörfőzők száma évről-évre csökken:* sokan önkényt adják fel a sörgyártást, mert az nem fizeti ki magát, mások addig küzdenek a létért, míg csödbe jönnek vagy fizetéképtelenné válnak, de legnagyobb részük a legnagyobb aggodalommal tekint a közel jövő elé, mely őket a megsemmisüléssel fenyegeti.

Ha e válság okait keressük, azokat két körülményben találjuk. Az egyik a sörre kivetett adók irádai nagysága. A hektoliterenként és az extract tartalom minden foka után fizetendő 34 fillér söradó és 80 fillérnyi söradópótlék oly nagy terhet ró a sörvállalkozók és a sörfogyasztók vállaira, hogy a sör nem válhat nálunk is, mint más országban, néptáplálkozásai itallá, hanem ma is csak luxusital, melynek élvezetét csak a jobbmódu ember engedheti meg magának. Hogy mily nagy különbséget tesz a fogyasztás szempontjából az adó nagysága, azt bővebben nem kell magyaráznunk. Nem kell utalnunk e tekintetben a nagy Németországra, hol 66.915,320 hektoliterre rug az 1898-iki sörtermelés, hanem elég, ha a szomszéd Ausztriára mutatnak, hol a múlt évben 19.794,295 hektoliter sört állítottak elő, míg mi magunk az 1897/8. idényben csak 1.604,464 hektoliter sört termeltünk; az igaz, hogy az osztrák sör-

nincs is megterhelve a söradópótlékkal, mely nálunk hektoliterenként átlag 10 koronát tesz ki. Ha tehát a magyar söripart ki akarjuk szabadítani azon békókból, melyek kifejlesztését jelenleg lehetetlennek tessük, mindenekelőtt *le kellene szállítani a tulmagas söradópótlékokat.* Csak ez esetben vehetne nagyobb lendületet a sör termelése és fogyasztás, a mi úgy egészségügyünk, mint iparunk, mezőgazdaságunk és pénzügyeink, de a szociális kérdés szempontjából igen alapos indokok szólnak a mellett, hogy a nemcsak üdítő, hanem táplálókörvel is bíró sör kizorítsa az egészséget megrontó pálinkafogyasztást, melynek aggasztó terjedése méltán mozgásba hozta a törvényhatóságokat is, kik legújabbban tömegesen kérik a pálinkaívás korlátozását a képviselőháztól. Ipari szempontból is igen előnyös volna a sör olcsóbbá tétele az adóleszállítással. Ha a virágzó ipart akarunk teremteni, erre gyakorlatilag házi munkások hiányában egyelőre jó időre szükségünk van külföldi munkaeörkre. Ezek pedig annyira hozzá vannak szokva a söriváshoz, hogy inkább elhagyják Magyarországot, semhogy a sör fogyasztásától, mely nekik erőt és egészséget ad, lemondjanak, pedig a mai adóviszonyok folytán rendkívül magas árak mellett nem engedhetik meg maguknak nálunk a munkások azon luxust, hogy ök és családjaik naponta több liter sört fogyaszsanak. De más szempontok is indokolják a söriparnak jelenleg a tulmagas adó által gátolt fejlesztését. Mennyivel jobban volna értékesíthető a hazai árpa és komló, ha több sörfőzde létezhetnék! Mennyi munkások találhatna alkalmazást, ha a sörgyárak száma szaporodhatnék! Mindennek előfeltétele azonban a mai aránytalanul nagy adók csökkentése és azért az első feladat a tulmagas söradópótlék lényeges leszállítása volna.

De a tulmagas adó a magyar söripar visszamaradásának csak egyik oka. A másik azon új törvényekben rejlik, melyek az adó beszédésének módját változtatták meg. Már a sörfogyasztási adóról szóló 1898: XVII. t.-cz. is súlyos csapást mért a sörfőzde vállalkozókra, egyrészt azért, mert ök addig sosem róttak le tényleg 5 frtnyi fogyasztási adót minden hektoliter sör után, hanem a megváltás és általános utján csaknem félakóra fogyasztási adót fizettek, míáltal a fogyasztó is olcsóbban juthatott a sörhöz, másrészt pedig azért, mert ezen sörfogyasztási adó már a sörnek a sörfőzdeből való kiszállításának napjától vált esedékessé, úgy hogy a serfőzdek kénytelenek voltak az államnak jó időre előlegezni a sörfogyasztási adót, melyet ök csak később szedhettek be vevőiktől. E tekintetben azonban még sokkal inkább rosszabbodott a helyzet a sörfogyasztási adó eltörlése mellett behozott söradópótlékról szóló 1899: XXIII. t.-cz. által. Mert ezen söradópótlék nemcsak a kiszállítási napjától válik esedékessé, hanem a söradóval egyidejűleg és azonos módon, azaz a főzésnél szedetik be, úgy hogy még hosszabb időre kell a sörfőzdevállalatoknak előlegezni a söradópótléknak megfelelő összeget mint eddig. Ez, valamint a készletben levő sörmennyiségnek január hó 1-én történt megadóztatása a legnagyobb pénzügyi zavarokba hozta a sörfőzdeket, mert nem rendelkeznek annyi pénzzel, hogy a túllük követelt nagy adóösszegeket minden kamatozás nélkül előlegezhessék.

Igaz ugyan, hogy az új törvény megfelelő biztosíték mellett 3—6 havi hitel engedélyez a szerint, hogy 11 foknál alacsonyabb vagy magasabb cukormérfokokkal bíró sörrel van szó. Csakhogy először is sok vállalat nem képes már megfelelő biztosítékot nyújtani, mert már le vannak kötve ingatlanai, másodsorban ezen hitel nem bizonyul elég hosszú lejáratúnak. A 11 foknál alacsonyabb sör adója nem is tekinthető hitelezettnek, mert a 3 havi hitel tényleg csak azon időre szól, mely a főzéstől a sör használhatóságáig terjed, míg a 11 és ennél magasabb fokú sörre a 6 havi hitel még ezen időre sem terjed ki, miután az ily sör főzése, erjedése és raktározása átlag több ideig tart, úgy hogy az ily sörnél az adó a hitel dacára a sör eladásá előtt fizetendő le.

Hírdetési rovatunkat lapunk olvasóinak becses figyelmébe ajánljuk.

E bajon segitendők, azon kérelemmel fordultunk a pénzügyminiszter ur ó excellentiájához, hogy a sörfőzdeknek vagy egy hektoliterenként 4 koronával számított kamatmentes rendkívüli hitelt engedélyezni vagy a 3—6 havi hitelt 6—9 havi hitelle meghosszabbítani méltóztatassék. Egy hektoliterenként 4 koronájú rendkívüli hitel csak azon vesztéseget egyenlítőné ki, melyet a sörfőzdek a készletek megadóztatása által kamat címén szenvednek. És ez annyival is inkább méltóznia volna, mert ez egy oly teher, mely csak a magyar gyárakat sújtja, az osztrákokat pedig nem, mert ezek a Magyarországra behozott sör után ugyan fizetni kötelesek a söradóptóléket is, de nem kötelesek azt készleteik után előlegezni, mint a magyar gyárak és ennek folytán nem is vesztenek kamat címén oly tetemes összegeket, mint ez utóbbiak.

A mennyiben azonban a magas kormány ily rendkívüli hitelt nem engedélyezhetne, legalább a rendes hitel volna meghosszabbítandó három hónapra.

Mindezek után felhíva Nagyméltóságod nagybecsű figyelmét a magyar sörfőzdek sanyaru helyzetére. azon alázatos kérelmet intézzük Nagyméltóságodhoz, hogy a pénzügyminiszter ur ó excellentiájához e tárgyban intézett kérvényünket hathatós befolyásának égész súlyával pártfogolni méltóztatassék.

E kérelemmel annál is inkább bátorodunk a magas kormányhoz fordulni, mert a magyar söripar érdekében eddigelé az állam részéről mi sem történt. A kincstár folyton csak a sör adóját emeltette a törvényhozás által, de sohasem tett oly intézkedést, mely terheiket apasztani lett volna hivatva. Az államvasutak nem segítették a magyar sört olcsóbb tarifákkal az osztrák versenyyel szemben és a külföldi konzulátusok nem védtek meg az idegen hatóságok zaklatásai elől; ellenben ezekre menő áldozatok fenyegetik a hazai sörvállalkozókat a sörpalackok kötelező hitelesítése által és ezekre menő vesztésegeket szenvednek a magyar sörgyárak az adómentes házi ital eltörlése által. Ily körülmények között méltán aggodalommal néznek a magyar sörfőzdek a jövő elé, mely a mérvadó tényezők hathatós támogatása nélkül valóban szomorú kilátásokat nyújt.

Jól tudjuk, hogy Nagyméltóságod a magyar ipar megeremelésének magaszasz eszméjét nemcsak új iparágak meghonosítása, hanem a már meglévő életképes vállalatok fenntartása és fejlesztése által is kívánja megvalósítani és azért bizalommal fordulunk Nagyméltóságodhoz azon kérelemmel, hogy erre irányított tevékenységünkben bennünket teljes erővel támogattani méltóztatassék.

Cognagyárosok kartellje. A szolid alapon álló magyar cognagyárosok, mint annyi más magyar iparág képviselői, sokat szenvednek a külföldi konkurencziától, de még többet a tisztességellen belföldi versenytől. Rosszabbítja a helyzetet még az is, hogy az a szomorú emlékezetű polémia, a melyet 7—8 ével ezelőtt a gróf Keglevich István, gróf Keglevich Róbert- és gróf Eszterházy-féle cognagyárak egymással *bécsi* lapok hasábjain vitak, nagyban hozzájárult a magyar cognacnak külföldön való diszkreditálásához. A legutóbbi időben a viszonyok mindinkább kedvezőtlenekké váltak. Gombamódra termett a sok vállalat, mely, a lehangatosabb nevek alatt, a legkevesebb folyadékot dobta a piacra, természetesen az értékhez mért minimális árak mellett. Ez a körülmény nemcsak a valódi magyar cognac kelendőségét rontotta, hanem leszorította annak árát is. A nagy magyar cognagyárak, a kik e viszonyok ellen hiába küzdöttek, most döntő lépésre szánják el magukat. Kartellről kötnék érdekeik védelmére. Ez a kartell azonban a hasonfajta szövetezésektől annyiban fog különbözni, hogy célja nem az árak felszórólása lesz. Az egymással kartellebe lépő gyárak belátják, hogy ők a francia gyárakkal a versenyt csak a magyar cognac minőségének emelése mellett vehetik fel. A minőség javi-

tása és a további árcsökkenés megakadályozása lesz a magyar cognagyárosok kartelljának a célja. Ez egészséges alap, a mely sikerrel kecsegtet. A kartellre vonatkozó tárgyalások a gróf Keglevich István- a Czuba-Durozier- és a Világosi cognagyár között már olyan előrehaladt stádiumban vannak, hogy a kartell létrejövetelét biztosra vehetjük. A kartell azonban, minden valószínűség szerint, nemcsak a fentemlített cézrekre fog szorítkozni.

A magyar ásványvizek fogyasztásának emelése érdekében *Szeli* Kálmán miniszterelnök f. évi május hó 28-ára bizalmas jellegű tanácskozást hívott egybe a belügyminiszteriumba, melyre több vendéglőszakértőt is meghívott. Az ásványvízforrások tulajdonosai részéről ugyanis újabb általános a panasz, hogy a magyar ásványvizek fogyasztása nemcsak hogy nem növekedik, de többeknél határozott hanyatlást mutat. Ezen hanyatlással szemben a miniszter szükségesnek tartotta, hogy a hazai ásványvízforrások forgalmának emelése érdekében mindaz megtörténjék, amit a különböző testületek, ipari és kereskedelmi ágak képviselői, kiket a miniszter a tanácskozásra meghívott, a maguk hatáskörében megtehetnek. A miniszter az ez ügyben teendő intézkedéseit a meghívottak javaslatai alapján fogja megállapítani.

Hasznos tudnivalók.

A Pilseni Polgári Sörfőző.

A Pilseni Polgári Sörfőző egyike a világ legnagyobb ipartelepeinek, melynek hirneve nemcsak Ausztriában és Magyarországon, hanem egész Európában általánosan el van terjedve, sőt még Amerikában és a tengerentúli országokban is közismertű. Így hírnévéről, no meg főként kitűnő söréről az egész világon körülbelül mindenki ismeri ezt a hatalmas vállalatot, de nagyon kevesen dicsőíthetnek azzal, hogy látták a monarkia iparának emez egyik legkiválóbb telepét és ekként személyesen megismerték azokat a nagy tényezőket, melyek a Pilseni Polgári Sörfőző világhírűvének megeremelésében és fenntartásában közreműködnek. Minden olvasónak, de legkivált szakembereknek, a kik a sörrel közelebbről érintkeznek, idén érdekes tehát, hogy betekintsenek a Pilseni Polgári Sörfőző tevékenységébe. Nézzük tehát meg, hát hogyan is dolgozik ez a világhírű vállalat, melyet újabbán röviden csak „Ösforrás” névvel szoktak jelölni.

Idestova 60 éve, hogy szerény pilseni polgárok alapjatt vetették e sörfőzdek s talán ők maguk sem képzelték, hogy ez a vállalat valamikor szétviszi Pilsen városnak és általában az ottani sörnek hírnevét a világ minden tájára. Az a szerény kis sörfőző-műhely, mely ily módon 1842-ben megkezdte működését, mindjárt rendkívüli jó sört csinálhatott, mert nagyon hamar kitűnő névre vergődött, úgy hogy 1850-ben nemcsak egész Csehországban, hanem *Bécsben* is közkedveltségnek örvendett. És így folyton terjedt a hírneve: azok, akik igazán jó és kiváló italt akartak, minpenkor pilseni sört kértek, úgy hogy a gyár állandóan túl volt halmozva megrendelésekkel, melyeknek hogy megfelelhessen, folyton terjeszkednie, berendezéseit nagyobbitania kellett. Csakhamar a külföldön is kezdett terjedni a pilseni sör hírneve. A 60-as években már *Németország*-ban mindenfelé itták, jól lehet a német sör-ital már régebbi idő óta igen fejlett volt. Sőt még *Franciaország*-ban is, ahol tudvalevőleg a 1-gutóbbi időig már csak németgyőlőleblől is nem ittak sört, a Pilseni Polgári Sörfőző sörét már régóta befogadták s így 1862-ben Párisban megnyílt az első pilseni sörcsarnok. De ezzel a messze távolsággal még nem volt határ szabva a pilseni sör térfoglalásának: a 70-es években az Océán tulsó oldalán:

Amerikában is bevezették a pilseni sört, ami kétségtelen bizonyítéka annak, hogy *egy igazán kitűnő gyártmány terjedésének nem akadályá meg a legnagyobb távolság sem.*

Ez a világra szóló tőrfoglalás természetesen csak úgy vált lehetségessé, hogy a fogsasztás terjedésével lépésről-lépésre együtt növekedett a gyártás is. A Pilseni Polgári Sörfőző folyton szaporította épületeit, berendezéseit; gyártelepén az új gépeket berendezéseket és találmányokat alkalmazta és egyáltalában óriási arányban fejlődött azonban, — és ez a fődolog — az *eredeti sörfőzési módot*, amely kiváló hírnevét épen megalapította, *sohasem változtatta meg.*

Erdemes egy pár számmal illusztrálni, hogy micsoda hatalmas vállalat a Pilseni Polgári Sörfőző. Egész külön város ez, amennyiben a *gyártelep terjedelme több mint félmillió négyzetméter.* Ezt an óriási területet minden irányban utczák és utak szelik át. Jobbról-balról 3—4, sőt 6-emelletes gyárépületek állanak és közöttük a kéményeknek megszámlálhatatlan tömege emelkedik égbe. A főeb utakon *vasúti sínek* vonulnak végig, ezeken a síneken a Polgári Sörfőző *saját mozdonyai* vonszolják a pályaeuvarról külön e végből épült *sörvagonjait*, a melyek csakhamar megrakodva ismét kitolhatnak a pályaudvarra, hogy a szélrózsa minden irányba szétvitessenek. A hatalmas telepen állandóan élnek és mozgalmas az élet, ami természetesen is ott, a hol *több ezernyi munkásérg* dolgozik s ahol oly hatalmas forgalmat kell lebonyolítani. De ezen a nagytömegű emberi erőn kívül hatalmas technikai berendezés szolgálja itt a sörfőzés czélját. Nem kevesebb mint *25 gőzkazán* van állandóan fűtve és ezeknek táplálására *évenként 300,000 métermázsa szentet* fogyaszt a gyártelep, melynek kiterjedéséről egyébként jellemző fogalmat adhat az a tény, hogy esténként 50 villamos ivilámpa és 4000 villamos izzólámpa világítja meg a gyártelep utczáit és helységeit. A telep egyes épületei közül felemlítünk néhány nevezetesebbet: a *malátázó-épületekben* kerekén 16,000 négyzetméternyi területen fekszik a malátá, nem számítva a külön rak-tárakban elhelyezett óriási árpakészletet. Szomszédos vele a *malátá-szártó*, melynek évi termőképessége meghaladja a 450,000 hektolitert.

Az itt elkészített malátát pneumatikus vezetékkel 300 méter hosszúságú csövekben továbbítják az amerikai rendszerű *malátá-öröklöke* és innen jut a nyersanyag a tulajdonképeni sörkésztetéshez, ahol 13 hatalmas katlanban készül a sör, úgy hogy *naponként 2600 hektoliter sör* kerül ki belőlük. Persze előbb a hűtő-kamarákba és erjesztő-katlanba bocsátják a sört; ilyen erjesztő-katlan 2500 van a gyárban.

Az előbb említett 13 sörfőző-katlanon kívül leg-hatalmasabb benyomást az egész telepen a Pilseni Polgári Sörfőző *pince-raktárai* teszik. Ez egy külön földalatti világ; 92 pincefolyosó mélyen sziklákba bevágyva, együttesen *9 kilométer hosszúságban.* Tessék a budapesti Andrásy-utat hosszában negyezer egymás mögött elképzelni: ilyen hosszú a Polgári Sörfőző pinczéje. Bizonyára nincsen több ehhez hasonló a világon s nevezetes, hogy ezt az óriási pincerületet, avégből, hogy állandóan egyenlő és egyenletes legyen a hőmérséklete, mesterségesen hűtik. Tudományosan megállapított tény, hogy e pinczék különleges geológiai alkotása nagy befolyással van a pilseni sör minőségére, mert az utóerjedést igen kedvezően befolyásolja és hozzájárul ahhoz a különleges értékhez, melylyel a Pilseni Polgári Sörfőző söre méltán dicsekedhetik.

Egészzen külön állanak a Polgári Sörfőző *expedíció-helyiségei* és ezeknek szomszédságában az asztalos-, ács-, kovács-, bogárná-műhelyek szurokontó stb. valamennyi együtt avégből, hogy állandóan rendben tartsák azt a kerekén *félmilliónyi hordót*, amelyben a pilseni sör továbbítása történik.

Ime: ez az óriási apparatus együttvéve képezi a híres «Pilseni Ösforrás-». Az a sör, amely innen kikerül, az egész világon el van terjedve specialitász gyanánt s méltán megérdemli példátlanul óriási hírnevét. Hogy mi adja meg a «Pilseni Ösforrás» sörnek a maga különleges ízét, amely után méltán vágyakozik minden inyencc, azt így rövidesen nagyon bajos volna megmondani. Igen sokféle rosszabb minőségű sör szerepel «pilseni sör» néven, de ezek még csak meg sem közelítik az «Ösforrás» sörtét és az igazán jótízestű sör-ivó nem is fogad el egyéb produktumot mint egyedül ezt. Annyi bizonyos, hogy a Pilseni Polgári Sörfőző söre mintaszerű berendezésén és hasonlíthatatlanul szolid gyártási módján, valamint az árpa és komló szigoru megválasztásán, a gyári kezelés rendkívüli gondosságán és rég kiprobált titokzatos eljárásán kívül főként abban birja legnagyobb erősségét, hogy geológiai helyzetén, valamint vízforrásai adják meg sörének *utólerhetetlen, utánozhatatlan és épp ezért megbecsülhetetlen specialitász ízt, erejét és zamatait.* Az igazi pilseni sör világos arany színű, aromatikus és üdítő ízű, minék következtében mint *élvezeti czikk* elsőrangú, de másrészt egyszersmind annyira erősítő s az emberi idegzetre kedvező hatású, hogy orvosi szempontból is általánosan elismert *gyógyitalnak* lehet nevezni. Ez az oka annak, hogy a pilseni sör mindenszerte rendkívüli becsületben részesül és nemcsak az egész jobb középösztályt birja állandó fogyasztóiu, hanem legmagasabb uraságok, sőt a *királyi ház asztalán is állandóan szerepel.* Hogy pedig szakértők mennyire becsülik és nagybecsülik a «Pilseni Ösforrás» sörtét, bizonyítják a *kiállítások* és szakbeli versenyek egész sorozata, melyeken ez a sör mindig a *legeslegelső díjat* nyerte el és számos esetben fejedelmi elismerésekben is részesült, sőt a napokban vezérigazgatója a párisi vilákiállítás sörösztály jurorának lett kinevezve, úgy hogy újabb időkben a «Pilseni Ösforrás» már nem is igen vesz részt kiállításokon, mert hiszen úgy is bizonyos, hogy az első díjat nyerné meg, — ami pedig a hírnevét illeti, bizony minden intelligens ember jól tudja mit jelent ez a fogalom: «Pilseni Ösforrás» és senki sem kételkedik abban az általánosan elismert tényben, hogy a Pilseni Polgári Sörfőző gyártmánya valóban a *sörök királya.*

Ezen hírneves gyár magyarországi vezérképviselő a budapesti *Mesey és társa czég*, kinek a Ranolder-utczában egy a palaczkozás mint a beraktározásra mintai szerű telepei vannak.

Kérdések és feleletek.

Ezt a rovatot állandóan vezetjük. A hozzákn inézetek kérdéseket közzétesztük s ha azokra olvasóink részéről válasz nem érkezik, a szerkesztőség gondoskodik róla, hogy megbízható szakemberek feleljenek meg reájuk.

Kérdések:

17. sz. kérdés: *Mint vendéglős 150 hl. borkészletem van, kérhetek e én az italdó bérlősegnél havi elszámolást, és az elfogyasztott mennyiség után 2%) apadást?*
18. sz. kérdés: *Ha mint vendéglős és nem bornyagkereskedő, adómentesen szállíthatok e ki bort más beszerzési körbe? s mennyi a legkevesebb mennyiség?*
19. sz. kérdés: *Ha a fejtést bejelentettem, fejthetek e egész hónapom át; a mennyiben a fejtést be nem végeztem?*
20. sz. kérdés: *Mint vendéglős és bornyagkereskedő egy személyben kerhetek e szintén havi elszámolást?*
21. sz. kérdés: *Allhat egy raktárban (pinczében) a csapon és nem csapon levő bor?*
22. kérdés: *Melyek a tiszta és természetes bor törvényes követelményei?*

Hírdetési rovatunkat lapunk olvasóinak becses figyelmébe ajánljuk.

Feleletek:

Felelet a 17. sz. kérdésre: A bor és hus szabályok 23—24. §. értelmében Önt a havi leszámolás joga feltételül megilleti a raktáron lévő s volt készlet után.

Felelet a 18. sz. kérdésre: Bátran szállíthat 50 litertől kezdve feljebb mennyiségben.

Felelet a 19. sz. kérdésre: Ha megszakítás nélkül fejt igen, ha megszakítja a fejtést akkor újra kell bejelenteni.

Felelet a 20. sz. kérdésre: Természetesen kérhet. (Lásd 1-ső kérdést.)

Felelet a 21. sz. kérdésre: A szabály azt mondja, a kinek külön kimérő helyisége van, ennek a csapon levőt külön kell tartania; ellenben nem. Ez a kérdés egyébiránt nagyon homályos, mert nem mondja meg, hogy hol mérni az italt, erre pedig a kérdés helyes megfejtésénél szükség van.

Felelet a 22. számú kérdésre. Az 1893. évi XXII. t.-cz. értelmében a bor a következő esetekben kifogásolható: 1. Ha 100 köbczentiméterben (0.1 ltr.) az alkohol tartalom 5 grammnál (5%) kevesebb. 2. Ha 100 köbczentiméter (0.1 ltr.) kivonattartalma 1.4 grammnál kisebb. 3. Ha kivonattartalmából 100 köbczentiméterben (0.1 ltr.) a cukor és összes savak levonása után a maradék 1.00 grammnál kevesebb. 4. Ha 100 köbczentiméternek hamutartalma 0.13 grammnál kevesebb. 5. Ha a kén-savtartalom (kén-savhidrid: S O₃) 100 köbczentiméterben 0.092 grnál több. 6. Ha 100 köbczentiméterben levő alkoholra 6-nál több, vagy 14.4-nél több súlyrészt glicerin esik. 7. Ha salétromsav redukciót mutat, salicylsavat, saccharin, idegen festanyagot, nem erjedt szőlőcukrot, nádcukrot, gummit, vagy dextringumot.

Vegyes hírek.

Vidéki szaktársainkhoz azzal a kérelemmel fordulunk, hogy a vendéglős- és kávéipart érdeklő helybeli híreket velünk minden alkalommal közölni sziveskedjenek. A bélyeg-kiadásokat készséggel megtérítjük.

Felvilágosítással szakmabeli dolgokban a legnagyobb készséggel dijtmentesen szolgálnak. Választukíván levelekhez kérjük a válaszbélyeget csatolni.

Fölkérjük előfizetőinket, hogy szaktársaik körében ajánlják a „Magyar Vendéglős- és Kávés-Ipar“-t.

Hátrálások előfizetőinket és mindazokat, kik a részükre küldött **mutatványszámot** hozzánk vissza nem juttatták, tisztelettel felkérjük, hogy az előfizetési összeget lapunk kiadóhivatalához mielőbb sziveskedjenek beküldeni.

— A **Magyar háztartási iskola egyesület** folyó évi május hó 20-án tartotta rendes évi közgyűlését, mely alkalommal az egyesület alelnökévé *Glück* Frigyeset választották meg. A választmányi tagok sorába kartársaink közül *Stadler* Károlyt választották.

— A **»Budapesti pincéregylet«** folyó évi április hó 24-én választmányi ülést tartott *Kászás* Lajos elnöke alatt, melynek főtárgya a tisztikar megalakulása volt. Az 1900. évi márczius hóban a vendéglős-ipartársulattal közösen megtartott bál tisztajövedelméből az egyletre 2554 kor. 24 fill. jutott, mely szép eredményért az egylet jegyzőkönyvi köszönetet mondott a vendéglős-ipartársulatnak. A nyári szezonnal a tagok szórakoztatására egy tekepálya fentartását határozta el a választmány. Végül még egy Kossuth kép beszerzését határozták el az egyleti helyiség számára.

— **Személyváltozás a Törley-gyárban.** A Törley József és társa promotori pezsgőgyárgyár budapesti vezérképviselője és igazgatója Székási *Sacelláry* György ezen

állásáról lemondván, helyét folyó évi június hó 1-én *Bokros* Károly, a közbányi polgári serfőzde eddigi budapesti vezérképviselője foglalta el. Amidőn *Bokros* Károlyt ezen új állásában, melyben fáradhatlan tevékenységének egészen új tér fog nyílni, őszinte örömmel üdvözöljük, sajnálatlanc bucsúznunk *Sacelláry* Györgyötől, ki azon közel négy év alatt, melyet közöttünk töltött nemcsak a mi, hanem a székesfőváros összes vendéglőseinek és kávéainak szeretetét, tisztetét és becsülését szerezte meg magának.

A fogyasztási adók előlege. A főváros arra kérte a pénzügyminisztert, hogy a sör közönségi fogyasztási adójára havonta 80,000 korona, a denaturált szesz adójára 14,000 korona előleget adjon. Ezenkívül adjon a miniszter előleget a bor, hus és szesz után szedett közönségi pótlékra is. A pénzügyminiszter ma értesítette a várost, hogy kérelmét nem teljesíti. Föntartja a miniszter tavaly kiadott rendeletét, amely szerint valamennyi fogyasztási pótlékra hónapokint 100,000 korona előleget ad. A denaturált szesze a törvényben biztosított átányösszeget pedig két felévi részletben utalványozza ki.

— **Az iparhatósági megbizottak.** Az iparhatósági megbizottakat a törvény az elsőfoku iparhatóságok mellé adta segítségül. Az iparhatóságok azonban nem igen reflektálnak a megbizottak szolgálatára, az iparosok pedig éppen nem veszik komolyan az intézményt. A budapesti iparhatósági megbizottak *Ráth* Károly elnökletével értekezletet tartottak s megvitatták, hogyan kellene reformálni az intézményt. Hatás- és jogkörüket kívánják minden irányban kiterjeszteni. Megállapodásaikat a kereskedelmi miniszterhez terjesztik föl.

— **Borhamisítás.** Hahn Salamon 66 éves nagybecsereki ügynök, mint a *villányi Klein Hermann és társa* bornagykereskedő czég nagybecsereki raktárának bizománya, *mesterséges borok forgalombahozatala miatt* az 1893. XXIII. t.-cz. 1. §-ába ütközés kihágás elkövetésében *vétkesnek mondatott ki*, a nagybecsereki rendőrszervezet, mint I. foku hatóság által, miert is a városi szegénypénztár javára fizetendő hatvan korona pénzbüntetésben, száz korona vizsgálati költségrek megfizetésében marasztaltatott el. Kötelei ezenkívül a hamisnak talált 1200 liter bor értékét, literenkint 30 fillérral számíva szintén a városi szegénypénztár részére megfizetni. Az ítélet, minthogy az elmarasztalt villányi czég nem felebbezett, jogerőssé lett, Hahn a kiírott összegeket tényleg le is fizette, a hamisnak talált 1200 liter bor pedig sóval denaturáltatott. Még a pénzügyi hatósággal lesz egy kis leszámolni valója, az 1200 liter pinczében készült bor fogyasztási adója tekintetében.

— **Helyreigazítás.** *Brauch* Ferencz ur kimutatta, hogy a mult számunkban ellene felhozottak alapján egy dr. *Biro* tisztiorvos, Dr. *Morvai* állatorvos, *Junger* kerületi állatorvos és a X. kerületi *vásárcsarnokból* álló bizottság, az előjáróság rendelete folytán telepén vizsgálatot tartván, a hivatalos kiküldöttek ott mindent a legnagyobb rendben találtak. Tekintettel arra, hogy *Brauch* ur a hivatalos vizsgálat folytán rehabilitált lón, mi is a legnagyobb készséggel adunk helyet e helyreigazított soroknak.

— **Hymen.** *Fein* József zempleni könyvelő eljegyezte *Grün* Lajos gálsczési szállodás leányát, Gizellát. — *Elefánt* Hermán tolsvai birtosok és szálloda-bérlő április 20-ikén esküdött örök hűséget *Mandel* Henrik miskolczi nagykereskedő leányának, *Imának*. — *Radicz* Dávid uestti közönségi pénztáros május 1-én kötött házasságot *Köln* Vilmos budapesti kávé leányával, *Malkinnal*. — *Kneppo* György Budapesten, május 22-ikén vezette oltár elé *Vincez* Lajos budapesti vendéglős leányát, *Irént*.

— **Országos borvásár Budapesten.** A székesfőváros vásárcsarnokainak igazgatósága közlésezi, hogy a Medárd napi országos borvásár a központi vásárcsarnok pinczehelyiségeiben, mint rendszeren május hó 27-től, bezárólag június 9-ig fog megtartani.

— **Orfeumok megrendszabályozása.** A mindjobban elszaporodó s erkölcsöt rontó orfeumok megrendszabályozására Nagyvárad város polgármestere szigorú rendeletet bocsátott ki. A színházi szecsonra teljesen eltiltotta az alsóbbrendű élvezetek mutogatását, a nyári szecsonra pedig a díjak felemelése által, — mely a színházat céljaira fog fordítani, — nehezítik meg az orfeumbazinés elszaporodását. Ez már haladás, a tőkéletes helyes eljárás pedig az lenne, ha az országból egészen kizavárnák a brettis művészetet.

— **Elfagyott a Tokaj-Hegyalja!** Az első „fagyos szent”-nek, Pongrácznak a nevenapján, a leg-szomorubb tapasztalatra ébredt a Tokaj-Hegyalja. Azaz dehogyan ébredt! Egész éjjel talpon voltak a szőlőbirtokosok s drága pénzen felfogadott munkaerő segítségével védekeztek szőlőikben a fenyegető fagy ellen. De hiába tüzeltek, a hőmérő rohamosan esett, éjfél után már a zéró alá süllyedt s egy perc alatt csonttá fagyasztotta a szőlők gyenge remek hajtásait. Hosszu évek veritékes munkájának szépen igérkedő édes gyümölcsét tette semmivé az erős 3—4 fokos fagyás, mely a május 11-ről 12-re viradó éjjel 3 milliméteres jégkéreggel vonta be az álló vizek tükreit. Milliókra menő károsodás az, mely a termő-erőhöz jutott új szőlők tönkretételével egy éj alatt csak a tokaj-hegyaljai szőlők birtokosait sújtotta és tőlük az ideai szőlőtermést végképp elrablotta, mert az erős fagy a harmatgyenge szőlőfürtöket teljesen lefórázta.

— **A budapesti vendéglősök szakirányú tanonciskolájában** (VI., Érsek-utca 4. sz. I. em.) az 1899—1900. ísk. évben az évszázad vizsgálatok a következők sorrendben tartanak: 1900. június 9-én d. u. $1/25$ — $1/27$ az I. a) és b); 1900. június 11-én d. u. $1/25$ — $1/27$ a II. a) és b); és 1900. június 12-én d. u. $1/25$ — $1/27$ a III. a) és b) osztályokkal.

— **A «Budapesti Kávésipartársulat»** hivatalosan értesíti a társulati tagokat, hogy a magyar gázizzófény részvénytársaság, az ipartársulat kérelme folytán, az Auer-égek árait a mai naptól kezdve a következőképp állapította meg: az eddig 1 kor. 40 fillérel fizetett égők 1 kor. 20 fillérért, az 1 kor. 20 fillér értékűk pedig 1 koronáért árusítatnak kizárólag az ipartársulat tagjai részére.

— **Két hónapi börtön a borhamisításért.** Megirtuk annak idején, hogy a szegedi rendőrség Costa Pál orsz. bormérő nagymérvű és hosszabb idő óta üzött borhamisításért két hónapi önköltségen eltöltendő eladárásra, hatszáz korona pénzbüntetésre, az eljárási költségek megértésére ítélte és a hamisított borknak szeszszel leendő denaturálására ítélte. Ezt a példás ítéletet Costa megfellebbezte, azonban a szegedi tanács az elsőfoku ítéletet jóváhagyta.

— **A főváros személyforgalma.** Budapest mult esztendői személyforgalmáról most jelent meg a hivatalos kimutatás. Ez azt bizonyítja, hogy a főváros személyforgalma esztendőnkint növekszik és ez a szaporodás oly nagy, hogy a mult esztendőben sokkal több személyt szállítottak vasutaink és hajóink a fővárosba, mint 1896-ban, amikor pedig az ezredes kiállítás vonzotta a közönséget. A részletes kimutatás ez: Az Államvasutak a mult esztendőben 5.219,330 személyt szállítottak a fővárosba, az elutazók száma pedig 5.079,346 volt. A Déli vasut személyforgalma 401,526 személy volt, 60,000-el kevesebb, mint 1898-ban. A vicinális forgalma a legnagyobb mértékben emelkedett, mert félmillióval több személyt szállítottak, mint 1898-ban. A vicinális vasutak által szállított személyek száma 1899-ben 4.540,593 volt. Megcsappant a dunai hajótársaságok személyszállítását. A Dunagőzhajózási Társaság a mult évben 190,393, a Tengerhajózási Részvénytársaság pedig 45,935 személyt szállított. A személyszállító vállalatok 1899-ben a fővárosba és a fővárosból összesen 15,477,213 személyt szállítottak. Ha ezeket az adatokat a husz év előtti adatokkal hasonlítjuk össze, kitűnik a főváros óriási mértékben

szaporodó személyforgalma. Mert míg 1880-ban az összes személyszállító vállalatok a főváros területén csak 1.714.219 személyt szállítottak, az utasok száma 1896-ban, a millenáris évben 14.027,631-re szaporodott, tavaly pedig, amint fentebb megirtuk, 15.477,213 volt.

— **Cognao-vizsgálat.** A magyar cognacipar részvénytársaság — mint értesülünk — hatósági vegyvizsgálatot fog kérni abban az ügyben, mely a Pécséct felíltott cognac-automaták cognacjait illeti s mely cognacot tudvalevőleg a városi tisztiorvosi, vegyvizsgálata élvezhetlennek és egészségtelennek jelzett. A cognac-részvénytársaság az ellen tiltakozik, hogy ő ilyen cognacot hozott volna bárhol és bármikor is forgalomba s azért kéri a vegyvizsgálatot cognacjaira, hogy bebizonyítsa azok jó minőségét. A vizsgálat eredményét annak idején majd közölni fogjuk.

— **Népgyűlés az olasz bor ellen.** Keszthely és vidéke az ottani gazdakör kezdeményezésére szintén tartott népgyűlést az olasz bor vájának fölemelése érdekében. A népgyűlés Bogay Máté orsz. képviselő s a keszthelyvidéki gazdakör elnökének vezetésére alatt folyt le s ezen Nagy István előterjesztésére egyhangulag elfogadták a tapolezai határozati javaslatokat.

— **A pálinka mint állami monopólium.** A párisi világkiállításnak egyik legérdekesebb különlegessége az alkoholismus ellen működő orosz hivatalos bizottságok működése eredményéről szóló kimutatás. Tudvalevőleg Oroszországban a pálinka eladása állami monopóliumot képez, mely intézmény 5 évvel ezelőtt hozott be s már is konstatálható, hogy nemcsak az ezen ital után járó adó behajtásának feltételei javultak, de enyhítette azon bajokat, melyek ezen ital mérték-telen használatából a lakosságra eredtek. A czélnak sikeréhez nagyban hozzájárultak a folyton növekvőben levő mértékletességi bizottságok (comités de tempérance), melyek kiterjedt mérvben anyagilag támogattnak az állam részéről. Hivatásuk az eladást ellenőrizni, a népet az alkoholismus veszélyére figyelmeztetni; a korcsmár-tól való távartást czéljából theaházakat s más szórakoztató helyeket létesíteni.

— **A borellenőrzés.** Evekkel ezelőtt annak módja és rendje szerint megalakították a vidéki borellenőrző bizottságokat, a melyek, mint tudni való, nem igen erőltették meg magukat. A bizottságok tagjai ugyanis mind tekintélyes és népszerű és maguk is bormerelő orsz. a kik a lakosság javarészevel atyafiságban vagy jó ismeretségben vannak és a kik ennél fogva nem igen jártak bort vizsgálni, vagy ellenőrizni, mert hát lelkiismeretes és buzgó munkálkodásuk nemcsak népszerűtlenségre, de igen sok kellemetlenséget, esetleg contra ellenőrzést is okozott volna. Akárhány olyan bizottsági tag volt tehát, a ki a nagy nehezen elvállalt tisztségnek meg nem felelt, a mint bizottság is akad, a mely semmit sem csinált. Ezek előre bocsátása után jegyezzük föl, hogy a kereskedelmi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg arra kérte fel a belügyminisztert, hogy a törvényhatóságokat arra utasítsa, hogy a területükön levő borellenőrző-bizottságok eddigi működéséről jelentést tegyenek. Hogy most már a miniszterek kíváncsiságát kielégítik, az igen valószínű, de az, hogy a beérkező jelentéseknek örülnek-e az már egészen más kérdés. Itt még csak arra volna kívánunk rákérdezni, hogy a kereskedelemügyi miniszter u. b. figyelmezteljen, hogy nem vette-e észre, hogy a bizottságokból következetesen kihagyják a leginkább érdekelt vendéglősöket?

— **Kivételes záróra egy olasz bormérésben.** Aradon a Kossuth-utca lakói panaszt emeltek Monticelio János korcmáros ellen, hogy a helységekben sűrűn fordulnak elő éjjeli csendháborítások. A kapitányság, a panasznak helyt adva, az olasz bormérés záróráját éjjel utáni 1 órától 11 órára szállította le. Monticelio ez ellen felelbebezett a tanácsos, mely a Kossuth-utcai lakosok nyugalma érdekében, jóváhagyta a kapitányság intézkedését.

Hirdetési rovatunkat lapunk olvasóinak becses figyelmébe ajánljuk.

— **Weisz Izsák borai.** A megszőkött és csúdl alá jutott Weisz Izsák pár száz hektoliter hamisított borait, mint egri tudósítónk írja, május hó 6-án és 7-én. Öntötte ki a rendőrség, miután a rendőrkapitány ítéletét a csődtömeggondnok nem felebbezte meg. A borokat tartalmazó pincze a kacsaparton levén, a borkiöntés érdekében látványosságára a köznépből sokan csődültek össze s az egri dohánygyári munkásleányok egész passzióval mosták lábaikat a folyásba kiöntött borpoccsolyában.

— **A bajor sör.** A fekete színű, édeskés ízű és tartalmas bajor sör magyarországi fogyasztói alighanem kellemetlen, a magyar sör barátai ellenben kellemes meglepetésben részesülnek, mert meglehetősen nagy a valószínűsége annak, hogy a németországi sör megrágnál, noha ezt a sört nálunk ezidőszertig is drágán kell megfizetni. Németországban a képviselőház egyik bizottsága már elfogadta azt az indítványt, hogy a külföldi különösen a pilseni sört, jobban megadóztatásuk s így nagy a lehetősége annak, hogy ez az indítvány törvény lesz. Németországba a külföldi államok közül leginkább Ausztriából szállítanak sört, mert a pilseni sörnek jó híre és sok fogyasztója van. Ha a németek csakugyan kimondják, hogy az idegen sörök vámját fölemelik, annak igen természetes következménye az lesz, hogy Ausztria-Magyarország hasonlóképpen jár el s így a németországi sör nálunk alaposan megrágnál. Miután pedig Magyarországra leginkább a bajor sört hozzák, hát a bajor sör fogyasztói rohamosan megfogynak, mert egy pohár ilyen sörnek, amit most 14—15 krajczárért adnak, legalább is 20—22 krajczár lesz az ára, vagyis megégyezszen annyi, mint a magyar söré. A németek terve minket egyáltalában nem érinthet kellemetlenül, mert Németországba mi sört egyáltalában nem szállítunk s így a magyar földön csakis a külföldi sör kedvezői lesznek vesztesek, ami különben nem baj, mert így hazai sörgyártásunk hirdelen fel fog lendülni. Az ő veszteségükkel szemben nagy haszon fog háramlani a magyar sörfőzőkre, mert hát a bajor sör fogyasztói magyar sörre szorulnak s hazai terméket isznak.

— **Elítelt borpancsolók.** *Karl Mörics* deési lakos, pancsoló borok forgalombahozása miatt jogerős ítélettel a belügyminiszter által elítéltetett 25 ft pénzbüntetésre, behajtatlanság esetén 3 napi elzárásra, 30 ft eljárási költség megtérítésére, Deés város szegényeinek 650 ft megtérítésére, a kolozsvári vegyikísérleti állomás 17 ft költségeinek megtérítésére ítéltetett. Vádlott a *Goldstein Herman* műborát árulta s rontotta vele a fogyasztó közönség egészségét. Ez az ügy 1898. július 21. óta húzódik. Három év kellett, míg a pancsolási perben jogérvényes ítélet keletkezett. Ugyancsak elítélte a belügyminiszter *Klein Ignác*s debreczeni lakos, borpancsolót mesterséges bornak forgalombahozatala miatt 100 ft pénzbüntetésre, esetleg 10 napi elzárásra s a költség megtérítésére.

— **A községközi vendéglő ellen.** Az újpesti kath. egyháztanács *Csepreghy L.* indítványára elhatározta, hogy a községközében elhelyezendő vendéglő ellen minden követ megmozgat, hogy az közbotrányra a templom közelségében ne legyen. Evégből memorandumot készítenek, melyet egyenesen a belügyminiszterhez terjesztenek fel.

— **Jóízű korcsmáros.** A szegedi felsővárosban is van egy jóízű korcsmáros, ama bizonyos nevezett Martonosi. Martonosinál azonban jóízű a bor is. A napokban [egy vendég nyakig élvezte az és midőn fizetett, így kérdezte a korcsmárost:

— Kérem rőndbe vagyok? . . .

Martonosi, a jóízű vendéglős, aki borára is felette büszke, miután végig tekintett tántorgó vendégén, így nyugtatta meg:

— Látom véröm! Rőndbe van! Hógynel! . . .

Vannak még jó borok. Vannak még jóízű vendéglősök.

— **Megboszult korcsmáros.** Szombathelyről írják lapunknak: *Titán* István kisszombati lakos korcsmájába betértek a minap *Horváth* István és *Horváth* Ignác inczédi legények, mivel azonban tökrészegek voltak a korcsmáros nem adott nekik innivalót. Ezért aztán olyan méregbe jöttek a *Horváthok*, hogy *Titán* korcsmájában mindent összeverték. Följelentették őket a muraszombati kir. járásbírósnágnál.

— **Lopás.** Fűrszt János ujvidéki szállodás padlását hosszabb idő óta valaki megdézsmálta, mígnem a rendőrségnek sikerült a tetteseket *Ambrus* József, szálloda kocsis és *Évics* Száva személyében kinyomozni ép mikor *Évics* Száva az elemelt kukoriczát a Barára nyíló kapunál, kocsijára rakta. *Évics*-nek sikerült a rendőrség kezei alól elmenekülnie, míg a kocsisat az őrjárat a rendőrséghez vitte.

— **A szerelmes pinczér.** *Soltész* József Korona szállóbeli pinczér Miskolczon állítólag szerelmi bánatában kedden nagy tette határozta el magát. Gondolta, hogy szebb lesz talán a tulvilági élet, azért hát elköltözik oda. Elő is vett egy életlen beretvát azzal a szándékkal, hogy elnyesse vele a nyakát. Hanem hát csak akarta, de nem tette meg, miután a beretva nem okozott kárt; csupán erős horzsolást konstátáltak a nyakán, a midőn a mentők a kórházba vitték s ott megvizsgálták. Az ijedség tette inkább beteggé s most a kórházban ápolják.

— **Vizbefut piccoló.** Többször terjedt el Nagy-Kikindán Schwarz Vilmosnak, a szőke fejű, gyermeket arcu Vilmos piccolónak a halálhíre, de sohasem volt igaz. Most azonban csakugyan meghalt és pedig tragikus módon vesztette el életét. A kis Vilmosnak — a kit mindenki szeretett — a sok éjjeli fenmaradás, mely foglalkozásával járt, tönkretette idegzetét és gyenge szervezetét és epilepsziába esett, midtialt szolgálatképtelenné lett és hazament nagyanyjához és egyéb foglalkozás híján sétálgatott és a város körül elterülő nádasban és az erdőben madártojásokat gyűjtögetett. A napokban is elhatározta, hogy a Barára megye egy kissé csonakázní, hogy jobban teljék az idő. Itt azonban utólré végezte, mert betegsége kitört rajta és a csonakból kiesett a Barába, hol halálát lelte. Most már csendesen alsuzza örök álmát le r r a sírban.

Üzleti hírek.

Gruber Károly, kávé Budapestén átvette Gfeller József «Baross» kávéházát a József-köruton. — **Vinoze** János Debreczenben bormérést nyitott a Csapó-utca 73. sz. házában. — **Szomor** György pécsi vendéglős nyári vendéglő kethelyiséget nyitott a pellerdi állomáson. — **Nagy Samu** átvette a magyarádi új furdó-szállodát Huszár Antal veszprémi kanonok tulajdonját. — **Misák** Ignác átvette Török-Szt.-Miklóson a «Sas»-hoz címzett nagyvendéglőt. — **Özv. Gál** Istvánné átvette a zoványi gyógyfurdó vendéglőjét. — **Erdői** Jenő Szilágy-Somlyón átvette Paskuj Antal malomerdői nyári-mulatóhelyét. — **Kernács** János megnyitotta a Nagyvárad mellett Félix-gyógyfurdó vendéglőjét. — **Vereghy** János jászberényi vendéglős bérbe vette az ottani Balhó kertvendéglőt. — **Kosch** György Szász-Régenben átvette a Városi szálloda bérletét. — **Gruber** Gusztáv Szegeden nyári vendéglő kethelyiséget nyitott. — **Skergula** János Kassán megnyitotta Széchenyiliget kioskját. — **Grinwald** Mór vendéglős átvette a berényi «Magyar tenger» szállodát. — **Krausz** Mihály pécsi vendéglős megvette a dr. Loewy palotában levő Sillay-vendéglőt. — **Varasdy** Sándor Szombathelyen ujjáalakította a Zrínyi-házban 30 év óta fennálló kávéházat. — **Pferschy** Ferenc vendéglős Kolozsvárt az «Ujvilághoz» címzett vendéglőjét e hó 6-án nyitotta meg. — **Merkly** János Nagy-Kanisán átvette a sörgyári park vendéglőjét. — **Valkovits** Sámuel Szathmáron átvette a Kossuth-kerti kioskot. — **Elfánt** Herman u szállodát nyitott Tolcsván. — **Hegyi** József átvette Vadász Dezsőtől a csurgói Zöldfa-vendéglőt. — **Pernitz** József a szegárdi Vadász-

kürt szálloda tulajdonosa átvette ugyanott a Mutschenbacher-féle nyári vendéglőt. — **Rápi**s János átvette a nemes-méleticsi fűrdővendéglőt. — **Weisz** János vendéglős Szathmáron átvette a Honvéd sörcsarnokhoz czimzett vendéglőt. — **Józsa** B. a kolozsi sósgyógyfürdő vendéglőjét. — **Breitwieser** Fülöp vendéglős Ujvidéken átvette «A hét svábhöz» czimzett szállodát. — **Kontilovics** Emil a pancsovai Imperial kávéház tulajdonosa a róm. kath. hitközség palotáját szállodává fogja átalakítani. — **Rácz** Sándor vendéglős Nagyváradon május 12-én nyitotta meg újjalakított vendéglőjét. — **Harsányi** József nagyvárad vendéglős a Bazárépület kerthelyiségében nyári vendéglőt nyitott. — **Ullmann** Károly vendéglős Debreczenben május 10-én nyitotta meg a Koronához czimzett vendéglőjét. — **Dunszt** Alajos pécsi vendéglős átvette a meszesi káptalani vendéglőt. — **Fehrnik** Lajos vendéglős átvette a Ráth-házi vendéglőt Pécsen. — **Fericsán** Györgyné Ujpesten vendéglőt nyitott az Árpád-utca 106. sz. házban. — **Feldmann** József az újpesti Pannonia kávéház tulajdonosa átvette Rákospalotán a Korona vendéglőt. — **Blitzner** Károly május 13-án nyitotta meg nyári kerthelyiségeit Ujpesten. — **Spitz** József H.-Böszörményen új vendéglőt nyitott a Kossuth-utczában. — **Noll** Miklós a tatai Otthon kávéház tulajdonosa május hó 13-án nyitotta meg ujonnan átalakított kávéházát.

Pinezér uraknak fontos!

A világ legkényelmesebb viselete a szabadalmazott

Triumph czipó

egy érintéssel fel- és lehuzható, ruganyos járás.

Minden fajta czipók a legjobb anyagból, elegáns fazonban. Dr. Högyes-féle asbost talpbetétes czipók állandó raktára

Michelstädter S. E. és H.

Budapest, Váci-utca 28. sz.

PINCÉR URAKNAK 5 százalék engedmény a czipó talpába belemotott szabott árból.

TIROLI
MINŐSÉG

MARGARIN - VAJ

LÓHERE
VÉDJEGY

BEJEGYZETT VÉDJEGY

Legújabb találmány. Szállodás és vendéglős urak figyelmébe ajánlom a

Granichstädten Gyula-féle

elsőrangú bécsi gyárában előállított felülmulhallan minőségű, száraz uton készült, olvasztásnál nem frűcsesenő, sütésnél szép barnaszínű aljat a fő, zamatos és édes ízű, hónapokon át eltartható, sohasem avasodó

tirol margarin-vajkülönlegességét,

mely kitűnő minősége és versenyképességéért az összes világ-és országos kiállításokon első díjakkal és 12 aranyéremmel lett kitüntetve. — Szétküldés 1/4, 1/2 és 1/1 krmos darabokban kgr.-ként 65 krajval. 4 kgrmos próbamegrendelésekkel 3 forint. utánvétellel bérmentve. — Egyedüli főelárusító

STEINER IGNÁCZ gyári raktára Budapest, VII., Alsó erdősor 18. sz.
Telefon száma: 61—58. Pontos és előzékeny kiszolgálás.

Budapesten, Kerepesi-ut 21. sz. házban volt Oroszi-féle „Caprico” mul tó

összes berendezése

u. m. asztalok, székek, szőnyegek, szekrények, zongora, harmonium, szinpadí dísz tések és kellekek, nemkülönben az étköző berendezése: különféle porcellán és üveg, alpacca és china ezüst előnyek, teás és kávé készlet, asztalterítők és asztalkendők stb. mintegy 13.500 korona becsértékben

szabadkézből eladó.

Közfelbi adatok

Grézló Ernő ügyvéd irodájában BUDAPESTEN.

IV., Városház-tér 9. sz. a. (Harizsár II. emelet)
szerezhető.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

és. és kir. oszt.-magy., roudán kir. és belga fejed. udv. szállító,

Kerületi gyógyszerész Korneuburg, Bécs mel'lett.

1 üveg ára 2 kor. 80 fill.

Üs. és kir. mosóvíz lovaknak.

Közel 40 év óta udvari istállóokban, valamint nagyobb katonai és polgári istállóokban használatban van erőteltéül nagyobb erőmeg-észtítők észt és után, továbbá főzamadások, rándulások és inak merevségénél stb. kényelt a lovakat kiradó telisítérvényre az idomításnál. Valódi csak foni védjeggyel kapható az Osztrák-Magyar-monarchia minden gyógyszer-árában és drogueriájában.

8 arany, 19 ezüst-érem, 30 dísz-és elismerő oklevél.

Állatorv. diáttikal eszt lovak, marhák- és juhoknak. Közel 50 év óta a legúbb istállóban használatban érvényesítésvél, rossz omesztésnél, valamint tohenoknál a tej javításra s a tejelőképesség fuko zása erőlából. Egy doboz 1 kor. 40 fill., fél doboz 70 fill. Valódi csak a foni védjeggyel és kapható minden gyógyszerárában és droguakereskedésben. Főraktár:

Török József gyógyszer-tára, Budapest, VI., Király-u. 12.

Magyarország legjobb élezcslapja

a

BORSSZEM JANKÓ

Nincs rossz bor!
Nincs rossz étel!
Nincs türelmetlen vendég

abban a vendéglőben és kávéházban,
a hová a

BORSSZEM JANKÓ

jár. Tessék megpróbálni!

A „Borsszem Jankó“

Magyarország legjobb élezcslapja,
melynek nem szabad hiányozni egyetlen kávé-
házban és vendéglőben sem.

Előfizetési ára $\frac{1}{4}$ évre 4 korona.

Megrendelő czim:

„Borsszem Jankó“ kiadóhivatala
Budapest, Athenaeum-éplüet.

Alapított 1864.

Dorn Frigyes

rézműves

Budapest, VII., Rombach-utca 8. sz.

Ajánlja magát mindennemű

rézműves munkák

elkészítésére, valamint

czinnezések ❁ ❁ ❁

és rézedények kijavítására is
a legjutányosabb áron.

C. MAZZI

márványipar.

Raktár: Budapest, VII. ker., Peterdy-utca 38.

Mindennemű fürdőkádak raktára

kávéházi berendezések,

sirkövek, szobrok,

asztal- és billiardlapok,

valamint falak díszítése (befedése) fehér és színes márványból
minden méretben készülnek.

Üveggyári

telepek

azelőtt

és

Schreiber J. Unokaöcscsei

üveggyárosok

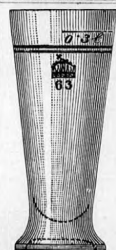
Budapesti főraktára:

VI. Régiposta-utca 10. szám

(félemelet).

Dus választék mindennemű használati és díszes üveggészletekben,
világítási czikkeken, háztartások, vendéglők, fürdők, száll-
lodák részére.

ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Walla József

mozaik- és cementáru-gyára

BUDAPEST,

Rottenbiller-utca 13. szám.

Granit-terrazzo,
Betonirozások,
Medenczék,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Jászolok,
Fayence-falburko-
lati lapok,
Aszfalttető és elszil-
getelő lemezek,

Keramit lap,
Mozaik-lap á la Mettlach,
Márvány-Mozaik lap,
Cement-lap,
Menyezet-nádszövet,
Tűzálló (Chamotte) téglá,
Portland-Cement,
Román-Cement,
Teracotta-árúk.

ZWACK J. és TÁRSAI

magy. kir. szabad.
likörgyára

Budapesten,
Soroksári-utca 92.

Csász. és kir. udvari szállítók.

Legfinomabb likörkülönlegességek: (francia módon, gőzlepárlás útján gyártva) Menthe, Rosé, Crème d'Imperial, Griotte, Cumin, Curacao crystalle triple secte, Cacao, Caffé, Chocolate, Mocca, hétvezér likör stb.

*** Valódi jamaica rum és francia cognac behozatala. ***

Å világhírű Ünicum

vörös keresztet
gyomorerősítő likör
egyedüli gyára.

Kitüntetve
minden kiállításon
legelső érdemekkel.

Alapított 1840.

Pálinkafélék: u. m. törköly,
szilva, boróka, barack és
seprőpálinka a legfinomabb
minőségben saját főzdeből.

Magyarország ajánlható vidéki szállodái és vendéglői.

Magyarázat: A név után ( )-ben levő szám a szobák számát jelenti.

Rövidítések: p. = postaállomás; v. = vasuti állomás; s. = sürgönyhivatal; h. = hajóállomás.

A

Aba, Fejérmegye. 3313 lakos, p. s. v.
„Aranyzarvas vendéglő” Práger Gusztáv (2.)
„A nagy polárhoz” vendéglő, Deutsch Herm. (2.)
Szabó vendéglő, Szabó Gábor (2.)
Abauj-Szántó, Abauj-Tornamégye. 4156 lakos, p. s.
Goldstein vendéglő, Goldstein Samu (3.)
„Ujfürdő” vendéglő, Kőrössi Lajos.
Schwartz vendéglő, Schwartz József.
Abony, Pestmegye. 12,012 lakos, p. s. v.
Vendéglő, Schilling Agost (3.)
Kohn vendéglő, Kohn Áron (2.)
Abos, Sárosmegye. 477 lakos, p. s. v.
Vasuti Állomás vendéglő, Ranger János (6.)
Aburdhány, Alsó-Fehérmegye. 2993 lakos, p. s. t.
„Alpesi kúrtl” szálloda, Göndöl Róza (8.)
Ács, Komárommegye. 4495 lakos, p. s. v.
Schlesinger vendéglő, Schlesinger G. (2.)
Acsa, Fejérmegye. 2572 lakos, p. s.
Vendéglő, Pálffy Sándor (3.)
Ada, Bácsmegye. 11,074 lakos, p. s. v. h.
„Erzsébeti” szálloda, Herzl M. (8.)
Schlesinger szálloda, Schlesinger Ferencz (4.)
Aggtelek, Gömörmegye. 490 lakos, p. s.
Baradnai-ménház. vendéglő Kárpáthi egysé-
sület (4.)
Vendéglő, Schwartz Samu (7.)
Ajka, Veszprémmegye. 2050 lakos, p. s. v.
„A Rózsához” vendéglő, Schwartz Sándor (4.)
Ajánáskő, Gömörmegye. 670 lakos, p. s. v.
Üdülőház, Fűrőbérlet (40.) o.
Akaszto, Pestmegye. 3058 lakos, p. s.
Vendéglő, Kelemen László (4.)
Albértfalva, P.-Budafoék, Pestmegye. 592 lakos.
„Az Omnibuszhoz” vendéglő, Szik Pál (2.)
Alberti-Irsa, Pestmegye. 4429 lakos, p. s. v.
„A Magyar Királyhoz” szálloda, Lichtner Ignác (6.)
Alosut, Fejérmegye. 1876. lakos, p. s.
„Fehér csillag” vendéglő, Gaszler József (3.)
Algyógy, Hunyadmegye. 1000 lakos, p. s.
Nagy Udülőhely, Fried Eskeles (68.) o.
Allios, Temesmegye. 1932 lakos, p. s.
„A Kék Csillaghoz” vendéglő Blau Móríc (3.)
Álmás, Abauj-Tornamégye. 832 lakos, p.
Nagel vendéglő, Nagel Lajos (3.)
Álmás-Kamarás, Aradmegye. 1794 lakos, p.
Reisz vendéglő, Reisz György (4.)
Alparét, Szolnokmegye. 1839 lakos, p.
Vendéglő, Özv. Kovács Bogd. (4.)
Fried vendéglő, Fried Heresh, (2.)
Goldberger vendéglő, Goldberger Áron (2.)
Alsó-Alap, Fejérmegye. 2370 lakos, p.
Bence vendéglő, Bence József (6.)
Moskovicz vendéglő, Moskovicz Móríc (3.)
Alsó-Domború, Zalamegye. 334 lakos, p. s. v.
Vendéglő, Igecz Márton (2.)
Alsó-Hrabóc, Zemplémmegye. 765 lakos, p.
Silbermann vendéglő, Silbermann Jos. (3.)
Alsó-Hricsó, Trencsénmegye. 541 lakos, p. s. v.
„A Zöld fához” vendéglő, Ehrenreich Á. (2.)
Alsó-Jára, Tordamégye. 1576 lakos, p. s.
„Központ” szálloda, Váradi Ferencz (3.)
„Nemzet” szálloda, Váradi István ifj. (4.)
Alsó-Kubin, Aradmegye. 1609 lakos, p. s.
Urädalmi szálloda, Hammermüller W. (12.) o.
„Nemzet” szálloda, BiHELLer Jakab (10.) o.
Városi vendéglő, Steiner Ignác (3.)

Alsó-Lendva, Zalamegye. 2006. lakos, p. s. v.
„Korona” szálloda, Neubauer András (4.)
Alsó-Páhok, Zalamegye. 1076 lakos, p.
Becsali vendéglő, Rassinger János (2.)
Alsó-Pél, Barsmegye. 953 lakos, p.
Braun szálloda, Braun Jakab (6.)
Alsó-Porumbák, Fogarasmegye. 1422 lakos, p. s. v.
Vendéglő, Majer János (3.)
Alsó-Rákos, N.-Küküllőmegye. 1546 lakos, p. s. v.
Friedmann vendéglő, Friedmann Áron (3.)
Alsó-Szalók, Sárosmegye. 1200 lakos, p.
Községi vendéglő, Reintlz Fábán (2.)
Alsó-Szeli, Pozsonymegye. 2247 lakos, p.
Községi vendéglő, Hazai Ede (2.)
Alvincz, Alsó-Fejérmegye. 3885 lakos, p. s. v.
„Központ” szálloda, Székely Árpád (5.)
„Két pisztoly” szálloda, Pálfi János (4.)
„A Galambhoz” vendéglő, Özv. Kovács Károlyné (2.)
Antalfalva, Torontálmegye. 4271 lakos, p. s. v.
Grandjean vendéglő, Grandjean János.
Apáca, Brassómegye. 1769 lakos, p. s. v.
Berics vendéglő, Berics Pál.
„A vadászhoz” vendéglő, Winkler Lőrincz (3.)
Apahida, Kolozsmegye. 1189 lakos, p. s. v.
Csap vendéglő, Spiter Károly (3.)
Apatelek, Aradmegye. 1148 lakos, p. s. v.
„A Szőlőfürdő” vendéglő, Herbert M. (2.)
Apátfalva, Borsodmegye. 1399 lakos, p.
Vendéglő, Lustig Dániel (2.)
Apátfalva, Csanádmegye. 5158 lakos, p. s. v.
Kocsis vendéglő, Kocsis József (4.)
Apatin, Bácsmegye. 12,818 lakos, p. s. h.
Endrés szálloda, Endrés Vilmos (6.) o.
„Arany Oroszlány” szálloda, Tuczakovits József (8.)
Schöffer szálloda, Özv. Schöfferné (8.) o.
Apogast, Pestmegye. 2292 lakos, p. s. h.
„Fehér ház” vendéglő, Plichta Ján. (3.)
Araos, Torontálmegye. 7550 lakos, p. s. v.
Vendéglő, Horváth Géza (4.)
Pflender vendéglő, Pflender Mihály.
Arad, Aradmegye. 42,052 lakos, p. s. t. v.
„Központ” szálloda, Nagy Lajos (48.) o.
„Három Király” szálloda, Schöur Albert (17.)
„Nádor” szálloda, Petrovics István (32.)
„Vass” szálloda, Duffner József (50.)
„Fehér Kereszt” szálloda, Nagy Lajos (45.) o.
„A Magyar Királyhoz” vendéglő, Szabó Istv.
„Fekete bárány” vendéglő, Strifler József (5.)
Aranyág, (posta Temes-Rékás), Temesmegye. 1127 lakos.
Községi vendéglő, Nikolics János (2.)
Aranyos-Maróth, Barsmegye. 2541 lakos, p. s. v.
Zlinczky szálloda, Zlinczky Lajos.
Csepella vendéglő, Csepella Károly.
Schwarz vendéglő, Schwarz Samu.
Aranyos-Megyes, Szatmármegye. 2492 lakos, p. s. v.
Vendéglő, Sefelli Lajos (2.)
Arló, Borsodmegye. 1458 lakos, p. s. v.
Községi vendéglő, Hauer Lipót (3.)
Krémér vendéglő, Krémér Ábrahám (2.)
Árpád, Pécs Baranyamegye. 587 lakos.
Községi vendéglő, Riszt János (2.)
Asszonyfa, Györmegye. 532 lakos, p. s. v.
Vendéglő, Reichenfeld Móríc (2.)

Aureliháza, Torontálmegye. 1123 lakos, p.
Községi vendéglő, Kiss András (2.)

B

Baán, Baranyamegye. 2584 lakos, p.
Vendéglő, Novák Ferencz (3.)
Baán, Trencsénmegye. 2929 lakos, p. s.
Baron vendéglő, Baron Adolf (8.)
Nagy vendéglő, Heindl György (5.)
Grosz vendéglő, Grosz Sarolta (3.)
Bács, Bácsmegye. 4504 lakos, p. s.
„A Vadászkiúthoz” vendéglő Oszvald Antal (3.)
„A Koronához” vendéglő, Schverer Antal (2.)
Bács-Almás, Bácsmegye. 8458 lakos, p. s. v.
Ambil szálloda, Ambil József (4.)
Friedl szálloda, Friedl Lajos.
Bács-Novoszellő, Bácsmegye. 1746 lakos, p. h.
„Magyar Korona” szálloda, Klemen Mátýás (2.)
Bács-Ujfalva, Bácsmegye. 3127 lakos, p.
Nagyvendéglő, Káta János (3.)
Morgenstern vendéglő, Morgenstern D. (2.)
Bagota, Komárommegye. 1071 lakos, p.
Nagyvendéglő, Fischer Bernád (4.)
Baja, Bácsmegye. 19,485 lakos, p. s. v. h.
„Központ” szálloda, Zweig Móríc (15.) o.
„Bárány” szálloda, Wagner Ferencz (7.) o.
„Nemzet” szálloda, Deutsch Mátýás (20.) o.
„Az Elefánthoz” vendéglő, Hirschler H. (3.)
„Fekete Sas” vendéglő, Spitzer Sim. (4.)
Bajcs, Komárommegye. 1108 lakos, p.
Vendéglő, Maczán Lajos (3.)
Bajmok, Bácsmegye. 7151 lakos, p. s. v.
Kulitz szálloda, Kulitz Mátýás (2.)
Lichtneckert szálloda, Lichtneckert János (6.)
Bajsa, Bácsmegye. 3848 lakos, p.
Nagyvendéglő, Schleich Károly (3.)
Lederer vendéglő, Lederer Jakab (2.)
Bakony-Nána, Veszprémmegye. 1210 lakos, p.
Vendéglő, Deutsch Jakab (2.)
Bakony-Sárkány, Fejérmegye. 967 lakos, p. s. v.
Wagner vendéglő, Wagner István (2.)
Bakony-Szt.-László, Veszprémmegye. 1375 lakos, p. s. v.
Nagyvendéglő, Eislizler Pál (2.)
Weisz vendéglő, Weisz Zsigmond.
Balassa-Gyarmat, Nógrádmegye. 7738 lakos, p. s. v.
„A Zöld fához” szálloda, Himler E. (16.) o.
Balaton-Füred, Zalamegye. 1788 lakos, p. s. h.
Klotild udvar
Erzsébet udvar
Grand Hotel
Ipoly udvar
Tihany-Ápáthi
Fürdő Igazgatóság
(380.)
Gyógyház, Wild Péter.
Eszterházy szálloda, Lipnik Antal (30.)
Keglovics-ház szálloda, özv. Keglovics M. (30.)
**Baldócz, füred, posta Szepes-Váralja, Szepes-
megye.** 180 lakos.
Gyógyházak, Szontagh N. dr. (45.)
Balf, Sopronmegye. 891 lakos, p. s. v.
Vendéglő, Kuntzi Mihály (14.)
Balkány, Szabolcsmegye. 4399 lakos, p. s.
„A zöld fához” vendéglő, Balázs Andr. (6.)
Balmaz-Ujváros, Hajlúmegye. 10,268 lakos, p. s. v.

- Nagy vendéglő, Bek Lajos (4.)
A „Koronához” vendéglő Schwarz József (2.)
- Bana, Komárommegye.** 2601 lakos, p.
„Arany Golyó” szálloda Drach Ignác (4.)
A „hátyuhoz” vendéglő, Kovács György.
- Bánffy-Hunyad, Kolozsmegye.** 3666 lakos, p. s. v.
Központ szálloda, Bittner Gyula (10.) o.
A „zöld fá”-hoz szálloda, Simon Márton (3.)
„Tigris” szálloda, Buzás János (6.)
- Bányavölgy, posta Oraviczabánya, Krassó-Szörénymegye.**
Gyógyház, Grau Ferenc (25.)
- Bárán, Bihar megye.** 3829 lakos, p. s. t. v.
Galgóti vendéglő, Galgóczy József (2.)
- Baranyavár, Baranyamegye.** 2360 lakos, p. s. v.
Vendéglőadó, Hummel János.
- Barátfalu, Mosonmegye.** 1532 lakos, p. s. v.
Vendéglőadó, Kiss Pál (2.)
- Bártfa, Sárosmegye.** 5069 lakos, p. s. v.
Városi szálloda Rózsási Ignác (14.) o.
„Hungaria” szálloda, Szinaj Samu (12.) o.
- Baros, Somogy megye.** 4427 lakos, p. s. v.
„Garni” szálloda, Hofman és Krausz (32.)
„Korona” szálloda, Némcsics Salamon (3.)
Stix szálloda, Stix Károly (3.)
- Baróth, Háromszékmegye.** 2167 lakos, p. s.
Kiss vendéglő, Kiss István.
„Korona szálloda”, Prokupék Ferenc.
„Nap” vendéglő, Stojka János (4.)
- Bártfa-fürdő, Sárosmegye, p. s.**
Erzsébet Királyné }
szálloda. } Bártfai gyógyfürdő R. T.
Deák szálloda. } Schubert F. vendéglős,
Széchenyi és Dép. } (220.) vv. o.
- Bátaszék, Tolnámegye.** 8153 lakos, p. s. v.
Az „arany nap”-hoz szálloda, Hera Frigyes (6.) o.
A „Koroná”-hoz szálloda, Nyers Pál (4.) o.
- Báté, Somogy megye.** 632 lakos, p. s. v.
Községi vendéglő, Weisz Bernát (2.)
- Bátos, Komárommegye.** 1655 lakos, p.
Nagy vendéglő, Schuller Dániel (3.)
- Batta, Krassó-Sz.-megye.** 1524 lakos, p.
Hay vendéglő, Hay Jakab (4.)
- Battonya, Csanádmegye.** 12,018 lakos, p. s. v.
„Nemzet” szálloda, Cseh László (5.)
„Korona” vendéglő, Salzman Vilmos (11.)
- Bátyú, Beregmegye.** 1014 lakos, p. s. v.
Vasuti állomás vendéglő Mezei Móríc (2.)
- Bavaniste, Temesmegye.** 5988 lakos, p. s. v.
Kovacevics vendéglő, Kovacevics N. (2.)
Zsvikov vendéglő, Zsvikov Katalin (3.)
- Bazin, Pozsonymegye.** 4507 lakos, p. s. v.
Az „arany szarvas”-hoz szálloda, Krug Karolin (10.)
„Zöld fa” vendéglő, Kuchta Mátyas.
A „galamb”-hoz vendéglő, Reissner Samu.
- Beled, Sopronmegye.** 2437 lakos, p. s. v.
Központ vendéglő, Oblath Miksa (5.)
A „nagy rózsához” vendéglő, Scheidl Antal (4.)
- Békés, Békésmegye.** 24,37 lakos, p. s. v.
A „Vasut”-hoz szálloda, Schüttz Bernát (4.)
- Békés-Csaba, Békésmegye.** 34,243 lakos, p. s. v.
„Fiume” szálloda, Ketter Károly (18.) o.
„Nádor” szálloda, Reichardt József (20.) vv. o.
„Arany kakas” vendéglő, Ungár Jónás (8.)
Korona kávéház, Freiberger Márton (8.)
„Fehér bárány” vendéglő, Tományi V. (3.)
- Belényes, Bihar megye.** 3033 lakos, p. s. t. v.
Az „egyértétes”-hoz szálloda, Hirschmann József (6.)
„Köpince” vendéglő, Nagy-Váradai püspöki uradalom (5.)
- Bellus, Trencsénmegye.** 2398 lakos, p. s. v.
Az „Arany szarvas”-hoz vendéglő, özv. Lazcovics J.-né (5.)
- Beodra, Torontálmegye.** 4096 lakos, p. s. v.
„Korona” vendéglő, Zsabedits Jakab (2.)
- Bereczk, Háromszékmegye.** 2929 lakos, p. s. v.
Kováts vendéglő, Kováts Ferenc (2.)
- Beregászás, Beregmegye.** 8078 lakos, p. s. v.
Vasutállomás szálloda, Moskovits József (14.)
Az „Arany oroszlán”-hoz szálloda, Winkler Izidor (12.)
- Beregszó, Temesmegye.** 2215 lakos, p. s. v.
Vendéglőadó, Schäffer Miklós (3.)
- Berettyó-Ujfalu, Bihar megye.** 6913 lakos, p. s. v.
Központ szálloda, Kaufmann Ignác (6.)
Az „Oroszlány”-hoz szálloda, özv. Kovács Józsefné (8.)
„Vadászkürt” vendéglő, Grosz Ignác (3.)
- Berzenice, Somogy megye.** 3594 lakos, p. s. v.
Nagyvendéglő, Turba István (3.)
- Berzeviche, Sárosmegye.** 1498 lakos, p.
Enten vendéglő, Enten Lajos.
Gerstl vendéglő, Gerstl Salamon.
- Beszterce, Beszterce-Naszódmegye.** 9109 lakos, p. s. v.
Központ szálloda, Mauchen István (10.) o.
„Magyar Király”-hoz szálloda, Glockner és Gajzád (20.) o.
Sahling szálloda, Sahling Viktor (24.) o.
- Beszterce-Bánya, Zólyom megye.** 7485 lakos, p. s. v.
„Hungária” szálloda, Kaufmann Jakab (25.) o.
A „rákhoz” szálloda, Szász Károly (24.) o.
A „Magyar Koroná”-hoz szálloda, Freiurth M.
- Bezán, Bácsmegye.** 8366 lakos, p. s. h.
Kávéház, Csizska Konrád (5.)
Kovács szálloda, Kovács János (4.)
Dunaátkelés, vendéglő községi.
Vendéglőadó, községi.
- Bia, Pest megye.** 2744 lakos, p. s. h.
Vendéglőadó, Lipka István (3.)
- Bioske, (Buda-Bioske) Fejérmegye.** 6035 lakos, p. s. v.
Berger vendéglő, Berger János.
„Arany bárány” vendéglő, Esső Ireneus.
- Bihar, Bihar megye.** 2534 lakos, p. s. v.
Klein vendéglő, Klein Mózes.
- Bihar-Dioszeg, Bihar megye.** 5681 lakos, p. s. v.
Kovács vendéglő, Kovács Károly (4.)
Szisler vendéglő, Szisler Ágost (2.)
- Bihar-Füred, (posta Belényes) Bihar megye t.**
Gyógyház, Boico Constantin (5.)
- Bihar-Udvári, Bihar megye.** 3800 lakos, p. s. t.
Nagyvendéglő, Kacz Áron (2.)
- Bikity, Bácsmegye.** 4131 lakos, p. s. v.
Nagyvendéglő, özv. Balázs Ferencné (2.)
Fogl vendéglő, Fogl János (2.)
- Bikszád, Szatmárnémeti, 1487 lakos, p.**
Gyógyház, fürdőkezelőség.
- Billed, Torontálmegye.** 4887 lakos, p. s. v.
Vendéglőadó, Delbl M. (2.)
- Bocsár, Torontálmegye.** 2839 lakos, p. s. v.
Vendéglőadó, Frickó Valentin.
- Bodajk, Fejérmegye.** 2100 lakos, p. s. v.
Nagy vendéglő, Bauer István (5.)
- Bodola, Háromszékmegye.** 1725 lakos, p.
Vendéglőadó, Dávid Károly.
- Bodrog-Keresztur, Zemplénmegye.** 1386 lakos, p. s. v.
Dudás vendéglő, Dudás János.
Vendéglőadó, Friedmann Lipót.
- Bodzás-Ujlak, Zemplénmegye.** 1089 lakos, p.
„Szerencsekerék” vendéglő, Weisz Samu (2.)
- Bogáros, Torontálmegye.** 3130 lakos, p.
Jung vendéglő, Jung Mátyas.
Schmidl vendéglő, Schmidl János.
- Boglár, Somogy megye.** 1000 lakos, p. s. v.
Nagy vendéglő, Hoffmann Pál (3.)
- Bogojeva, (Gombos-Bogojeva) Bácsmegye,** 2528 lakos, p. s. v. h.
„Polgári Kör” vendéglő, Szűcs György (2.)
Vidákovics vendéglő, Vidákovics Ágost (3.)
- Bonyhád, Tolnámegye.** 6295 lakos, p. s. v.
Az „Arany oroszlán”-hoz szálloda Lengyel Zsigmond (12.) o.
- Borkut, Maramarosmegye.** 832 lakos, p. s. v.
A „vasuti állomás”-hoz vendéglő Rosenbach Jakab (6.)
Magyar vendéglő, Rosenbach M. (6.)
- Boros-Jenő, (posta Üröm) Pest megye.** 1135 lakos.
A „Kakas”-hoz vendéglő, Reitter Adolf (2.)
A „Koroná”-hoz vendéglő, Stampf Ferenc (2.)
- Bossácz, Trencsénmegye.** 3115 lakos, p.
Községi vendéglő, Donáth Móríc (3.)
- Botfalva, Brassó megye.** 2232 lakos, p. s. v.
A „Makk”-hoz vendéglő, Lurtz Márton (2.)
- Bős, Pozsonymegye.** 2643 lakos, p. s. h.
Nagyvendéglő, Glah Jakab (2.)
Seidner vendéglő, Seidner Adolf (2.)
- Brád, Hungarómegye.** 3100 lakos, p. s. v.
A „Vasuti állomás”-hoz vendéglő, Braun Ignác (8.)
- Brassó, Brassó megye.** 30,739 lakos, p. s. t. v.
„Baross” szálloda, Rosenkranz Albert (17.)
„Bukarest” szálloda, Reisz Izidor (30.) o.
„Zöldfa” szálloda, Sorea György (25.)
A „Fehér paripá”-hoz szálloda, Fejér Árpád (23.)
Maurer vendéglő, Maurer Tamás (3.)
Virág vendéglő, Virág József (8.)
- Bresztovác, Bács-Bodrogmegye.** 5300 lakos, p. s. v.
Nagyvendéglő, Klapka Sándor.
- Breznóbánya, Zólyom megye.** 3783 lakos, p. s. v.
„Zöld fa” vendéglő, Wagner József.
- Bücs, Esztergommegye.** 1621 lakos, p.
Vendéglőadó, Hász Flórib (4.)
- Budafok, (Promontor) Pest megye.** 5243 lakos, p. s. t. v. h.
„Erzsébet” szálloda, Bleicher Márton.
Lamprecht vendéglő, Lamprecht József.
- Budakesz, Pest megye.** 3635 lakos, p. s.
Az „arany sas”-hoz özv. Martin Antalné (5.)
Fimi vendéglő, Fimi János (2.)
- Bustyaháza, Maramarosmegye.** 1619 lakos, p. s. v.
Nagy vendéglő, Schréter Samu (3.)
- Buttyán, Arad megye.** 3034 lakos, p. s. v.
„Zöld fa” szálloda, Feldscher Miklós (3.)
„Korona” szálloda, Kettner József (6.)
„Zóna” szálloda, Welber Jónás (4.)
- Buziás, Temesmegye.** 8626 lakos, p. s. v.
„Csillag szálloda, Csillag Antal (10.)
Gyógyház szálloda, Lidódt Henrik.
Graf vendéglő, Graf Károly.
- Büd-Szt.-Mihály, Szabolcsmegye.** 6903 lakos.
Mande Gyula, Central (4.)
Steinberger V. Fehér-Hattyy (4.)
Schwacz Sára. Zöldfa (2.)

C

- Czirkenicza, M.-Fiume.** 2635 lakos.
Részv.-társ. Erz. Josef (100.)
Skomerza Iván, Clotild (30.)
Zupán Péter, National (24.)
- Csab-Heudek, Zalamegye.** 3378 lakos.
Rabinok S., „Oroszlán” (3.)
- Csacza, Trencsénmegye.** 4360 lakos.
Klapholtz József (10)
- Csákerbény, Fejérmegye.** 1746 lakos.
Loderer Mihály (2.)
- Csákvár, Temesmegye.** 4494 lakos.
Popovics J., Fehérlő (6.)
- Csáktornya, Zalamegye.** 4046 lakos.
Hackl Károly, vasut (14.)
Friedl Péter, Zrinyi.
- Csákvár, Fejérmegye.** 4848 lakos.
Tóth Mihály, Fehér-Hattyy (2.)
- Csantavér, Bácsmegye.** 6212 lakos.
Allein Herm. (4.)
Bagi Pál, Nagyvendéglő (4.)
Rózsa Lajos (3.)
- Csány, Hevesmegye.** 3692 lakos.
Baig Károly, Nagyvendéglő (3.)
Kohn Pál (3.)
- Csap, Ungmegye.** 1629 lakos.
Garai J., vasuthoz (3.)
- Csári, Nyitra megye.** 1256 lakos.
Tauth Antal, Nagyvendéglő (4.)
- Csatanlja, Bácsmegye.** 2042 lakos.
Staller Antal, Nagyvendéglő (3.)
- Csatád, Torontálmegye.** 3066 lakos.
Schnur Th., Rózsához (3.)
- Csávoly, Bácsmegye.** 3113 lakos,
Balázs Ferenc, Nagyvendéglő (2.)
- Csepa, Jász-N.-K.-megye.** 2971 lakos.
Ajtai András, Nagyvendéglő (2.)
- Csepel, Pest megye.** 2246 lakos.
Petz József, „Sashoz” (3.)
- Csepreg, Sopronmegye.** 3843 lakos.
Czifrák József, Nagyvendéglő (5.)

Csernátfalva, Brassó megye. 2628 lakos.
Krausz Györgyné, „Atilla” (3.)

Cservenka, Bács megye. 7429 lakos.
Fuchs Géza, Vadászkiút.
Illés Antal, „Pannónia” (4.)

Cseszte, Pozsony megye. 1800 lakos.
Trautenberg R., Nagyvendéglő (3.)

Csicsó, Komárom megye. 1398 lakos.
Weisz Simon, „Magyar Király” (3.)

Csikszereida, Cskmege. 1789 lakos.
Vellman özege, „Csillag” (6.)

Csiz, Gömör megye. 555 lakos.
Füred-részvénytársaság (29.)

Csöka, Torontál megye. 8330 l.
Sviboda Ad., Cassino v. (2.)
Gera Sylvester, Nagyvendéglő (2.)

Csongrád, Csongrád megye. 20,802 lakos.
Hutter Mátyas, Fiume (6.)
Neuender Lajos, Pannónia (7.)

Csonopla, Bács megye. 5125 lakos.
Papp János, Nagyvendéglő (2.)
Bauer János, Nemzet vend. (2.)

Csorba-Füred, Liptó megye.
Klímó Testvérek, Füred (150.)

Csorna, Sopron megye. 6090 lakos.
Beer Vince, Szarvasvendéglő (4.)
Pfeifferman Józ., Koronavég (4.)
Mayersberg Sal., Vendéglő (3.)

Csorvás, Békés megye. 4229 lakos.
Jankó Józ., Nagyvendéglő (2.)

Csúsztelek, Torontál megye. 2455 lakos.
Lingarsch Károly, Nagyvendéglő (2.)

Csusa.
Özv. Handlós Jánosné, vendéglős.

Csurgó, Somogy megye. 3672 lakos.
Trauberman H., Nagyvendéglő (2.)

Czegled, Pest megye. 27,549 lakos.
Wellisch Antal, vasúti vendéglős.
Moskovics M., Budapest Szállója (12.)
Scheffer E., Központi Szállója (12.)
Sallauer özv., Vasúthoz (18.)
Berger özv., Aranyasvend. (7.)

Czinkota, Pest megye. 1876 lakos.
Soproni L., a Nagymesszelyhez-v. (4.)

D

Dályok, Baranyamegye. 1969 lakos.
Rater József, Nagyvendéglő (2.)

Darány, Somogy megye. 1443 lakos.
Schwarzenberg Ad., Vasúti vendéglő (3.)
Steiner Mór, Steiner Vendéglő (2.)

Deák, Pozsony megye. 2630 lakos.
Neumann Gyula, Nagyvendéglő (2.)

Debreczen, Hajdú megye. 56,940 lakos.
Kardos L., Bika-szálloda (50.)
Rosenberg A., Frohner-szálloda (36)
Kis András Zöldfavendéglő.
Telegdi-szálloda (12.)
Halász Izidor, Fehérlő-szálloda (14.)
Bécsi G., Kossuthvendéglő.
Bőr János, Bíránnyvendéglő.

Deliblat, Temes megye. 4060 lakos.
Palicsak L., Nagyvendéglő (4.)

Derecske, Bihar megye. 8272 lakos
Kalmár Zsuzsána, Korona vendéglő (2.)

Deés, Szolnok-Doboka megye. 7728 lakos.
Hánffy vendéglő (10.)
Offak A. vendéglő (16.)
Nalaczi G. Europa vendéglő (14.)

Detta, Temes megye. 3552 lakos.
Krist Sándor Kr. vendéglő (6.)
Verler Péter vendéglő (6.)
Fabró János, Fabró szálloda (2.)

Déva, Htv yalmegye. 4657 lakos.
Reis Wendel, Korona vendéglő (4.)

Déva-Yánya, Jász-N.-K.-megye. 12154 lakos.
Halmai Gyula, Nadraesu vendéglő (12.)

Deveser, Veszprém megye. 4339 lakos.
Nay Vilmos, Nemzet (5.)
Kakas J. A fekete farkashoz (6.)
Löwinger L. Zöldkánya vendéglő (4.)

Dévény-Ujfalu, Pozsony megye. 2200 lakos.
Eisenstädter vendéglő (4.)
Padusinszky Gy. Az arany szarvashoz (2.)

Diakovár, Verőce megye. 2200 lakos.
Valentín Gy. Szállója (3.)

Dicső-Szt.-Márton, Kis-Küküllő megye. 2450 lakos.

Bách Henrik, Ósbudavári szálloda.

Diósgyőr, Borsód megye. 6537 lakos.
Hollender E. Furdó (18.)

Diósd, Fejérmegye. 857 lakos.
Ireiter Fáb. Nagyvendéglő (2.)

Doboz, Békés megye. 4911 lakos.
Kárnyanti J. vendéglős (3.)
Szabó Lajos, vendéglős (2.)

Dobra, Hungad megye. 1202 lakos.
Pász S. vendéglő a Huszárhoz (2.)

Dobrica, Torontál megye. 3031 lakos.
Tudorov I. Nagy vendéglő (3.)

Dohronak, Zala megye. 1351 lakos.
Doma F. vendéglős Szöllőhöz (2.)
Fejligstok J. vendéglős Fehérlőhöz (2.)

Dobsina, Gömör megye. 4643 lakos.
Fejér Endre a Jégbarlanghoz (22.)
Stempl Sam. vendéglős Három rózsá (3.)

Dognácska, Krassó-Sz.-megye. 3491 lakos.
Dognácsi r.-t. vendéglős Oroszlánhoz (3.)

Dolova, Torontál megye. 6434 lakos.
Zsivánovics S. vendéglős Arany szarvas (2.)

Dombovár.
Szabó József vendéglős, szobáknál 20%^o engedmény.

Dorog, Esztergom megye. 1363 lakos.
Molender R. Nagyvendéglős (5.)

Dorozsma, Csongrád megye. 12325 lakos.
Bakos Antal, Nagyvendéglő.

Döbrököz, Tolna megye. 3721 lakos.
Dekán János, vendéglős (2.)
Novakovszky M. vendéglős (2.)

Dregely-Palánk, Hont megye. 1360 lakos.
Luetati Sim., vendéglő (3.)

Dubincz, Trencsén megye. 1752 lakos.
Duedner Filip, vendéglő (3.)

Duna-Adony, Fejérmegye. 4426 lakos.
Török János, Szarvas vendéglő (4.)

Duna-Almás, Komárom megye. 1211 lakos.
Takács Miklós vendéglős (6.)

Duna-Földvár, Tolna megye. 12,364 lakos.
Singer L., Központi szálloda (16.)
Szelesty B., Arany szarvashoz (6.)
Nagy Imre, Nagyvendéglő (4.)
Kocsé Em., Vörös ökör vendéglő (4.)

Duna-Pataj, Pest megye. 5892 lakos.
Fischer M. vendéglős (3.)
Polacsok R. vendéglős (3.)
Keresztes J. nagyvendéglős (4.)

Duna-Pentele, Fejérmegye. 3637 lakos.
Cerkner L., Arany szarvashoz (5.)

Duna-Szekes, Baranyamegye. 5385 lakos.
Gombos P., Donau vendéglős (4.)
Kopári L., Arany szarvashoz (3.)

Duna-Szerdahely, Pozsony megye. 4453 lakos.
Veisz Philipp, a kereszt vendéglő (12.)
Havas F., Zöld korszoru vendéglő (4.)
Tauber G. vendéglős (4.)

Duna-Veese. Práczky Ignác (6.)

E

Edelény, Borsód megye. 1955 lakos.
Fridman Max, Három rózsá vendéglő (2.)
Deutsch Dávid, Vámhoz vendéglő (3.)

Eger, Heves megye. 22427 lakos.
Mesmer K. Casino (12.)
Berger Her., Nemzet szálloda (16.)
Moser Károly, Kék szőlőhez szálloda (3.)
Veisner Félix, Otthon vendéglő.

Egres, Torontál megye. 3491 lakos.
König Em., Nagyvendéglő (2.)

Elek, Arad megye. 6829 lakos.
Strifler János vendéglős a Koronához. (4.)

Előpaták, Háromszék megye. 672 lakos.
Furdótársaság (30.)

Endrőd, Békés megye. 10898 lakos.
Szabó Károlyné vendéglő (4.)
Klein A. vendéglő (2.)
Szujo Lajos, Korona vendéglő (6.)

Eperjes, Sáros megye. 10371 lakos.
Berger Henrik vendéglő (30.)
Vollner Dávid vendéglő (12.)

Ér-Kávás, Szilagy megye. 1019 lakos.
Glück József, Nagyvendéglő (2.)

Ér-Mihályfalva, Bihar megye. 4856 lakos.
Lévy Vinczehez szálloda (5.)
Neufeld Mór, Koser vend. lő (2.)

Eresi, Fejérmegye. 5673 lakos.
Bruck Mór, Nagyvendéglő (4.)

Erdőd, Szatmár megye. 2671 lakos.
Nonn József, Nagyvendéglő (4.)

Erdőhely, Arad megye. 2203 lakos.
Steiner József, Pelikánhoz (5.)

Ersekújvár, Nyitra megye. 11299 lakos.
Bitto Antal, az arany orozslánhoz száll. (9.)

Erzsébetfalva, Pest megye.
Urányi Lajos, Arany sashoz (4.)

Erzsébetváros, K.-Küküllő megye. 2795 l.
Stenkovics Bogdán, vendéglő (12.)

Esztergom, Esztergom megye. 9349 l.
Schleifer Lajos, furdóvendéglő (30.)
Meizler János, Magyar kir. szálloda (16.)
Fülöp Em., Három szerezcsenhez (6.)

F

Fadd, Tolna megye. 5513.
Csehák József, Domlói vendéglő (2.)
Mácsik János, Korona vendéglő (3.)

Fajsz, Pest megye. 3703.
Matusch János, Nagyvendéglő (4.)

Farkasd, Nyitra. 4819 l.
Bartha Victor, Szarvas vendéglő (3.)
Holczler János, vendéglő (2.)

Fegyvernek, J.-N.-K.-Sz.-megye. 5636 l.
Misák Ignác, Vasúti vendéglő (4.)

Fehérgyarmat, Szatmár megye. 3612 l.
Cassino egyesület (4.)
Beczi Sam. Cassinó vendéglő (3.)
Markovics Miksa, száll. (3.)
Mihálkus János vendéglős (3.)

Fehértemplom, Temes megye. 9041 l.
Ruzicska Erneszt Haller vendéglő (5.)

Feketehegy, Bács megye. 3169 l.
Kolozvári Benji, Hungaria (4.)
Karbner Jakob, Quodlibet (4.)

Feketehegyfurdó, Szepes megye.
Lominicz V., furdóvendéglős (130.)

Feketeváros, Sopron megye. 1874 l.
Belakovics Jan., Nagyvendéglő (2.)

Felek, Szécheny megye. 2759 l.
Fülöp Ferencz, Nagyvendéglő (2.)

Felka, Szepes megye. 1193 l.
Klímó Józ., Turista vendéglő (66.)

Felső-Bajom, Kis-Küküllő megye. 1455 l.
Breitner Isefai, furdóvendéglő (160.)

Felső-Dabas, Pest megye. 809.
Veis Károly, Gólya vendéglő (2.)

Felső-Galla, Komárom megye. 1299 l.
Czerman Ign., Nagyvend. (2.)

Felső-Ireg, Tolna megye. 2974 l.
Drenovics Ist., Nagyvendéglő (3.)

Felső-Kovil, Bács megye. 2766 l.
Deszpena Márton, Nagyvendéglő (2.)

Felső-Lehota, Arad megye. 657 l.
Thomarooff Ar., Nagyvendéglő (2.)

Felső-Ór, Vas megye. 3410 l.
Imrek Sámuel, Nagyvendéglő (2.)
Kirnbauer Sámuel, vendéglő.

Felső-Szt.-Iván, Bács megye. 2787 l.
Kis József, Sárkány vend. (2.)
Tomanovics M., Tigris vendéglő (2.)

Felvincz, Tordama megye. 1856 l.
Er. Nagyvendéglő (4.)
Kth. Nagyvendéglő (2.)

Fenyőháza, Liptó megye.
Jahn Ferdinand, furdóvendéglő (80.)

Fertő-Szt.-Miklós, Szerdahely, Sopron megye. 3085 lakos.
Thalabér Lajos, Nagyvendéglő (4.)
Varga Ferencz, Felső vendéglő (3.)
Maffinger Valentin, Szerdahelyi vendéglő (4.)

Fibisch, Temes megye. 2291 lakos.
Bogos György, Nagyvendéglő (3.)

Fiume, Fiume megye. 20494 lakos.
Rossbacher Flor., Europa-szálloda (120.)

Fogarás, Fogarás megye. 5861 lakos.
Csermak Gyula, Hungaria-szálloda (8.)
Vittmayer Jakob, Merkur-szálloda (12.)
Müller Károly, Hauer vendéglő (2.)

Folya, Temes megye. 1257 lakos.
Flökinger János, Nagyvendéglő (3.)
Hirschl Kálmán, Hirsch-szálloda (2.)

Földvár, Brassó megye. 2212 lakos.
Stefani György, Nagyvendéglő (2).
Heusel Márton, Heusel vendéglő (2).
Franzfeld, Torontál megye. 3707 lakos.
Merkle Ádám, Merkle vendéglő (2).
Tatarin György, vendéglő (2).
Fülök, Nógrád megye. 1904 lakos.
Frisch József, vendéglő (3).
Veisz József, vendéglő (6).
Füzes-Abony, Heves megye. 4116 lakos.
Borgida Farkas, vasúti vendéglős.
Grünfest József, vendéglő (6).
Reichel Albert, vendéglő (3).
Füzes-Gyarmath, Békés megye. 7820 lakos.
Gottfried Ph., Nagyvendéglő (2).
Kugler János, vendéglő (3).

G

Gajár, Pozsony megye. 3943 lakos.
Bail Lőrincz, vendéglő (2).
Roszkopf József, vendéglő.
Gajdobra, Bács megye. 3307 lakos.
Abi Mátyas, vendéglő (3).
Eisman Antal, vendéglő (3).
Galánta, Pozsony megye. 2465 lakos.
Koliesch Dávid, Zöldfa vendéglő (4).
Markstein Berutát a fekete sas vendéglő (3).
Galgóc, Nyitra megye. 8145 lakos.
Bauer Gebrüder, vasút vendéglő (4).
Gálos, Moson megye. 2328 lakos.
Kuminger M., Fekete sas vendéglő (6).
Gálszécs, Zemplén megye. 3070 lakos.
Grün Armin, Nagyvendéglő (3).
Gamás, Somogy megye. 2575 lakos.
Fischer Herman, Nagyvendéglő (3).
Gánóc-Fürdő, Szepes megye. 261 lakos.
Korbongyi J., Fürdővendéglő (32).
Gara, Bács megye. 4066 lakos.
Uttri Ferencz, Nagyvendéglős.
Gáta, Moson megye. 1277 lakos.
Kozáry G., Szép Horvát-nőház (3).
Gattaja, Temes megye. 2580 lakos.
Ruschitzka Chr., Oroszánvendéglő (3).
Gára, Szabolcs megye. 2534 lakos.
Engel A., A 3 rózsához (3).
Geletnek, Bors megye. 935 lakos.
Turecsán János, Nagyvendéglő (4).
Geszte, Zemplén megye. 1577 lakos.
Hardtman M. özevgye, Nagyvendéglő (2).
Sterk Ferencz, Vendéglő (2).
Gilna, Zágráb megye. 1855 lakos.
Droth Adolf, Cassino (5).
Glogon, Torontál megye. 2911 lakos.
Scharilicz Antal, Nagyvendéglő (2).
Gospodince, Bács megye. 2948 lakos.
Rosenzweig Jakab, Nagyvendéglő (2).
Gödöllő, Pest megye. 4844 lakos.
Halász Olivér, Arany sasszálloda (15).
Bérlő, Erzsébetkirálynéhoz (15).
Gölniczbanya, Szepes megye. 3912 lakos.
Veisz Sándor, Magyar király vendéglő (6).
Schneider özevgye, Magyar koronához (6).
Göncz, Abauj megye. 3130 lakos.
Merhelik József, A három rózsához (2).
Gyanafalva, Vas megye. 2100 lakos.
Kettner Antal, Szarvasvendéglő (3).
Gyarmat, Győr megye. 1722 lakos.
Hindler József, Vendéglő (4).
Gyepfüzes, Vas megye. 850 lakos.
Vágner Gusztáv, Nagyvendéglő (2).
Gyergyó-Alfalu, Csík megye. 5175 lakos.
Kis Jakab, Nagyvendéglő (3).
Gyergyó-Békés, Csík megye. 5420 lakos.
Vivirizski József, a Koronához.
Gyergyó-Szt.-Miklós, Csík megye. 6104 lakos.
Dendjuk Rudolf, Szálloda (17).
Laurencei J. özv., Vendéglő (7).
Giresis Béla a Zónavendéglő (3).
Gyertyános, Torontál megye. 3042 lakos.
Jung Mátyas, Nagyvendéglő (2).
Gyetva, Zólyom megye. 6268 lakos.
Silberstein Ignátz, Vendéglő (4).
Klein Móríz özevgye, Vendéglő (4).
Sacher Sámuel vendéglő (3).
Gyoma, Békés megye. 10,867 lakos.
Benjamin Samu, a Zónavendéglő (8).

Gyórok, Arad megye. 1586 lakos.
Ágoston Mihály, Nagyvendéglő (2).
Gyöngyös, Heves megye. 16,124 lakos.
Bruckner Gebrüder, Mátrafürdő (10).
Rózsa Sándor, Panama (10).
Hudák A., az Angyalvendéglő (4).
Gyöngy, Tolna megye. 3371 lakos.
Peterman János, Nagyvendéglő (13).
Győr, Győr megye. 22795 lakos.
Német Gábor, „Nádor“ vendéglő (16).
Meixner Mihály, a Fehér hajóhoz (40).
Szeibszeder János vendéglő (6).
Templa Dezső, a Fehér lóhoz vendéglő (3).
Győr-Szt.-Márton, Győr megye. 3059 lakos.
Reichenfeld József, vendéglő (2).
Gyula, Békés megye. 19,991 lakos.
Fischl Jetti, Komló vendéglő (25).
Blaskó Béla, Bélaházi vendéglő (4).
Gyulafehérvár, Alsó-Fehér megye. 8167 lakos.
Friedsam György, Erzsébet-szálloda (18).
Haas Vilmos, Európa-szálloda (30).
Gruber Leonhard, vendéglő (8).
Mendel Leopold, Nemzet-szálloda (18).
Burger Márton, a Naphoz vendéglő (7).
Gyulakeszi, Zala megye. 1101 lakos.
Schwartz József, Nagyvendéglő (2).

H

Hajdu-Böszörmény, Hajdú megye. 21,238 lakos.
Neuman János, vendéglő (4).
Tot István, Városi vendéglős.
Balog Sándor, vendéglős.
Ferencsu János özv., vendéglős.
Hajdu-Nánás, Hajdú megye. 14,460 lakos.
Alföldi Márton, Boeska vendéglő (8).
Kohn Levi, a Korona vendéglő (4).
Hajdu-Szoboszló, Hajdú megye. 14,728 lakos.
Kálmán Károly, Bika-szálloda (10).
Liszauer József, vendéglő (4).
Fischbein J., Széless csárda (6).
Hajdu-Vámos-Péros, Hajdú megye. 2973 lakos.
Rosenfeld Ábrahám, vendéglő (2).
Hajós, Pest megye. 4227 lakos.
Kosztolányi Péter, Nagyvendéglő (6).
Zámbo Adalbert, Kisvendéglő (2).
Halászi, Moson megye. 1779 lakos.
Hutli M., a Fehér Báránhoz.
Halmi, Ugocsa megye. 2070 lakos.
Miklós Mihály, Nagyvendéglős (3).
Harkányi-Fürdő, Baranyamegye. 689 lakos.
Fürdő részvénytársaság, Fürdő vendéglős.
Hátszeg, Hunyad megye. 1852 lakos.
Molnár Pál, a Hidhoz vendéglő (6).
Stenschnneider Ignátz, Aranybárán-szálloda (10).
Hatvan, Heves megye. 6979 lakos.
Korn Bernát, Központszálloda (8).
Schwarz Ignátz özevgye, Nemzet-szálloda (8).
Guth Albert, vendéglő (3).
Havas-Dombrovcza, Biharmegye. 1266 lakos.
Mezsi Miksa, községi vendéglő (3).
Hegyfalva, Vas megye. 960 lakos.
Nagy Valentin, Nagyvendéglő (2).
Herezegfalva, Fejérmegye. 7316 lakos.
Serencse Pál, Nagyvendéglő (6).
Singer Ig. özevgye, vendéglő (4).
Herkulesfürdő, Krassó-Szörény megye. 369 lakos.
Dr. Karvinsky Gustav, Fürdő Igazgató,
Erzsébet, Eugenhof fundunhof
Franz-JosefhoF, Franzensb. Franzhof
Stefanie (600).
Herlein, Abauj megye. 468 lakos.
Fürdő és Depo, Fürdőigazgató (60).
Heves, Heves megye. 7271 lakos,
Thaller J. özevgye, Nagyvendéglő (2).
Hévíz, N.-Küküllő megye. 1303 lakos.
Barna Jakab, községvendéglő (2).
Hévíz, Pest megye. 1749 lakos.
Steiner László, a Báránvendéglő (2).
Hévíz, Zala megye.
Borzas Pál, központ és fürdővendéglő (110).
Briher István, Mexikó vendéglős.
Hidas, Baranyamegye. 2813 lakos.
Schöbner K. Kézszőlő vendéglő (2).
Hidegkút, Pest megye. 1398 lakos.
Vihner Antal, Malomvendéglő (2).

Himesháza, Baranyamegye. 1637 lakos.
Baaer Moritz, a Bárányszálloda (3).
H.-M.-Vásárhely, Csongrád megye. 55,475 lakos.
Priviczek Lajos, vasúti vendéglős (5).
Német Kálmán, Nemzetvendéglős (16).
Lázár J. özevgye, Fekete-sas-szálloda (18).
Hodság, Bács megye. 4317 lakos. p. v. s.
Hausz Christian, vendéglős (10).
Huk Ede, Huk szálloda (6).
Soluker F., Zöldkoczoru vendéglős (3).
Haus István, vendéglős (3).
Hoho-Rimne, Szepes megye.
Fürdő intézet, Kárpát egyleti vendéglős (33).
Hollcs, Nyitra megye. 5747 lakos.
Pollák Zsigmond, a Magyar koronához (6).
Homonna, Zemplén megye. 3738 lakos.
Neuman Ignátz, Stefánia szálloda (6).
Pápai Pál, fürdővendéglős (2).
Glück Jakab, Zöldfavendéglős (2).
Moskovics Leó, Oroszán-vendéglős (3).
Homoród, N.-Küküllő megye. 1227 lakos.
Christyani János, vendéglős (2).
Horgos, Csongrád megye. 5503 lakos.
Ormodi Géza, Kamarás vendéglős (16).
Huszár Ferencz, vendéglős.
Kátay Emanuel, vendéglős.
Hortobágy, Hajdú megye.
Nemes Mihály, Hortobágy (2).
Hosszafalu, Brassó megye. 6420 lakos.
Tab András, Nagyvendéglős (5).
Högyész, Tolna megye. 3641 lakos.
Rausenberger Rom., Nagyvendéglős (4).
Hopp Ferencz, vendéglős (3).
Höhlövény, Brassó megye. 2449 lakos.
Horváth Sámuel, Községi vendéglős (2).
Zell György, vendéglős.
Huszt, Máramaros megye. 7461 lakos.
Elefant Leopold, Korona szálloda (6).
Lévi Ferdinand, vendéglős (5).

I

Igló, Szepes megye. 7345 lakos.
Stern Jónás, Schwarzenberg szálloda (16).
Igló-Füred, Szepes megye.
Sztanek Albert, Fürdővendéglős (150).
Ikervár, Vas megye. 1633 lakos.
Gayer Sámuel, Nagyvendéglős (4).
Illava, Trencsen megye. 2213 lakos.
Bagin Pál, Zöldfa-vendéglős (4).
Schunpl József, vendéglős.
Illok, Szerén megye. 4300 lakos.
Horvát Mihály, Horatovics szálloda (6).
Rajnovics Mihály, vendéglős (8).
Illyefalva, Hévír-szék megye. 1386 lakos.
Sándor Albert, községi vendéglős (2).
Veinberger David, vendéglős (4).
Indija, Szerén megye. 6700 lakos.
Herbach János, Központ (6).
Torér János, Urasági szálloda (10).
Ipolyás, Hont megye. 3247 lakos.
Lengyel Adolf, vendéglős (3).

J

Jánosföld, Torontál megye. 1858 lakos.
Treisz János, Nagyvendéglős (2).
Jánosháza, Vas megye. 3457 lakos.
Tóth Gyula, a Koronavendéglős (5).
Jánosháza, J.-N.-K.-Szolnok megye. 3541 lakos.
Keresesi Antal, Nagyvendéglős (3).
Jankovacz, Torontál megye. 3013 lakos.
Jovnovics István, vendéglős (3).
Mihajlovics L., vendéglős (2).
Jász-Alsó-Szt.-György, J.-N.-K.-Szolnok megye.
4326 lakos.
Csiof Ferencz, vendéglős (2).
Grünhut Ignátz, Nagyvendéglős (2).
Jász-Ápáti, J.-N.-K.-Szolnok megye. 10401 lakos.
Verseghy Mátyas, Nagyvendéglős (4).
Jászárkok-Szállás, J.-N.-K.-Szolnok megye.
11189 lakos.
Brunauer Albert, vendéglős (6).
Magyar István ifj., Nagyvendéglős (8).
Jászberény, J.-N.-K.-Szolnok megye. 24331 lakos.
Veseghy Károly, Lehel vendéglős (20).
Jáskenova.
Angerbauer Ernő vasúti vendéglős.

Jászfényszék, J.-N.-K.-Szolnokmegye. 4783 l.
Hirschler Sámuel vendéglő (2.)
Jászkisér, J.-N.-K.-Szolnokmegye. 5973 lakos.
Bauer Lipót Központi szálloda (4.)
Bauer József, vendéglő (2.)
Jász-Ladány, J.-N.-K.-Szolnokmegye. 8200 l.
Ernst Mór, Korona (4.)
Csetényi János, Csillaghoz (4.)
Jász-Szt.-András, J.-N.-K.-Szolnokmegye.
3316 lakos.
Grünbaum Adolf, Nagyvendéglő (3.)
Jász-Szt.-László, Pestmegye. 2200 lakos.
Rácz Sándor, Nagyvendéglő (2.)
Jolsva, Gömörmegye. 2419 lakos.
Dusek János, Fürdő vendéglő (3.)
Josefota, Torontálmegye. 2273 lakos.
Nyári Mihály, Nagyvendéglő (3.)

K

Kaba, Hajdúmegye. 6364 lakos.
Keskony Mihály, Nagy vendégfogadó (6.)
Kabola-Pólyána, Máramarosmegye. 1406 lakos.
Dr. Vidler Péter, Fürdő vendéglő (60.)
Kajár, Győrmege. 1640 lakos.
Neubauer A. özevge, Községi vendéglő (4.)
Kajászó-Szt.-Péter, Győrmege. 1360 lakos.
Darabos Péter, Községi nagyvendéglő (3.)
Kál, Hevesmegye. 3448 lakos.
Czajka János, Nagyvendéglő (2.)
Tomba Mihály, vasutvendéglő (2.)
Kalocsa, Pestmegye. 18176 lakos.
Scharfenberger János, Magyar király (14.)
Kálóz, Fejérmegye. 4165 lakos.
Schwarz M., az Arany szarvashoz (5.)
Kápolna, Hevesmegye. 1815 lakos.
Járó György, Nagyfogadó (4.)
Kaposvár, Somogymegye. 12544 lakos.
Kerecs József vend. (12.)
Babochay Zsigmond, Korona vendéglő (18.)
Káposztafalu, Szepesmegye. 1405 lakos.
Teutelbaum A., Viderinkfürdő (8.)
Kapuvár, Sopronmegye. 6078 lakos.
Seper János, Nagy vendégfogadó (6.)
Kudliska Kálmán a Zöldfához, vendéglő.
Karád, Somogymegye. 3615 lakos.
Horvát István, Nagyvendéglő (2.)
Karánsebes, Krassó-Szörénymegye. 5462 lakos.
Láhtnecker M. özv. a Zöldfa vendéglő (30.)
Stankovics Sándor, korona vendéglő (6.)
Karcaj, J.-N.-K.-Szolnokmegye. 18,197 lakos.
Hornstein H. vendéglő a vasuthoz (4.)
Nagyvendéglő bérlő.
Vendéglő aranybárány (8.)
Kiss Sándor, vendéglő (2.)
Tarlányi özevge vendéglő (2.)
Károlyfalva, Tesmesegye. 3378 lakos.
Stux Ignác, Horz vendéglő (6.)
Kassa, Abaujmegye. 32780 lakos.
Fritsche Vilmos, Europa szálloda (40.)
Schalkház L.
Nagyvendéglő (80.)
Imenecsek József, (26.)
Richter Ferencz, Szécsényi vendéglő (8.)
Lepesch J. az arany bekapcsolódáshoz (6.)
Káty, Bácsmegye. 3890 lakos.
Köhl Jakab, a tüzoltóhoz vendéglő (3.)
Katymár, Bácsmegye. 4684 lakos.
Vogl János, a korona vendéglő (3.)
Röthel Adám, vendéglő (2.)
Kecskemét, Pestmegye. 48493 lakos.
Beretváry Pál, vendéglő (26.)
Braun Pál, Hungária szálloda (8.)
Kumesch Károly, Royal szálloda (16.)
Dunszt József, vendéglő (5.)
Keczel, Pestmegye. 5984 lakos.
Metoni János, Nagyvendéglő (4.)
Gerspán Antal, vendéglő (2.)
Kemence, Bácsalmegye. 2601 lakos.
Kis József, községi vendéglő (2.)
Kéménd, Fesztergommegye. 1700 lakos.
Péry Károly, Nagy vendéglő (2.)
Kenese, Veszprémmegye. 1657 lakos.
Bánocsi Kálmán, községi vendéglő (2.)
Keresztur, Bácsmegye. 5038 lakos.
Juhász Ferencz, Nagyvendéglő (2.)
Kernyáka, Bácsmegye. 4609 lakos.
Bischof Márton, vendéglő (2.)

Késmárk, Szepesmegye. 4897 lakos.
Stern Sándor, központ szálloda (12.)
Brunnayer Károly Késmárk szálloda (6.)
Kis János magyar korona szálloda (8.)
Freier Sámuel vasut vendéglő (3.)
Keszthely, Zalamegye. 6195 lakos.
Bozsay Valentin Amazon (6.)
Bronner Herman vendéglő (18.)
Szaszi Miksa, Hullám szálloda (8.)
Helbek József, Nemzeti szálloda.
Kétegyháza, Békésmegye. 3786 lakos.
Kohn M. özevge, vasuthoz vendéglő (3.)
Reisz Miksa, vasuthoz vendéglő (3.)
Kevermes, Csanádmegye. 3734 lakos.
Leipniker Sámuel, Nagyvendéglő (2.)
Szűcs András (2.)
Kézdi-Vásárhely, Háromszékmege. 4700 lakos.
Sinkovics Aurél, Millennium vendéglő (25.)
Takaréképítési igazgatóság, Nemzet-szálloda (20.)
Háromszéki L., Nagyvendéglő (3.)
Kiliti, Somogymegye. 2152 lakos.
Molnár Lajos, Községi-vendéglő (2.)
Király-Daróc, Szatmármegye. 2348 lakos.
Jaramics Gyula, Központi-szálloda (4.)
Gottlieb Ábrahám, Kakas-vendéglő (2.)
Király-Helmecz, Zemplénmegye. 2106 lakos.
Gottesgen Sámuel, Szarka-szálloda (2.)
Berger Sámuel özevge, Szarvas-vendéglő (2.)
Kis-Becserek, Tesmesegye. 3687 lakos.
Brunke Máttyás, Nagy vendégfogadó (2.)
Kis-Bér, Komárommegye. 3398 lakos.
Állami méntelep, magy. kir. vendéglő (12.)
Babczok János, vendéglő a vasuthoz (2.)
Kis-Czell, Vasmege. 1555 lakos.
Piek Henrik, Hungária-szálloda (14.)
Szabó József, Magyar Király (3.)
Kis-Hegyes, Bácsmegye. 5559 lakos.
Községi kezeléség, Nagyvendéglő (5.)
Kis-Jenő, Aradmegye. 2250 lakos.
Kis-Kér, Bácsmegye. 3137 lakos.
Faul Jakob, Sas-vendéglő (2.)
Falkenstein Sámuel, Nagyvendéglő (2.)
Kis-Komárom, Zalamegye. 2200 lakos.
Forró Ferencz, vendéglő (6.)
Hajdú János, Nagyvendéglő (2.)
Kis-Körös, Pestmegye. 7878 lakos.
Grunski Vincez, vasutvendéglős.
Friedrich F., Nagyvendéglős (4.)
Kélemen L., Fehér-Lóhoz (2.)
Kiskun-Félegyháza, Pestmegye. 33326 lakos.
Csillag József, A horgonyhoz (12.)
Kern Ignát, Központ-szálloda (5.)
Dekker János, Europa-szálloda.
Kueffel Eduard, Korona-vendéglő (15.)
Német Varga Vincez, Fehér-Keresztvez (4.)
Kis-Kun-Halás, Pestmegye. 17,138. l.
Darányi János, vendéglő (4.)
Hajdu János, vendéglő (7.)
Keresztess Josefín, Nemzeti szálloda (4.)
Csepregi István, vendéglő (3.)
Künstler Ármín, vendéglő (3.)
Kis-Kun-Majsa, Pestmegye. 12,221. l.
Varga Márton, Nagyvendéglő (3.)
Miscsovsky-féle vendéglő (4.)
Kis-Marja, Biharmegye. 2209. l.
Grünwald Mihály, Nagyvendéglő (2.)
Kis-Marton, Sopronmegye. 2972. l.
Eder József, Aranyas szálloda (8.)
Eder Károly, Arany angyal vendéglő (8.)
Györgyfalvay János, Arany szőlőhoz (8.)
Malysz József, Fehérlő vendéglő (9.)
Kis-Szállás, Bácsmegye. 1794 l.
Jedlicska János, Nagyvendéglő (2.)
Kis-Szeben, Sárosmegye. 3200 l.
Hrabisak József, vendéglő (3.)
Sonenhal Simon, vendéglő (5.)
Teitelbaum B. vendéglő (10.)
Kis-Uj-Szállás, J.-N.-K.-Szolnokmegye. 12,527 lakos.
Dala Károly, Nagyvendéglő (6.)
Lányi Samu Pillangóhoz (4.)
Kis-Várda, Szabolcsmegye. 6458 l.
Rosenfeld József, Arany szarvas szálloda (10.)
Gosz Béni, Nagyszálló (20.)
Kistelek, Csongrádmegye. 7450 l.
Ausländer Henrik, vendégfogadó (3.)

Kiszács, Bácsmegye. 3020 l.
Kollár József, vendégfogadó (4.)
Mayer Kristóf, vendéglő (2.)
Kisuceza-Ujhely, Trencsénmegye. 1789 l.
Lang Sámuel, vendéglő (5.)
Galvanek Pál, vendéglő a várhoz (7.)
Porgesz Bernát, vendéglő (5.)
Schlesiger H., vendéglő (4.)
Stern Henrik, vendéglő (7.)
Weil Manó, vendéglő (5.)
Kocsér, Pestmegye. 2980 l.
Varga János, vendéglő a Lehelkúrtához (3.)
Kökona, Gömörmegye. 3661 l.
Takács József, szálloda (6.)
Kolozs, Kolozsmegye. 3700 lakos.
Josa Béni, Fürdőszálló (4.)
Neumann Lajos, Vendéglő (3.)
Kolozsvár, Kolozsmegye. 45,900 lakos.
Winkler Jakab, Biaziniszálloda (40.)
Nagy Gábor, Központiszálloda (36.)
Sebesy Pál, Angol királyi szálloda.
Tauszik A. & Cie. Newyork szálloda (65.)
Kain Simon, Otthon-szálloda (7.)
Hermann Salamon, Törökfő szálloda (13.)
Gál Simon, Vendéglő a nagy, koronához (9.)
Komádi, Biharmegye. 6387 lakos.
Feldman Jakab, Fogadó (4.)
Komárom, Komárommegye. 13,076 lakos.
Szarka Jenő, Szálló a magyar királyhoz (20.)
Bubics György, Széchenyi szálloda.
Maitz Rezső, Vendéglő (4.)
Ritter Imre, Vendéglő (3.)
Komját, Vasmege. 1372 lakos.
Zumpf Sámuel, Közs. vendéglő.
Kondoros, Békésmegye. 2597 lakos.
Novák Lajos, Fogadó (2.)
Nagy Sándor, Ujvilág vendéglő (2.)
Kortinca, Leptómege.
Seidl Emil igazgató, Nagyszálló, Hygiea és Pompéji, Patak.
Koronád, Újvárhelymegye. 3022 lakos.
Fürdőigazgatóság, Fürdőszálló (40.)
Korpona, Hontmegye. 3658 lakos. v. p. t.
Rumann D., Városi nagyvendéglő (12.)
Kotor, Zalamegye. 3611 lakos.
Blau Bernát, Vendéglő (4.)
Nagy József, Vendéglő (5.)
Vlasic Remus, Vendéglő (3.)
Kovázna, Háromszékmege. 3873 lakos.
Deák Imre, Ujvilág-szálloda (8.)
Mihály Albert, Sétáló-szálloda (8.)
Nagy János, Vendéglő a piacon (6.)
Köbölkút, Esztergommegye. 1884 lakos.
Tegen István, Fogadó (2.)
Kőhalom, N.-Küküllőmegye. 2775 lakos.
Schlosser Ferencz, Magyar Király-szálló (6.)
Orendi Friederike, Korona-szálló (8.)
Konnerd Dániel, Nap-szálloda (4.)
Szabó József, vendéglő (2.)
Körömbánya, Vasmege. 5834 lakos.
Scheck Ignác, Korona szálloda (16.)
Hacker János, Róza fogadó (8.)
Körömczibánya, Barsmege. 9179 lakos.
Csermák Ágost, Szarvas fogadó (20.)
Környe, Komárommegye. 1648 lakos.
Ringhoffer István, Zöldfa vendéglő (3.)
Stamler József, Fogadó (2.)
Körös-Ladány, Békésmegye. 7122 lakos.
Neuschwender József, Fogadó (4.)
Fischer Illés, Fogadó.
Körösbánya, Hunyadmegye. 604 lakos.
Gyukits Pál, Községi vendéglő (3.)
Körösmező, Máramarosmegye. 7620 lakos.
Rosenthal Lipót, Hungária szálloda (6.)
Dökker Ambrus, vendéglő (3.)
Köszeg, Vasmege. 7076 lakos.
Szezybold K., Aranyzarvas vendéglő (3.)
Benérik Ernő, Aranykereszt vendéglő (3.)
Isovits István, Róza vendéglő (2.)
Kraszna, Sándorjegye. 3281 lakos.
Vizi Ferencz, Fogadó (2.)
Krasznó, Trencsénmegye. 2154 lakos.
Braun Adolf, Fogadó (2.)
Kronpacl, Szepesmegye. 10,000 lakos.
Schwartz Márton, Millennium szálloda (8.)
Zipsor M., vendéglő (2.)
Friedmann, Traitour vendéglő (5.)

Kula, Bácsmegeye. 8480 lakos.
Gerber Károly, Elefánt szálló (7.)
Zeis Károly, Hungária szálló (8.)
Juhász György, Fogadó (3.)

Kulpin, Bácsmegeye. 3194 lakos.
Popovicski Milán, Községi vendéglő.
Göll Péter, Vendéglő.

Kumán, Torontálmegeye. 5500 lakos.
Kumán közég, Grosser vendéglő (3.)

Kun-Szt.-Miklós, Pestmegeye. 8239 lakos.
Fleischer Ignác, Központi szálló.
Berkes Sándor, Városi vendéglő (4.)

Kunigota, Csanádmegeye. 4999 lakos.
Schreier Miksa, Nagyfogadó (3.)
Vogel Péter, Korona vendéglő (Sajátház) (4.)
Iszetas konyha, tiszta, kényelmes szobák.
Jutányos árak.

Kunhegyes, J.-N.-K.-Szolnokmegeye. 8465 lakos.
Klein Simon, Központi szálló (5.)
Neumann Lajos, Nagyvendéglő (6.)

Kürt, Komárommegeye. 2598 lakos.
Edinger József, Vendéglő (3.)
Fried Mór, Vendéglő (4.)
Hasvanger József, Vendéglő (2.)

L

Lajos-Komárom, Veszprémmegeye. 2311 lakos.
Groszli Mihály, Közs. vendéglő (4.)

Lajosfalva, Torontálmegeye. 4185 lakos.
Grasznek Ötő, Vendéglő a hordóhoz (2.)

Lancsuk, Baranyamegeye. 2232 lakos.
Röhr Roman, Közs. vendéglő (3.)

Lébény, Mosonmegeye. 2969 lakos.
Lendvay János, Fogadó (4.)

Légrád, Zala-megeye. 2978 lakos.
Weiss Izrael, Vendéglő (2.)

Leibicz, Szepesmegeye. 3000 lakos.
Kékgolyó vendéglő (2.)

Léva, Barsmegeye. 7400 lakos.
Oroszlán szálló, Váry Lajos (9.)

Lipik-Fürdő, Pozsegegye. 235 lakos.
Althaler szálló, Althaler Frigyes (10.)
Gyógyfürdő szálló, Deutsch J. és özvegye (100.)

Lippa, Temesmegeye. 7000 lakos.
József főherceg szálló, Schweizer A. (10.)
Nagy fogadó, Wagner Ferencz.

Liptó-Szt.-Miklós, Liptómegeye. 2940 lakos.
Korona szálló, Weiser Berthold.
Fekete sas szálló, Weiser Albert (20.)

Losoncz, Nógrádmegeye. 7460 lakos.
Budapest szálló, Fleischer J. (10.)
Magyar király szálló, Deutsch J. (15.)
Vigadó szálló, Klamarik D. (16.)
Korona vendéglő, Kohn J. (4.)
Fekete sas szálló, Schweiger M. (3.)

Lovashéreny, Fejérmegye. 3600 lakos.
Nagyvendéglő, Krell J. (2.)

Löcse, Szepesmegeye. 6318 lakos.
Városi vendéglő, Kolaczkovszky J. (16.)
Korona Szálló, Gleich D. (20.)

Lubló-Fürdő, Szepesmegeye.
Fürdő szálló, Kolaczkovszky J. (80.)

Ludbreg, Vasvármegye. 1429 lakos.
Fekete sas szálló (4.)

Lugos, Krassó-Szörénymegeye. 12489 lakos.
Concordia szálló, Felix Antal.
Fillinger szálló, Fillinger A.
Magyar király szálló, Burger J. (15.)

M

Mácsa, Aradm. 3696 lakos.
Nagyfogadó, Papp D. (2.)

Mágocs, Csongrádm. 1447 lakos.
Nagyvendéglő, Hegyi J. (3.)

Magyar-Igen, Alsó-Fehérm. 1447 lakos.
Nagyvendéglő, Burger M. (2.)

Magyar-Óvár, Mosonm. 3302 lakos.
Fekete sas szálló, Buda Ottó (9.)
Triest városához szálló, Hufnagel J.

Magyar-Pécska, Aradm. 8336 lakos.
Pécska városához szálló, Heller H. (10.)

Makó, Csanádm. 32,663 lakos.
Korona szálló, Sonkovits János (9.)

Malaczka, Pozsonym. 4211 lakos.
Magyar korona szálló, Reisz János (4.)
Szarvas vendéglő, Werner M. (2.)

Mándok, Szabolcsm. 2534 lakos.
Fischer H., vendéglő (2.)
Reich M., vendéglő (2.)

Mány, Fejérm. 2587 lakos.
Wilhelm H., vendéglő (2.)
Fehér szarvas vendéglő, Plaszkonka A. (3.)

Mármaros-Sziget, Mármarosm. 14,758 lakos.
Korona szálló, Östreicher Sámuel (25.)
Vadászkürt szálló, Tóth J. (20.)
Zóna szálló, Fejér J. (5.)

Marczall, Somogy. 3704 lakos.
Hochstädter szálló, Hochstädter J. (6.)

Margita, Biharm. 4392 lakos.
Margit szálló, Gross M. (8.)
Korona vendéglő, Marhart L. (3.)
Vasuti vendéglő, Löwinger M. (3.)

Mária-Radna, Aradm. 2235 lakos.
Vasuti szálló, Braun Ignác (4.)
Nagyvendéglő, Vaszics József (3.)

Maros-Ludas, Torda-Arangosm. 2393 lakos.
Központ szálló, Tolokán János (6.)
Zöldfa vendéglő, Bércs S. (3.)

Maros-Ujvár, Alsó-Fehérm. 3418 lakos.
Gräfl vendéglő (2.)

Maros-Vásárhely, Maros-Tordam. 14212 lakos.
Központ szálló, Laczina H. (12.)
Hungária szálló, Frisch M. (8.)
Erdélyi szálló, Lorbeer Sándor (24.)
Oroszlán vendéglő, Plutz Lajos (4.)

Martonos, Bácsm. 5800 lakos.
Vendéglő, Csonka J. (2.)
Vendéglő, Balics M. (2.)

Mártonvásár, Fejérm. 2095 lakos.
Vendéglő, Schwartz L. (3.)

Máté-Szalka, Szatmárm. 4589 lakos.
Hungária szálló, Márkus Vilmos (6.)
Sarkady vendéglő, Sarkady Antal (2)

Medgyes, N.-Küküllöm. 6766 lakos.
Vadász szálló, Draser András (10.)
Szöllő szálló, Ráczky Ágoston (18.)

Megyes-Bodzás, Aradm. 3719.
Nagyfogadó, Kloster M. (2.)

Mehadia, Krassó-Szörénym. 2480 l.
Nagyvendéglő, Wiedl János.

Melencze, Torontálm. 8691 l.
Russanka gyógyfürdő szálló, Barth P. (58.)
Wolf szálló, Wolf Zsigmond (2.)
Községi vendéglő Bart Péter (3.)

Menyháza, Aradm. 644 l.
Gyógyfürdő szálló, dr. Hajnal Alb. (46.)

Merczifalva, Temesm. 2103 l.
Nagyfogadó.
Loóg vendéglő, Loóg E. (2.)

Merény, Szepesm. 2224 l.
Szarvas szálló Gura K. (6.)

Mező-Berény, Békésm. 12,469 l.
Magyar király szálló, Stein János (6.)
Haász vendéglő, Haász Ignác (3.)

Mező-Bánd, Maros-Tordam. 3017 l.
Községi vendéglő, Makay L. (3.)

Mező-Csát, Borsodm. 5215 l.
Nagy fogadó, Horovics A. (3.)

Mező-Kászony, Beregm. 1800 l.
Szálló, a „Vasuthoz” Friedmann Mór (3.)
Nagy fogadó, Rosenbaum B. (2.)

Mező-Keresztes, Biharm. 2950 l.
Frank vendéglő, Frank A. (2.)

Mező-Keresztes, Borsodmegeye. 4378 l.
Nagyvendéglő: Frank A. (3.)

Mező-Komárom, Veszprém. 1525 l.
Nagyvendéglő, Deutsch A. (2.)
Fogadó Leiter J. (3.)

Mező-Kovácsháza, Csanádm. 4248 l.
Cassino vendéglő, Rosenthal S. (3.)
Központi vendéglő, Kovács S. (2.)

Mező-Kövesd, Borsodm.
Korona szálló, Frank Mór (7.)
Központi szálló, Adler Farkas (4.)
Vendéglő a tiltóházhoz, Frank S. (4.)

Mező-Tur, J.-N.-K.-Szolnokm. 23,757 l.
Vaspálya szálló, Kovács Illés (3.)

Mezőhegyes, Csanádm. 5379 l.
Központi szálló, Dévalli A.-né. (8.)
Vaspálya szálló, Cservinszki J. (3.)

Miava, Nyitra. 9907 l.
Nagyfogadó, Grünth H. (4.)

Miklósfalva, Mosonm. 1782 l.
Nagyfogadó, Dörner F. (2.)

Mindszent, Csongrádm. 9299 l.
Nagy Korona szálló, Robicsék Márton (5.)

Miskolc, Borsodm. 80,408 l.
Budapest szálló, Pfening J. (24.)
Magy szálló, Seszer J. (52.)
Korona szálló, Reidinger Béla.
Lloyd szálló, Czeizler Adolf.
Pannonia szálló, Blau Béla (20.)

Mocsanak, Nyitra.
Nagyfogadó, Weiss M. (2.)
Nagyvendéglő, Linger J. (2.)

Modor, Pozsonym. 4991 lakos.
Szarvas szálló, Hauser Gy. (3.)
Fekete sas szálló, Sax S. (2.)

Moha, Fejérm. 630 lakos.
Nagy Fogadó, Schmid K. (8.)

Mohács, Baranyam. 14,400 lakos.
Deák Ferencz szálló, Röder H., (5.)
Korona szálló, Schwab M., (6.)
Kronprinz szálló, Heger Lajos (6.)
Fülöp szálló, Felső-Dunasar Keinráth Péter (6.)

Mohol, Bácsm. 9509 lakos.
Csillag vendéglő, Csilag H. (3.)
Tóth vendéglő, Tóth Andor (2.)

Mokrin, Torontálm. 8723 lakos.
Vittkó vendéglő, Petrovics R. (2.)

Monor, Pestm. 7027 lakos.
Nagy vendéglő, Kaposi J. (3.)
Korona vendéglő, Balla J. (3.)

Móriczföld, Temesm. 2527 lakos.
Tigris szálló, Fészner J. (4.)

Mór, Fejérm. 9309 lakos.
Barna szarvas szálló. Ebenspanger Rezső. (5.)

Moson, Mosonm. 4815 lakos.
Korona szálló, Gebert János (4.)
Fehér ló szálló, Vadupuky Ferencz (3.)

Mramorák Temesm. 4328 lakos.
Casino Vendéglő, Huber Fr. (4.)
Nagy Vendéglő, Bauer L. (2.)

Munkács, Beregm.
Arany csillag Vendéglő Moskovits K. (26.)

Muzsla, Esztergom. 2696 lakos.
Nagy fogadó, Mészáros J. (3.)

Muzsina, N.-Küküllöm. 1803 lakos.
Jockel J. (5.)

N

Nádaly, Bácsm. 2330 lakos.
N. Fogadó, Sztanimirov özvegye (3.)

Nagy-Apold, Szebenm. 2066 lakos.
Wachmann M. (3.)

Nagy-Atád, Somogy. 3200 lakos.
Központ szálló, Weisz A. és fia (8.)
Mátyás király szálló, Pauchy J. (4.)
Arany bárny vendéglő, Barta Gábor (3.)

Nagy-Bánya, Szatmárm. 9838 lakos.
Nagy szálló, Koluzsik Lajos (20.)
Vadászkürt szálló, Herskovits J. (8.)
Wallerstein szálló, Wallerstein Nath. (14.)

Nagy-Beckerek, Torontálm. 21,934 lakos.
Röza szálló, Erdődy M. (26.)

Nagy-Berki, Somogy. 1026 lakos.
Vasuti vendéglő, Herczeg Gábor (2.)

Nagy-Bittse, Trencsénm. 2385 lakos.
Epstein szálló, Epstein Lajos (6.)
Heller szálló, Heller Árpád (8.)

Nagy-Borosnyó, Háromszék. 1502 lakos.
Nagy fogadó, Maibaum S. (3.)
Községi vendéglő, Kónya A. (2.)

Nagy-Disznó, Szebenm. 3225 lakos.
Központi szálló, Bonfert J. (2.)

Nagy-Enyed, Alsó-Fehérm. 5932 lakos.
Nemzeti szálló, Harmath A. (5.)
Két hatyu szálló, Gazsa S. özvegye (16.)
Vaspálya vendéglő, Kónya A. (5.)
Sissak vendéglő, Knobloch J. (3.)
Tigris vendéglő, Sándor Miklós özvegye (4.)

Nagy-Gaj, Torontálm. 2569 lakos.
Községi vendéglő, Bancsák A. (2.)

Nagy-Halász, Szabolcsm. 3690 lakos.
Vendéglő, Engel Farkas (4.)

Nagy-Kálló, Szabolcsm. 5632 lakos.
Községi vendéglő, Virtmann Albert (6.)
Vendéglő, Rosenfel H. (3.)

Hasznos háziszerek.

Fejrájásnál

a Migrain-pastilla 1 doboz ..... 35 kr.

Gyomorhaj és étvágytalanságnál

a Glaser-féle gyomorseppék 1 üveg ..... 70 kr.

Köhögésnél

a Cotein-pastilla 1 doboz ..... 25 kr.

Székrekedésnél

a Cascara-pilula 1 doboz ..... 35 kr.

Lábizzadásnál

az Anosmyn-por 1 doboz ..... 50 kr.

Tyükszemnél

a tyükszemirtő 1 üveg ..... 35 kr.

Hajkihullásnál

a Zoltán-féle hajszesz 1 üveg ..... 1 ft.

Mindmegannyi a hozzártartozó használati utasításal mint igen kitűnő óv- és gyógyszer ajánlatik.

Zoltán Béla

udvari szállító gyógyszerárban

BUDAPEST, V. ker., Nagykorona-utca 23.

Schnitzer Mór

theanagykereskedő

Budapest VI., Váczi-körút 9.

ajánlja

direkt importált, legújabb aratású tea-különlegességeit

Souchong ..... kgrként 2.50
 Moning thea ..... kgrként 3.—
 Finom Melange thea ..... kgrként 4.—

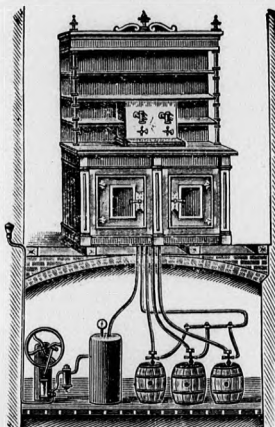
Peccovirág, Orange Pecco, Angol és Ceylon- és több mint 50 féle theafaj, finom és legkiválóbb minőségben **nagyban** árak mellett.

1/4 kgros mintaküldemények öt fajta theából 1 forintért bérmeníve.

Hirrmann Ferencz

érezáru gyára

BUDAPEST, VII., Csányi-utca 9. szám.

Gyárt

sörkimérő-
készülékeket

légnomással
és szabad. léghűtővel.

Elvállal

régi készülékek
átalakítását.

Nagy választék

**bor- és
sör- csapokban,**

valamint

mindennemű szivattyukat.

**Dr. Ángyán, Dr. Elischer, Dr. Herczel,
Dr. Kélli, Dr. Korányi, Dr. Laufenauer
és Dr. Lieberman egyetemi tanár urak**
által ajánlott

DUPLA MALÁTASÖR

Szen! István védjeggyel

a **kőbányai polgári serfőző r.t.**
készítménye, a söripar egyik legjelentősebb
víványa.

Ezen rendkívül kellemes ízű üdítő ital egyszersmind kitűnő szer **álmatlanság, idegesség, emésztési zavarok és étvágytalanság ellen, ajánlható továbbá vérszegényeknek és lábbadozó betegeknek, valamint a gyengeség különböző nemei ellen, végre igen fontos szoptató nőknél.**

Kapható **Budapesten** minden fűszer- és csemegé-üzletben.
A **vidékre** a serfőzde maga szállítja.

Budapesti árak: — a fogyasztási adóval együtt — egy nagy palack (palackokon kívül) 25 kr., egy kis palack 20 kr. **Viéki árak:** a fogyasztási adóval együtt a kőbányai állomáson, egy rekesz, 30 nagy palack 7 ft 50 kr., betét a rekesztől és palackokért 3 ft 30 kr., összesen 10 ft 80 kr., egy rekesz 30 kis palack 6 ft, betét a rekesztől és palackokért 3 ft, össz sen 9 ft.

A betétet visszaszolgáltatjuk, ha a rekeszek és palackok jókarban és fuvar-növe három hónapon belül címünkre visszküldetnek.
Ezen sör hónapokig eltartható.

SZÁLLODÁSOK
és **PINCZÉREK**

Latzkovits A. és Tsa.

Andrássy-ut 3. sz.

uri divat- és női pipere-cikkék üzletében

a szigoruan szabott áraból

5% -os

engedményben részesülnek.

Piatnik Nándor és Fiai
játékkártya-gyár

BUDAPEST, VII. ker., Csengeri-utca 11.

TELEFON No. 6341.